

İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**HOLDİNG VE GRUP ŞİRKETLERİNDE FİNANSAL
TABLOLARIN KONSOLİDASYONU VE BİR UYGULAMA**

Haluk MERT

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İŞLETME ANABİLİM DALI

MUHASEBE VE DENETİM YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

DANIŞMAN

Prof. Dr. Oktay TAŞ

İstanbul, Eylül 2018

İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**HOLDİNG VE GRUP ŞİRKETLERİNDE FİNANSAL
TABLOLARIN KONSOLİDASYONU VE BİR UYGULAMA**

Haluk MERT

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İŞLETME ANABİLİM DALI

MUHASEBE VE DENETİM YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

DANIŞMAN

Prof. Dr. Oktay TAŞ

İstanbul, Eylül 2018

İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**HOLDİNG VE GRUP ŞİRKETLERİNDE FİNANSAL
TABLOLARIN KONSOLİDASYONU VE BİR UYGULAMA**

Haluk Mert

(162008102)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İŞLETME ANABİLİM DALI

MUHASEBE VE DENETİM YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

Tezin Enstitüye Teslim Edildiği Tarih :

Tezin Savunulduğu Tarih : 12.09.2018

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Oktay TAŞ
(İstanbul Teknik Üniversitesi)

Diğer Jüri Üyeleri : Prof. Dr. Fatma PAMUKÇU
(Marmara Üniversitesi)

Doç. Dr. Hakan Taştan
(İstanbul Okan Üniversitesi)

İstanbul, Eylül 2018

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

İÇİNDEKİLER.....	i
ÖZET.....	vii
ABSTRACT.....	ix
KISALTMALAR.....	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiii
1. GİRİŞ ve AMAÇ.....	1
2. ULUSLARARASI MUHASEBE STANDARTLARI, STANDARTLARIN ÖNEMİ ve TÜRKİYE’DEKİ UYGULANIŞI.....	3
2.1.STANDART KAVRAMI.....	3
2.2.MUHASEBE STANDARTLARI.....	4
2.2.1. Uluslararası Muhasebe Standartları.....	4
2.2.2. Ulusal Muhasebe Standartları.....	6
2.3.MUHASEBE STANDARTLARININ TARİHSEL GELİŞİMİ ve ÖNEMİ.....	6
2.3.1. Muhasebe Standartlarının Dünya’da Tarihsel Gelişimi.....	6
2.3.2. Muhasebe Standartlarının Türkiye’de Tarihsel Gelişimi.....	7
2.3.3. Muhasebe Standartlarının Önemi.....	8
2.4.MUHASEBE ve DENETİM STANDARTLARIYLA İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER ve KURUMLAR.....	9
2.4.1. Sermaye Piyasası Denetim Uygulamaları.....	9

2.4.2. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Denetim Uygulamaları.....	9
2.4.3. Türk Ticaret Kanunu'nda Denetim Uygulamaları.....	10
2.4.4. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Çalışmaları.....	11

3. FİNANSAL TABLOLARIN

KONSOLİDASYONU.....12

3.1.KONSOLİDASYON İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR...13

3.1.1. Ana Şirket.....	13
3.1.2. Bağlı Ortaklık.....	13
3.1.3. İştirak.....	14
3.1.4. İş ortaklıkları.....	14
3.1.5. Kontrol Gücü.....	15
3.1.6. Azınlık Payı.....	16
3.1.7. İktisap.....	16
3.1.8. Konsolidasyon Şerefiyesi.....	16
3.1.9. Eliminasyon.....	17
3.1.10. Holding.....	17
3.1.10.1. Saf Holding-Karma Holding.....	18
3.1.10.2. Yatay Holding-Dikey Holding.....	19
3.1.10.3. Ana Holding-Ara Holding.....	19

3.2.KONSOLİDASYON İLE İLGİLİ ULUSLARARASI

STANDARTLAR.....20

3.2.1. Türkiye Finansal Raporlama Standardı 3: İşletme Birleşmelerinin Muhasebeleştirilmesi Standardı.....	21
3.2.2. Türkiye Finansal Raporlama Standardı 10: Konsolide Finansal Tablolar Standardı.....	23

3.2.3. Türkiye Finansal Raporlama Standardı 11: Müşterek Anlaşmalar.....	25
3.2.4. Türkiye Finansal Raporlama Standardı 12: Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar.....	28
3.2.5. Türkiye Finansal Raporlama Standardı 28: İlgili Şirketlerdeki Yatırımların Muhasebeleştirilmesi.....	28
3.3.TÜRKİYE’DEKİ HUKUKSAL MEVZUAT ve KURUMLAR AÇISINDAN KONSOLİDASYON.....	30
3.3.1. Türk Ticaret Kanunu’nda Konsolidasyon.....	30
3.3.2. Sermaye Piyasası Kurulu’nda Konsolidasyon.....	31
3.3.3. Kamu Gözetim Kurulu’nda Konsolidasyon.....	31
3.3.4. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu’nda Konsolidasyon...32	
3.4.KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN DÜZENLENME NEDENLERİ.....	34
3.4.1. Büyüme Hedefleri.....	34
3.4.2. Sermayedarların Talepleri.....	35
3.4.3. Ölçek Ekonomisinden Faydalanma Hedefleri.....	35
3.5.FİNANSAL TABLOLAR KONSOLİDASYONUNUN AMAÇLARI.....	36
3.5.1. İşletme İç İşleyişi İtibariyle Amaçlar.....	36
3.5.2. İşletme Dış Unsurlar İtibariyle Amaçlar.....	37
3.6.KONSOLİDASYONU ENGELLEYİCİ FAKTÖRLER.....	37
3.6.1. Ülkeler Arasındaki Mevzuat Farklılıkları.....	37
3.6.2. Bilgi Uyumsuzluğu.....	38
3.6.3. Finansal Tablo Dönem Uyuşmazlığı.....	38
3.7.KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN DÜZENLENMESİNE İLİŞKİN İLKE ve ESASLAR.....	39
3.8.KONSOLİDASYON YÖNTEMLERİ.....	40

3.8.1. Tam Konsolidasyon Yöntemi.....	40
3.8.2. Oransal Konsolidasyon Yöntemi.....	40
3.8.3. Özkaynak Konsolidasyon Yöntemi.....	40
3.9.DİĞER KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR.....	41
3.9.1. Konsolide Nakit Akış Tablosu.....	41
3.9.2. Konsolide Özkaynaklar Değişim Tablosu.....	42
3.9.3. Konsolide Finansal Tablo Dipnotları.....	43
4. HOLDİNG ve GRUP ŞİRKETLERİNDE	
FİNANSAL TABLOLARIN	
KONSOLİDASYONU.....	45
4.1.HOLDİNG ŞİRKETLERİNDE FİNANSAL TABLOLARIN	
KONSOLİDASYONU.....	46
4.1.1. Holding Şirketler Hakkında Temel Kavramlar.....	46
4.1.2. Holding Bünyesine Yeni İşletme Katılımı ve bu sürecin	
muhasebeleştirilmesi.....	47
4.1.2.1. İktisap Tarihi.....	48
4.1.2.2. İktisap Edilen İşletmenin Değerinin Belirlenmesi.....	48
4.1.2.3. İşletme Birleşmelerinde Satın Alıma İlişkin Maliyetler.....	49
4.1.2.4. Finansal Tablolarda Özkaynak Eliminasyonu.....	49
4.1.2.5. Ticari Faaliyetlerden Kaynaklı Finansal Hareketlerin	
Eliminasyonu.....	50
4.1.2.6. Şerefiye.....	51
4.1.2.6.1. Şerefiyenin Varlık Olarak Muhasebeleştirilmesi.....	52
4.1.2.6.1.1. Şerefiyenin Amortismanı.....	53
4.1.2.6.1.2. Şerefiyenin Yeniden Değerlemesi.....	54
4.1.2.6.1.3. Şerefiyenin Değer Düşüklüğünün	
Muhasebeleştirilmesi.....	55

4.1.2.6.1.4.	Şerefiyenin Muhasebeleştirilmesi ile Ertelenmiş Vergi Oluşumu.....	56
4.1.2.6.2.	Kontrol Gücü Olmayan Paylar.....	56
4.1.2.6.3.	Kontrol Gücü Olmayan Payların Muhasebeleştirilmesi ve Ölçümü.....	57
4.2.	GRUP ŞİRKETLERİNDE FİNANSAL TABLOLARIN KONSOLİDASYONU.....	58
5.	ÖRNEK UYGULAMALAR.....	60
5.1.	HOLDİNG KONSOLİDE TABLOLARINA %100 SERMAYE YATIRIMI İLE EKLENEN YENİ İŞLETMENİN KONSOLİDASYONU.....	60
5.1.1.	Uygulamanın Amacı ve Kapsamı.....	60
5.1.2.	Uygulamanın Metodolojisi.....	61
5.1.3.	Uygulamaya Konu Olan İşletmeler Hakkında Temel Bilgiler.....	61
5.1.4.	Konsolide Finansal Tablolar.....	61
5.1.4.1.	Konsolide Bilanço.....	62
5.1.4.2.	Konsolide Kar veya Zarar Tablosu.....	63
5.1.4.3.	Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar.....	64
5.1.5.	Stok Devir Hızı Analizi.....	66
5.2.	HOLDİNG KONSOLİDE TABLOLARINA KATILAN YENİ İŞLETMENİN KISMİ SAHIPLIĞI.....	68
5.2.1.	Uygulamanın Amacı ve Kapsamı.....	68
5.2.2.	Uygulamanın Metodolojisi.....	68
5.2.3.	Uygulamaya Konu Olan İşletmeler Hakkında Temel Bilgiler.....	68
5.2.4.	Konsolide Finansal Tablolar.....	69
5.2.4.1.	Konsolide Bilanço.....	69
5.2.4.2.	Konsolide Kar veya Zarar Tablosu.....	71
5.2.4.3.	Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar.....	73

5.2.5. Aktif Karlılık Analizi.....	74
5.3.HOLDİNG BÜNYESİNDE YER ALAN BİR BAĞLI ORTAKLIK ÜZERİNDE SERMAYE PAYININ ARTIŞI.....	76
5.3.1. Uygulamanın Amacı ve Kapsamı.....	76
5.3.2. Uygulamanın Metodolojisi.....	76
5.3.3. Uygulamaya Konu Olan İşletmeler Hakkında Temel Bilgiler.....	77
5.3.4. Konsolide Finansal Tablolar.....	78
5.3.4.1. Konsolide Bilanço.....	78
5.3.4.2. Konsolide Kar veya Zarar Tablosu.....	80
5.3.4.3. Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar.....	82
5.3.5. Özkaynakların Karlılık Analizi.....	83
6. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	85
KAYNAKLAR.....	87
ÖZGEÇMİŞ.....	93

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ-İŞLETME ANA BİLİM DALI, MUHASEBE VE DENETİM YÜKSEK LİSANS PROGRAMI HOLDİNG VE GRUP ŞİRKETLERİNDE FİNANSAL TABLOLARIN KONSOLİDASYONU VE BİR UYGULAMA

Konsolide finansal tablolar ile; Birden fazla işletmenin varlık, borç, sermaye, gelir ve gider kalemleri bir araya getirilerek tek bir işletme finansal tablosu haline getirilerek finansal tablo okuyucuları ile paylaşılır. Bu konsolidasyon sürecinde; Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın belirlediği kriterlere göre işletmelerin birbirleri ile olan ticari alışverişleri, borç-alacak bakiyeleri elimine edilmektedir.

Yapmış olduğum bu çalışmada; Holding ve Grup şirketlerinde konsolidasyona uluslararası ve ulusal kurumlar ve kurullar gözlerinden bakıp, finansal raporlama standartlarının konsolidasyon sürecine olan etkilerini anlattım. Çalışmam 5 bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde; Çalışmanın giriş yazısı ve çalışmanın amacı yer almaktadır.

İkinci bölümde; Tek bir finansal tablo dili oluşturulmasının önemi, uluslararası finansal raporlama standartları ve bu standartların Türkiye'deki uygulaması anlatılmıştır.

Üçüncü bölümde; Finansal tabloların konsolidasyonu, bu tabloların konsolidasyonunu etkileyen Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ve Türkiye'deki kurumlar ve kurullar gözünden konsolidasyon değerlendirmeleri incelenmiştir.

Dördüncü bölümde; Holding ve grup şirketlerinde konsolide finansal tablo hazırlama süreci, uluslararası ve ulusal kurumlar gözünden holding ve grup şirketlerin konsolidasyonu konu alınmıştır.

Beşinci bölümde; Holding ve grup şirketlerinde konsolidasyon yaparken karşılaşılabilecek sorunları daha iyi anlatma adına ve bu model şirketlerde konsolidasyon sürecini daha özümsetme adına uygulamalar yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Konsolidasyon, Konsolide Finansal Tablo, Bağlı Ortaklık, Bağımsız Denetim, Uluslararası Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları, Uluslararası Denetim Standartları

12.09.2018

Abstract

MASTER'S THESIS-BUSINESS ADMINISTRATION, ACCOUNTING AND AUDITING MASTER PROGRAM CONSOLIDATION OF FINANCIAL STATEMENTS IN HOLDING AND GROUP COMPANIES AND PRACTICES

Consolidated financial statements; Assets, liabilities, capital, income and expense items of more than one entity are combined and shared with the financial statement readers like a single entity financial statement. During this consolidation process; According to the criteria determined by Turkish Financial Reporting Standards, the business exchanges and debt-receivables with each other of the consolidated companies are eliminated.

In this study I have done; I explained the effects of the financial reporting standards on the consolidation process by looking at consolidation in the holding and group companies from the eyes of international institutions and boards. My study consists of 5 parts.

In the first chapter; The introductory article of the study and the purpose of the study are included.

In the second chapter; The importance of creating a single financial statement language, international financial reporting standards and discusses the implementation of these standards in Turkey.

In the third section, consolidation of financial statements, International Financial Reporting Standards affecting the consolidation of these statements, and consolidation reviews from the perspective of institutions in Turkey have been examined.

In the fourth chapter; Preparation of consolidated financial statements in holding and group companies, the consolidation of holding and group companies from the perspective of international and national institutions is included.

In the fifth chapter; In order to better explain the problems that may be encountered when consolidating in the Holding and group companies, there are applications for the purpose of further integrating the consolidation process in these model companies.

Keywords: Consolidation, Consolidated Financial Statements, Subsidiary, Independent Auditing, International Accounting and Financial Reporting Standards, International Auditing Standards

12.09.2018

Kısaltmalar

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

AICPA: The American Institute of Certified Public Accountants (Amerikan Yeminli Mali Müşavirler Enstitüsü)

BDDK: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

BOBİ FRS: Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı

GKGMİ: Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkeleri

KGK: Kamu Gözetimi Kurumu

IASB: International Accounting Standards Board (Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu)

IAS: International Accounting Standards (Uluslararası Muhasebe Standartları)

IASC: International Accounting Standards Committee (Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi)

IFRS: International Financial Reporting Standards (Uluslararası Finansal Raporlama Standartları)

SEC: Securities and Exchange Commission (Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu)

SPK: Sermaye Piyasası Kurulu

UFRS: Uluslararası Finansal Raporlama Standartları

UMS: Uluslararası Muhasebe Standartları

UMSK: Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi

TFRS: Türkiye Finansal Raporlama Standartları

TMS: Türkiye Muhasebe Standartları

TTK: Türk Ticaret Kanunu

ŞEKİL LİSTESİ

	<u>SAYFA NO</u>
Şekil 1: Konsolide Mali Tabloların Düzenlenmesinde Kullanılan Yöntemler.....	12
Şekil 2: UFRS 10, UFRS 11, UFRS 12 ve UMS 28 arasındaki etkileşim.....	20
Şekil 3: Müşterek Anlaşmanın Sınıflandırılması.....	27

1.GİRİŞ ve AMAÇ

Ülkelerin birbirleriyle olan kültürel bağlarını güçlendirmesi, ekonomik sorunları aşmada birbirleri ile ortak kararlar almaları ülkeler arası ticareti arttırmıştır. Özellikle 2. Dünya Savaşı'ndan sonra ve teknolojik gelişmelerin verdiği ivmesel avantajlarla ülkeler birbirleri ile olan ticari faaliyetlerini arttırmıştır.

İşletme dediğimiz yapıların temelde ortak amacı büyümek ve gelişmektir. Eskiye kıyasla işletmeler yıllar içerisinde organizasyonel alınan kararlar ile olan bireysel büyümenin yerine, bu süreci katma değerli olarak ilerletici işletme birleşmeleri ve işletme satın alma yollarını gözden geçirmektedir. İşletmeleri buna iten (İşletmeleri bu tür değerlendirmeleri yapmaya zorunlu kılan) nedenler mevcuttur. Global rekabet ve inovatif düşünce yapısının, yönetimden çıkıp bütün işletmeye yayılması, araştırma ve geliştirmenin öneminin kavranması, işletme dışı oluşan inovatif düşünce yarışmalarıyla elde edilen çalışmaların işletmelere uygulanması işletmelerin hızlanarak gelişmesini sağlamıştır. Eskiden en büyük güç olarak görülen, büyük sermaye yapılarına olan güven tepetaklak olmuştur. İşletmeler ne kadar kendilerini geliştirme yolunda adımlar atsa da bunların yanında diğer kartlarını da oyuna dahil etmişlerdir; İşletme birleşmeleri ve işletme satın almaları. Ekonomik büyümenin doğal bir ürünü olan işletme birleşmeleri hem uluslararası pazarlarda rekabet edebilecek faaliyet büyüklüğüne ulaşmayı hem de ölçek ekonomisinden faydalanarak maliyetlerin aşağıya çekilmesini sağlar.¹ İşletmeler birleşme ve satın almadan doğan avantajlar ile rekabet üstünlüğü yakalamayı, gelişmeyi ve büyümeyi hedeflemektedir.

Dünyada yaşanan siyasal uzlaşmalar sonucu ülkeler arası ekonomik birliktelikleri kolaylaştırmıştır. Avrupa Topluluğu gibi kuruluşlarla gümrük anlaşmaları, serbest bölge uygulamaları, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin yabancı sermayeyi teşvik etmeleri, iç pazardaki doymuşluğun ülke dışı pazarları kaçınılmaz hale getirmesi, hızlı teknolojik gelişmenin özellikle ülkeler arasında üretim faktörleri fiyatlarının farklı oluşu gibi unsurlar işletmeleri ülke içi faaliyetlerle yetinmeyip, ülke dışı fırsatları da değerlendirmek

¹ Aziz KAĞITÇI. (2009). "Anonim Ortaklıklarda Birleşme Süreci ve Muhasebeleştirme Yöntemlerinde Meydana Gelen Gelişmeler." Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. Sayı: 1-2. Cilt: 12. 35-49. Syf: 1.

için yollar aramak durumunda bırakmıştır.² Ülkelerin birbirleri ile yaptıkları vergisel anlaşmalar dışında mevzuatsal uyumluluk sağlamaları işletmeleri başka ülkelerde bağlı ortaklığa veya iştirake sahip olma yönünde uzun vadeli yatırım yapmaya teşvik etmiştir.

İşletmelerin birleşmeleri ve ana işletmelere yeni işletmelerin katılması ile finansal raporlamanın önemi artmış, farklı sektörlerden, farklı ülkelerden işletmelerin bir araya gelişi, organizasyonun genişlemesi konsolide tablo oluşum ve raporlama sürecini daha özelliikli, dikkat gerektiren bir süreç haline getirmiştir.

Bu çalışmada; İşletmelerin konsolide finansal tablolar hazırlama süreci tarihsel ve kurumlar gözünde ele alınmıştır. Konsolide finansal tablo hazırlama ve raporlama süreci Uluslararası Finansal Raporlama Standartları aracılığıyla standardize hale getirilmesi incelenmiş ve ilgili standartlar çalışmaya eklenmiştir. Holding ve Grup Şirketlerin hazırladığı konsolide finansal tablolar çalışmanın ana konusu olarak belirlenmiştir. Son bölümünde; Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nın konsolide tablo hazırlama sürecine etkileri, konsolide tablo hazırlarken karşılaşılabilecek farklı sorunlar ve bu sorunlarla ilgili örnek çalışmalar ile konsolide finansal tablo hazırlama süreci uygulamalar ile açıklanmıştır.

---

² Raif PARLAKKAYA. (1999). "Yabancı Para Üzerinden Düzenlenmiş Finansal Tabloların Çevirisinde Karşılaşılan Sorunlar." Selçuk Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu Dergisi. Sayı: 2. 39-58. Syf: 1.

2.ULUSLARARASI MUHASEBE STANDARTLARI, STANDARTLARIN ÖNEMİ ve TÜRKİYE'DEKİ UYGULANIŞI

İşletmelerin ülke sınırlarını aşmasıyla; Edinilen veya kurulan işletmenin olduğu ülkedeki mevzuata dayalı olarak muhasebe ve raporlama işlemleri yapılmıştır. Özellikle 2. Dünya Savaşı'ndan sonra ticari sınırlarında hızla kalkması ile uluslararası faaliyet gösteren işletme yapılarının sayısı çok hızlı bir şekilde artış göstermiştir. Ülkelerin kendilerine özgü muhasebe mevzuatları, küresel bağlamda anlaşılır olma ve çok uluslu firmaların ülke ekonomisine girmelerinde önemli zorluklar yaşatmıştır.³ Yaşanan bu zorlukları yenme adına dünyada ortak bir muhasebe ve finansal raporlama dili oluşturma ve yaygınlaştırma yolunda büyük adımlar atılmıştır.

2.1.STANDART KAVRAMI

İnsanlar ortak bir dil aracılığıyla farklı dillerden insanlar ile sosyalleşebilme, iletişim kurabilme imkanı bulmuştur. Standart; Belirli kurallar çevresinde oluşturulmuş, ölçülebilen, kişilerden bağımsız değerlendirilebilen olarak tanımlayabiliriz. İşletmelerin finansal verilerini de birbirleri ile kıyaslayabilmek veya işletmelerin satın alımı, birleşimi için muhasebeleştirme ve finansal raporlama sürecinde standardizasyon büyük öneme sahiptir.

Ülkelerin farklı kültür ve muhasebe mevzuatlarından dolayı, standartlar olmadan farklı ülkelerde olan işletmeleri ortak bir başlık altında değerlendirebilmek zorlayıcıdır. Özellikle son yıllarda gelişen ülkelerarası sermaye hareketleri, ekonomik ilişkilerin

---

³ Hilal KOCAMAZ. (2012). "Uluslararası Muhasebe Standartlarının Dünyada ve Türkiye'de Oluşum ve Gelişim Süreci." Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. Sayı: 2. Cilt: 2. 105-120. Syf: 106.

vardığı boyut, yatırımcıların çeşitli ülkelerde gerek portföy yatırımı gerek sabit kıymet yatırımı yapmaları sermayenin fevkalade hareketli hale gelmesi, bu ve benzer sebepler, çeşitli ülkelerde yapılmış yatırımları aynı dilden ifade etmeye zorluyor.⁴ Uluslararası ve uluslararası kurumlar aracılığıyla işletmelerin finansal tablolarının oluşum süreci standardize edilmektedir.

2.2.MUHASEBE STANDARTLARI

İşletmeleri birbirleriyle finansal olarak karşılaştırabilmek için; İşletme faaliyetleri sonucunda oluşan rakamların belirli kurallar ve düzen çerçevesinde muhasebeleştirilmesi gerekir. Tabii en sağlıklı değerlendirme, ülkelerden ve kurumlardan bağımsız olarak yaratılan ortak bir dil ile oluşturulan muhasebeleştirilmedir. Küreselleşen dünyada ortak bir muhasebe dilinin kullanılması, daha güvenilir, karşılaştırılabilir, gereksinimlere uygun finansal tablolar sunabilmesi amacıyla muhasebe standartları kabul edilmiş ve uygulamaya konulmuştur.⁵ Muhasebe standartları, tek bir pencereden işletmeleri değerlendirme imkanı tanımaktadır.

2.2.1.Uluslararası Muhasebe Standartları

Aynı ülkede yer alan ama farklı sektörlerde yer alan işletmelerin finansal tablolarını karşılaştırabilmek bile bazen zorlaşırken, farklı ülkelerde ve farklı sektörlerde yer alan işletmelerin kendi bağlı oldukları ülkede yer alan düzenleyici otoritelerin koyduğu kurallar çerçevesinde oluşan finansal tablolarından bir bütünlük elde etmek veya karşılaştırma yapabilmek zor ve bazen sonuçsuz olabilmektedir. Yeknesak muhasebe politikalarının kullanılması, teoride kolay gibi gözükse de aslında çok uluslu şirketlerin bağlı ortaklıkları kendi bölgelerindeki muhasebe uygulamalarına daha yakın oldukları ve

---

⁴ Nevzat TÜFEKÇİOĞLU. (2000). "Kombine Sendromu!." < <https://www.capital.com.tr/is-dunyasi/soylesiler/kombine-sendromu> >. 20.05.2018.

⁵ Vasfi HAFTACI. Yavuz KILINÇ. (2013) "KOBİ TFRS'lere Göre Konsolide Finansal Tabloların Düzenlenmesi." Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. Sayı 25. 75-96. Syf: 1.

solo mali tablolarında farklı muhasebe politikaları uygulayabildikleri için pratikte zor bir süreç olarak ortaya çıkmaktadır.⁶

Dünyada bağımsız denetim uygulamalarına bakıldığında birçok ülkenin kendine özgü denetim standartları olduğu görülmektedir. Bu standartlar arasında ön plana çıkan iki uygulama, Amerika Birleşik Devletlerinde Genel Kabul Görmüş Denetim Standartları (Generally Accepted Auditing Standards – US GAAS) ile Uluslararası Denetim Standartlarıdır (UDS – International Standards on Auditing – ISA).⁷

Yaşanan teknolojik ve inovatif yenilikler işletmelerin finansal tablolarının doğru, ortak ve anlaşılması kolay bir dilde hazırlanmasını her zamankinden daha önemli bir boyuta ulaştırmıştır. İşletme yöneticileri yaşanan hızlı rekabete karşı hızlı bir şekilde ve doğru karar vermek zorundadır. Bu kararlara hizmet etmesi adına; 1973 yılında UMSK [IASC] (Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu) kurulmuştur. Bu kurul aracılığıyla uluslararası muhasebe ve finansal raporlama sürecinin ortak bir dil kazanması yolunda büyük bir adım atılmıştır. IASC yayınladığı Uluslararası Muhasebe Standartları (UMS) [IAS] IASC ile uluslararası muhasebe ve finansal raporlama anlamında büyük bir standardizasyon sağlamıştır.

1990'lı yıllarda ve 2000'li yılların başında UMSK aldığı kararlar doğrultusunda, daha yaygın, bağımsız bir kurum olarak yapısını yenilemiştir. 2001 yılında yeni bir kurul (IASB-International Accounting Standards Board) olarak çalışmalarına devam etmiştir. Bu kurum eski standartları güncellemiş ve yeni Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) [IFRS] yayınlamaktadır.

UFRS'ler özü itibarıyla kural temelli değil, ilke temelli olarak hazırlanmıştır. Bu durum standartların uygulanması sırasında finansal tablo hazırlayıcılarının daha çok mesleki yargı kullanmasını gerektirmektedir.⁸ Yayınlanan uluslararası finansal raporlama standartları ile uluslararası ortak bir muhasebe ve finansal raporlama dili yaratma yolunda

---

⁶ Hüseyin MERT. Hasan Melih EREN. (2018). "Konsolidasyonda Muhasebe Politikaları Birliğinin Sağlanması ve Süreç İyileştirme için Çözüm Önerileri." Mali Çözüm Dergisi. Sayı: 147. 95-119. Syf: 115.

⁷ Lerzan KAVUT. Oktay TAŞ. Tuba ŞAVLI. (2009). "Uluslararası Denetim Standartları Kapsamında Bağımsız Denetim." İSMMM Yayınları. Yayın No: 130 Syf: 75.

⁸ Hüseyin MERT. (2017). "Konsolidasyonda Muhasebe Politikaları Birliğinin Sağlanması Ve Süreç İyileştirme için Çözüm Önerileri." < http://www.ibaness.org/conferences/ohrid/ibaness_ohrid_proceedings_09_01_2018.pdf >. 21.05.2018. 310-323. Syf: 311.

büyük bir adım atılsa dahi ülkelerin kendi yorumlamaları doğrultusunda standartlar esnek bir yapıdadır.

2.2.2.Ulusal Muhasebe Standartları

Türkiye’de yapılan uluslararası yatırımlar, Türkiye’de olan yatırımcıların başka ülkelerde yatırım yapması ile dünyada olduğu gibi Türkiye’de de ortak muhasebe ve finansal raporlama diline olan ihtiyacın hızla artmasına neden olmuştur.

Türkiye’de muhasebe ve finansal raporlama standartlarının oluşumundan ve güncellenmesinden Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu sorumludur.

2.3.MUHASEBE STANDARTLARININ TARİHSEL GELİŞİMİ ve ÖNEMİ

Muhasebe standartları günümüzde ne kadar önemli boyuta gelse de işletmelerin dünya çapında yaygınlaşması ve farklı sektörlerde yer alan organizasyonlar haline gelmesi ile muhasebe standartları oluşmuş ve yaygınlaşmıştır. 1934 yılında ABD Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu’na [U.S. Securities and Exchange Commission-SEC] finansal muhasebe standardizasyonu ve finansal raporlama yönünde ortak bir dil oluşturma adına standart yayınlama yetkisinin ve sorumluluğun verilmesi bu anlamda atılmış temel adımdır. Bu adım ile halka açık şirketlerin tabloları daha anlamlı ve güvenilir bir hale gelmiştir.

Bu adımdan sonra kapsam genişletilerek halka açık olmayan şirketleri de dikkate alarak öncelikle Amerika ve Avrupa merkezli yeni organizasyonlar kurulmuş ve standardizasyon süreci hızla yaygınlaşmıştır.

2.3.1.Muhasebe Standartlarının Dünya’da Tarihsel Gelişimi

Uluslararası işletmelerin duyduğu ortak bir finansal tablo diline olan ihtiyaç dünyada muhasebe standartlarının oluşum sürecini hızlandırmıştır. ABD Menkul Kıymetler ve

Borsa Komisyonu'nun halka açık şirketler için attığı adımdan sonra Amerikan Yeminli Serbest Mali Müşavirler Enstitüsü [The American Institute of Certified Public Accountants-AICPA] kurularak özel sektörlere yönelik muhasebe standartları yayınlamıştır. İlerleyen yıllarda Amerika ve Avrupa merkezli, diğer ülkelerden üyeleri olan kurumlar kurulmuştur. Günümüzde global anlamda muhasebe ve finansal raporlama standartları yayınlayan en kabul gören otorite Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu'dur (UMSK) [IASB].

2.3.2.Muhasebe Standartlarının Türkiye'de Tarihsel Gelişimi

Global işletmelerin Türkiye'de yatırım yapmaları veya Türk bir işletmenin yurt dışında yatırım yapması, uluslararası muhasebe standartlarının ve finansal raporlamaya olan ihtiyacı bir kat daha arttırmıştır.

Türkiye oluşturduğu kurum ve çıkardığı yasalar ile dünya çapında yaşanan bu standardizasyon sürecine katılmıştır. Ülkeler arasındaki standart farklılıklarını ortadan kaldırmaya yönelik uygulamalarla birlikte, 1994'te yürürlüğe giren Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğiyle oluşturulan Tek Düzen Muhasebe Sistemindeki gelir tablosunun biçimsel yapısı, kapsam ve içeriğiyle ilgili düzenlemeler yapılmıştır.⁹

2005 yılında halka açık işletmeler finansal tablolarını UFRS'lere göre hazırlamaya başlamıştır. Ardından, 14.02.2011 tarih ve 27846 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK) ile birlikte tüm şirketlere 01.01.2013 tarihinden itibaren, UMS/UFRS'lerle uyumlu TMS/TFRS'leri (Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları) uygulama zorunluluğu getirilmiştir. Ancak yürürlüğe girmesine çok az bir süre kala yeni TTK'da değişiklik yapılmış ve 6335 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Türk Ticaret Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Yeni TTK Değişiklik Kanunu) kabul edilerek, 1 Temmuz 2012'de yürürlüğe girmiştir. Yeni TTK Değişiklik Kanunu ile şirketlerin ticari defterlerini tutarken TMS'leri uygulama

---

⁹ Emre KAPLANOĞLU. (2014). "TMS-TFRS Çerçevesinde Diğer Kapsamlı Gelirler ve Muhasebe Uygulamaları." Muhasebe ve Finansman Dergisi. Sayı: 63. Baskı: 1. 75-92. Syf: 76

zorunlulukları ortadan kaldırılmış ve eskiden olduğu gibi Vergi Usul Kanunu'na (VUK) göre defter tutulması uygulamasına geri dönmüştür.¹⁰

Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu muhasebe finansal raporlama standartları yayınlayıp güncellemeler yapmanın yanında her yıl bağımsız denetime tabi olan işletmeler için ölçütler belirlemektedir. Bu kapsama giren işletmeler bağımsız denetim hizmetleri almakla zorunlu tutulmuştur. TTK'da TMS dışı tutulan işletmelerde burada TMS/TFRS'lere göre denetlenmektedir. Bu anlamda TMS/TFRS'nin kullanımı yaygınlaşmaktadır.

2.3.3.Muhasebe Standartlarının Önemi

Her meslekte olduğu gibi belirli ölçütlere dayalı değerlendirme yapılan çalışmalar kişisellikten kurtulur ve genele hitap etmesi yolunda desteklenir. İşletmelerin doğru karar alabilmesi ölçülebilir kararlarla olmak zorundadır. Örneğin; İki olası yatırımı almak üzere değerlendirme yapıyor olalım. Bu işletmelerin finansal tablolarını okumaya başlamadan önce, bu tabloların hangi muhasebe kurallarına göre oluştuğuna, birbirleriyle kıyaslanıp kıyaslanamayacağına bakılır. Muhasebe standartları yok ise oluşan veriler farklı anlamlar ifade etmektedir. Bu durumda oluşan finansal tabloların kıyaslanması açısından en büyük engeldir.

Ortak ilkeler doğrultusunda oluşturulmuş muhasebeleştirme yöntemleri ile oluşan finansal tablolar arasında ortak bir dil oluşturulabilmekte ve finansal tablo okuyucularının daha doğru oluşan finansal tabloları değerlendirirken daha doğru kararlar almalarında yardımcı olmaktadır.

---

¹⁰ Rabia AKTAŞ. (2013). "İlke Temelli Finansal Raporlama Standartları Nasıl Öğretilmeli? TFRS 10-Konsolide Finansal Tablolar Standardı Örneği" Mali Çözüm Dergisi. Sayı 115. 133-168. Syf: 135.

2.4.MUHASEBE ve DENETİM STANDARTLARIYLA İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER ve KURUMLAR

Muhasebe ve denetim standartlarının kavranması ve katkılarının anlaşılması ile muhasebe ve denetim standartları daha fazla kabul ve gerekli görülmüştür. Bireyler ve kurumlardan öte, muhasebe ve denetim standartlarının asıl yaygınlaşmasını sağlayacak olan düzenleyici ve denetleyici otoriteler ve iş örgütleridir. Türkiye’de muhasebe ve denetim standartlarının yaygınlaşması anlamında birçok kurum ve kuruluş önemli adımlar atmıştır. Her kurum ve kuruluş etkisi altında olan işletmeleri ilgili muhasebe ve denetim standartları ile bilgilendirmiş veya bilgi elde edekleri kaynakları göstermiştir.

2.4.1.Sermaye Piyasası Denetim Uygulamaları

Halka açık olan şirketler üzerinde düzenleyici ve denetleyici otorite olan SPK; Bu şirketlerin halka yapılan açıklamaların oluşumunda yer almaktadır. Muhasebe ve denetim standartlarıyla ilgili SPK 22 nolu tebliğini yayınlamıştır. Bu Tebliğin amacı, sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetine, bu faaliyette bulunmak üzere Kurulca yetkilendirilecek bağımsız denetim kuruluşlarına ve bağımsız denetçilere ilişkin standart, ilke, usul ve esasları belirlemektir.¹¹

2.4.2.Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Denetim Uygulamaları

Banka ve diğer finans kuruluşları üzerinde düzenleyici ve denetleyici otorite olan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu; İşletmelerin finansal tablo okuyucuları ile bilgi paylaşımları konusunda da düzenlemeler yapmaktadır. Muhasebe ve denetim standartları açısından “Bankaların Bağımsız Denetimi Hakkında Tebliğ Taslağı”nda

---

¹¹ Sermaye Piyasası Kurulu. (2013). “Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ (Seri: X, No: 22).” < <http://spk.gov.tr/Sayfa/Dosya/590> >. 05.07.2018. Syf: 1.

aşağıda yer alan iki maddede muhasebe ve denetim standartları ile ilgili yönlendirmelerde bulunmuştur.¹²

TDS (Türkiye Denetim Standartları): 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca bağımsız denetim alanında yürürlüğe konulan standartlar ile bu alana ilişkin diğer düzenlemeleri,

TMS (Türkiye Muhasebe Standartları): 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca Türkiye Muhasebe Standardı ve Türkiye Finansal Raporlama Standardı adıyla yayımlanan muhasebe standartları ile bu alana ilişkin diğer düzenlemeleri,

2.4.3. Türk Ticaret Kanunu'nda Denetim Uygulamaları

Dünyada yaşanan gelişmelere adapte olmak, var olan ticari faaliyetlerin daha güvenilir ve sağlıklı ilerleyebilir olmasını sağlamak adına Türk Ticaret Kanunu (TTK) 13 Ocak 2011 günü değişmiştir. Değişen TTK ile işletmelerin yayınladığı finansal tabloların standartlarını arttırmak ve dünyada gelişen “muhasebe ve denetim standartları” alanında yaşanan gelişmelere adapte olmak adına yenilikler yapılmıştır. Yeni Türk Ticaret Kanunu(YTTK), anonim şirketlerde gerçekleştirilecek denetim fonksiyonunu, tüzel kişiliğin bünyesinde bir karar organı olarak “denetleme kurulu”na değil, tüzel kişiliğin dışında yer alan bir müessese olarak “dış denetçiye” vermiştir.¹³ Yapılan bu çalışma ile işletmelerin yayınladığı finansal verilerin güvenilirliği arttırılmıştır.

Türk Ticaret Kanunu'na göre; Finansal tablolara olan güvenin arttırılmasının yanında 88. Maddeye göre, uluslararası denetim standartlarının kullanılması konusunda da zorunluluklar getirilmiştir. Getirilen bu zorunluluklar ile Türkiye'de uluslararası Muhasebe ve Denetim Standartları'na olan önemin anlaşılmasında ve bu standartların yaygınlaştırılmasına destek olunmuştur.

---

¹² Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu. (2015). “Bankaların Bağımsız Denetimi Hakkında Tebliğ Taslağı.” < https://www.bddk.org.tr/websitesi/turkce/mevzuat/Duzenleme_Taslaklari/14784bagimsiz_denetim_tebliğ_taslak_31_12_2015.pdf >. 05.07.2018. Syf: 1.

¹³ Erdoğan ARSLAN. (2011). “Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre “Denetçinin” Niteliği.” Mali Çözüm Dergisi. Sayı: 104. 73-107. Syf: 1.

2.4.4. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Muhasebe ve Denetim Standartları Çalışmaları

Türkiye’de muhasebe ve denetim standartlarının oluşumunda, güncellenmesinde ve bu standartların doğru uygulanıp uygulanmadığının kontrollerini yapmada en üst kurumlardan biri Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu’dur. Kamu Gözetimi alanında uluslararası gelişmelerin gereği olarak yeni Türk Ticaret Kanunu uyarınca öngörülen bağımsız denetim alanını düzenlemek üzere 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile 2 Kasım 2011 tarihinde kurulmuştur.¹⁴

Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu’nun [IASB] yayınladığı Uluslararası Muhasebe ve Denetim Standartlarını Türkiye’de yayınlamakta güncellemelerini yapmakta ve bu standartların uygulanma alanında kolaylıklar sağlama adına çalışmalar yapmaktadır.

---

¹⁴ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2011). “Kamu Gözetimi Muhasebe ve Standartları Kurumu Tanıtım Broşürü.” < http://kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/PDF%20linkleri/Tan%C4%B1t%C4%B1m/Public_Oversight_Authority_TR.pdf >. 09.07.2018. Syf: 3.

3.FİNANSAL TABLOLARIN KONSOLİDASYONU

Tek bir kontrol gücüne tabi olupta yönetilen işletmeler bir bütün olarak değerlendirilmektedir. Bir ana şirket veya şirketler grubu vardır ve bu işletmelerin kontrol gücü tek bir yapıya aittir. Bu işletmeler grubunu finansal açıdan tek bir yapıymış gibi yorumlamak için işletmeler grubunun varlıkları, yabancı kaynakları özkaynakları, gelirleri, giderleri ve gayri nakdi yükümlülükleri düzenlenen finansal tablolarda konsolide edilir. Düzenlenen bu yeni finansal tablolar kontrol gücüne bağlı bütün işletmelerin tek bir işletmeymiş gibi yorumlanmasını sağlar.

Konsolide finansal tablo düzenlenmeye tabi işletmelerin belirlenmesi, kontrol gücü tanımları, işletmelerin konsolide tablolara dahil edilebilme pay oranlarının belirlenmesi TFRS 10 içerisinde detaylı açıklanmıştır.

Şekil 1: Konsolide Mali Tabloların Düzenlenmesinde Kullanılan Yöntemler¹⁵

Ana ortaklık bünyesinde, farklı sermaye pay oranlarından oluşan işletmeler yer almaktadır. Ana ortaklığın yönetimine tabi olan işletmelerin yönetimi Şekil 1’de 3 ana grupta kategorize edilmiştir. Bir işletmenin ana ortaklık bünyesinde konsolide olabilmesi için etkin kontrol aranmaktadır.

¹⁵ Cem YILMAZ. “Uluslararası Finansal Raporlama Standartı 10 Konsolide Finansal Tablolar Ve Örnek Uygulama.” < <http://www.gureli.com.tr/vk/makaleler/vergi-makaleleri/uluslararasi-finansal-raporlama-standarti-10-konsolide-finansal-tablolar-ve-ornek-uygulama> >. 20.05.2018.

3.1.KONSOLIDASYON İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

Her özellikli alanda olduğu gibi konsolidasyon sürecinde yer alan bazı kavramlar vardır. Çalışmanın ilerleyen bölümlerinde konsolidasyon sürecinde karşılaşılabilecek temel kavramlar açıklanmıştır.

3.1.1.Ana Şirket

İşletmelerin pay sahiplikleri veya pay yönetim sözleşmeleri ile yönetim yapıları oluşmaktadır. Yatırımcı işletme yatırım yaptığı işletme üzerinde, etkin kontrole sahip ise yatırımcı işletme “ana şirket” olarak tanımlanmaktadır. Etkin kontrol ile ifade edilen ise: Yatırımcı işletme, yatırım yapılan işletmenin değişken getirilerine maruz kaldığı ya da bu değişken getiriler üzerinde hak sahibi olduğu ve bu getirileri yatırım yapılan işletme üzerindeki gücüyle etkileme imkanına sahip olduğu durumda, yatırım yapılan işletmeyi kontrol etmektedir.¹⁶

3.1.2.Bağlı Ortaklık

Bir işletmenin doğrudan veya dolaylı olarak üzerinde etkin kontrole sahip olduğu işletmelere bağlı ortaklık denilir. Doğrudan veya dolaylı kontrol ile anlatılmak istenen: Yatırımcı işletme, yatırım yaptığı işletmenin oy hakkı veren hisselerine sahip olarak doğrudan veya oy hakkı veren hisselerine sahip olan işletmeler ile sözleşmeler yapıp kontrolü alarak dolaylı olarak etkin kontrol edinilebilir. Ana ortaklık, yatırım yaptığı işletmeyi bağlı ortaklık olarak tanımlayabilmesi için iki durum söz konusudur. Yatırımcı, yatırım yaptığı işletmenin oy hakkı veren hisselerinden yüzde ellisinden fazlasına sahip olmalıdır. Eğer yatırımcı işletme, yatırım yaptığı işletmede yüzde elliden daha az oy hakkı veren hisseye sahip ise bu noktada ana ortaklığı etkin kontrol sahibi olup olmadığına bakılır. Eğer etkin kontrol yatırımcı işletmede ise, yatırım yapılan işletme bağlı ortaklık olarak değerlendirilir. Etkin kontrol konusu TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar Standardı kapsamında detaylı açıklanmıştır.

¹⁶ KPMG. (2012). “Konsolidasyon: Tek Bir Kontrol Modeli.” UFRS Bülten. Sayı 1. Syf: 1.

Bağlı ortaklıkların ana ortaklık bünyesinde konsolide olarak raporlama sürecinin ilkeleri eskiden UMS 27 Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar Standardı kapsamında açıklanıyordu. UMS 27, Ocak 2008'de yeniden yayınlanmış olup 1 Temmuz 2009 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerli olmuştur. UMS 27 Konsolide ve Bireysel Tablolar Standardı'nın yerini 1 Ocak 2013 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerli olmak üzere, UMS 27 Finansal Tablolar ve UFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar standartları almıştır.¹⁷

3.1.3.İştirak

İştirak: Yatırımcı işletmenin yatırım yaptığı işletmenin hisselerinden yüzde yirmi ile yüzde elli arasında hisseye sahip ve önemli etkiye sahip olması ile oluşan mülkiyettir.

Yatırımcı işletme, yaptığı iştirak yatırımı ile risklerini dağıtmaktadır. Burada olumlu bir sonuç hedeflenmekte, fakat yanlış bir yatırım, iştiraki olumsuz etkilemenin ötesinde iştirakin diğer yatırımcıları da alman yanlış kararlardan etkilenebilmektedir. Bir işletmeye iştirak edilmesi demek; özkaynakların bir kısmının başka bir işletme bünyesinde kullanılması demektir. Dolayısıyla iştirak edilen işletmenin kâr veya zarar etmesi yatırım yapan işletmenin özkaynağını etkilemektedir. Bu etki iştirak edilen işletmenin kârlı olması durumunda olumlu, zararlı olması durumunda ise olumsuz olmaktadır.¹⁸

Yatırımcı işletme iştiraki ile ilgili finansal tablo okuyucularıyla bilgi paylaşımı yaparken TMS 28 İştiraklerdeki Yatırımlar standardının esaslarını dikkate alır ve iştirak özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilerek finansal tablolarda yer alır.

3.1.4.İş ortaklıkları

İki veya daha fazla tarafın bir araya gelerek, sözleşme ile kontrol paylaşımının yapıldığı, ortak bir hedef doğrultusunda oluşturulan işletme türüdür. Finansal tablo okuyucular ile bilgi paylaşımı yapılırken, TMS 28 İştiraklerdeki Yatırımlar standardındaki esasları dikkate alınır. İş Ortaklıkları finansal tablolarda Özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilerek gösterilir.

¹⁷ Deloitte. (2013). "UMS 27- Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar (2008)." < <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias27> >. 21.06.2018.

¹⁸ Ahmet GÖKGÖZ. (2013). "İştirak Yatırımlarının Muhasebeleştirilmesi." Muhasebe ve Finansman Dergisi. Sayı: 58. 1-19. Syf: 2.

İş ortaklıkları bir müşterek anlaşma olduğu için TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar standardında bulunan açıklamalara tabidir.

3.1.5.Kontrol Gücü

Bir yatırımcının doğrudan ya da dolaylı olarak bir yatırımcının oy hakkının% 50'sinden fazlasına sahip olduğunda, kontrolün var olduğu varsayılır. Ancak, özellikle önemli bir azınlık payının varlığı veya başka bir tarafın İşletme Yönetim Kurulu'na hakim olma yeteneğine sahip olması durumunda, bu tür sahipliğin kontrolü işaret etmediğini göstermek mümkün olabilir.¹⁹

Bazı durumlarda yatırımcı oy haklarının %50'sinden daha azına sahip olsa bile, yatırım yapılan işletme üzerinde gücü olabilir. Fiili gücün olup olmadığını belirlemek için yargı kullanımı gerekebilir.²⁰ Yatırım yapan işletmenin, yatırım yaptığı işletme üzerinde gücünün olup olmadığını belirlenmesinde, yatırım yapılan işletmenin ilgili faaliyetleri ve ilgili faaliyetleri yönetme hakkı veren hakların belirlenmesi gerekmektedir.²¹

Örneğin: %70 oranında halka açık bir işletme düşünelim. Halka açık hisse senetleri piyasada binlerce kişinin sahipliğinde olmakta ve en yüksek paya sahip olan kişinin %10 oranında hisse senedi bulunmaktadır. Diğer hisse senedi sahiplerinin bir araya gelip karar alım sürecin katılması çok zor gözükmektedir. Halka açık olmayan hisse senedi sahibi şirketin %30'luk oy hakkına sahiptir. Bu işletme sahip olduğu oy oranı %50 altı olsa kontrol gücüne sahip olduğu için finansal tablo düzenlemek zorundadır.

Bazı durumlarda oy haklarının çoğunluğuna sahip olmak, yönetim kurulunun çoğunluğunu belirleme imkanı sağlarken, bazı durumlarda da oy haklarının asli olması gerekmektedir. Örneğin mahkeme tarafından kayyum olarak atanma, genel kurul kararlarıyla tasfiyeden sorumlu kişi atanma gibi durumlarda kontrol gücü yoktur.²²

---

¹⁹ P. Alex Ashwal CASABONA. (2005). "The concept of control in consolidated financial statements: convergence of U.S. and international accounting rules." Review of Business. Sayı: 26. Baskı: 2 36-41. Syf: 38.

²⁰ Rabia AKTAŞ. "İlke Temelli Finansal Raporlama Standartları Nasıl Öğretilmeli? TFRS 10-Konsolide Finansal Tablolar Standardı Örneği" Syf: 162.

²¹ Rabia AKTAŞ. "İlke Temelli Finansal Raporlama Standartları Nasıl Öğretilmeli? TFRS 10-Konsolide Finansal Tablolar Standardı Örneği" Syf: 152.

²² İlker KIYMETLİ ŞEN. Derya ÜÇÖĞLU. Serkan TERZİ. (2015). "Uluslararası/Türkiye Finansal Raporlama Standartları Açısından Konsolide Finansal Raporlama." Ekin Yayınevi. 1.Baskı Syf: 175.

3.1.6.Azınlık Payı

Bir işletme birden çok yatırımcının (Sermaye pay sahibi) iştiraki ile kurulabilmektedir. Paydaşlar arasında, paydaşların oranları dikkate alarak, kontrol gücü olup olmadığı, azınlık grupları belirlenir. Kontrol gücüne sahip olan yatırımcı için yatırım yapılan işletme bağlı ortaklıktır. Bağlı ortaklığın doğrudan ya da dolaylı olarak ana ortaklığa ait olmayan özkaynağıdır.²³

3.1.7.İktisap

İktisap kelime anlamı ile “edinme” anlamına gelmektedir. İşletmeler açısından iktisap, yönetimin, edinen (yatırım yapan) işletme tarafından ele alındığında başlamaktadır.

Nakit dışı (yani, parasal olmayan varlıklar) varlıkları devralan şirketler, eğer sonuç bir işletmenin satın alınması ise, satın alma yöntemini uygulamalıdır. Örneğin, A Şirketi'nin bir radyo istasyonu lisansını, bir radyo istasyonu karşılığında B Şirketi'ne aktardığını varsayalım. A Şirketi, aldığı radyo istasyonunun bir işletme olduğunu tespit ederse, A Şirketi, satın alma yöntemini uygulayarak edinilen radyo istasyonunu bir işletme birleşimi olarak muhasebeleştirir. B Şirketi, aldığı radyo yayını lisansının bir varlık olduğunu belirlerse, B Şirketi radyo yayın lisansını geçerli ABD GKGMİ veya UFRS kapsamında bir varlık edinimi olarak muhasebeleştirir.²⁴

Yukarıdaki örnek iktisap sürecinde dikkat edilmesi gereken özellikli bir konudur. Çünkü edinilen şey bir varlık veya işletme olarak şekillenmesi edinim sonrası sürecin devamını tamamıyla etkilemektedir.

3.1.8.Konsolidasyon Şerefiyesi

İşletme edinimi sırasında, edinilen işletmenin defter değerinin (Borçlar-Yabancı Kaynaklar) üzerinde veya altında bir değer ile işletmeye sahip olunabilir. Aradaki bu fark

²³ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2011). “Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar.” <http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2011Seti/TMS27_2011_once.pdf>. 11.07.2018. Syf: 4.

²⁴ PWC. (2017). “Business combinations and noncontrolling interests.” <<https://www.pwc.com/us/en/cfodirect/assets/pdf/accounting-guides/pwc-guide-business-combinations-noncontrolling-interests.pdf>>. 20.05.2018. Syf: 24.

işletmenin itibari değeri veya isim hakkından dolayı katlanılan bedeldir ve şerefiye olarak adlandırılır. İşletmelerin konsolidasyonunda finansal tablolarda bağlı ortaklıklar elimine edilirken şerefiye bedeli yalnızca amorte olarak giderleştikçe konsolide finansal tablolardan çıkmaktadır.

Şerefiyenin muhasebeleştirilmesi; edinen işletme başlangıçta şerefiyeyi birleşme maliyetinin tanımlanabilir varlıkların, yükümlülüklerin ve koşullu yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerini aşan kısmı olan maliyeti ile ölçülmelidir.²⁵

3.1.9.Eliminasyon

Konsolidasyonun en önemli, dikkat gerektiren konularından birisidir. Finansal tablo okuyucuları yanıltmamak adına; Bireysel finansal tablolar birleştirilirken işletmelerin birbirleriyle olan ticari ve finansal faaliyetleri karşılıklı (İlişkili faaliyeti yöneten işletmeler) olarak elimine edilmek suretiyle finansal tablolardan çıkarılmalıdır.

3.1.10.Holding

Günümüzde iletişimin yaygınlaşması, kalitesindeki artış, ülkelerin arasında yapılan ticaret anlaşmaları ile işletmeler ulusal ve uluslararası ölçekte işletmeler büyüyerek yoğun bir rekabet içine girmiştir. Bu rekabette üstün gelebilmek için işletmeler birbirlerini hem ticari hem finansal anlamda destekleyici iş birlikleri oluşturarak kendilerini koruma altına almış ve rakiplerine göre daha atakta olan bir yapıya gitmiştir. Farklı veya aynı faaliyet kollarında olan, ortak bir amaç (Bütünün gelişimi) altında toplanan, ana ortaklığın bünyesinde topladığı işletmeler üzerinde kontrole sahip olduğu birliktelilere Holding denir.

Holdingleşme ile yapı birçok fırsatlar yakalamaktadır. Bunlardan bazıları;

- Düşük faiz oranlı, yüksek tutarlı kredi imkanı,
- Kolay finansman yaratma ve hızlı finansman transfer imkanı,
- Hızlı bir şekilde bilgi, tecrübe kazanımı,

²⁵ Grant Thornton. (2006). "Ortak Kontrole Tabi İşletme Birleşmeleri, UFRS'lerle İlgili Sıcak Konu Bülteni 2006-21." < http://www.gtturkey.com/ud_objs/pdf/sekhab/hs_2006_21.pdf >. 23.05.2018.

- Oluşan ekonomik faydanın grup içinde kalması,
- Oluşabilecek sektörel, dönemsel veya konjonktürel risklerden doğan etkilerin daha hızlı toparlanabilme imkanı,

Konsern'in özellikleri kısaca;²⁶

- Belirli bir amaca yönelmiş birden fazla işletmenin bir araya gelmesi,
- Topluluğu oluşturan işletmelerin hukuken bağımsız olması,
- Merkezi bir yönetime sahip olması,
- Holding şirket veya ana işletme denilen işletmenin bağlı işletmelerin denetimini ele geçirmiş olması, şeklinde belirlenebilir.

Holding bünyesinde olan işletmeler kendi bireysel (veya konsolide) finansal tablolarını hazırladıktan sonra bunlar holding bünyesinde konsolide edilerek tek bir finansal tablo haline getirilerek yayınlanmaktadır. Holding şirketler tarafından hazırlanan finansal tablolar holdinge bağlı birden fazla şirketin faaliyet sonuçlarını birleştirip ilgili kişi ve kuruluşlara sunması bakımından bu tabloların hazırlanması diğer işletmeler tarafından düzenlenen mali tablolara göre daha bir önem arz etmektedir.²⁷

Holdingler bünyesinde olan şirketlerin faaliyet alanlarına göre, holding bünyesinde olan işletmelerin işletme birleşme yapılarına göre üç ana grupta incelenmektedir.

3.1.10.1.Saf Holding-Karma Holding

Saf holding: Bazı holdingler yalnızca, bünyesinde olan işletmelerin yönetim faaliyetleri ile ilgilenmektedir. Bu tür holding tiplerinde holdingler bünyesinde olan işletmelerin kontrolü ve yönetimi dışında, başka ticari bir faaliyeti yoktur.

Karma holding: Karma holdinglerin kendi bünyelerinde yer alan işletmelerin kontrol ve yönetimlerine ek olarak başka faaliyet alanları da olmaktadır. Örneğin; Bir demir çelik levha üreten bir firmaya, bu firmanın nakliyesini yapan bir firmaya ve demir çelik levha üretimini yapan firmaya hammadde sağlayan bir firmayı bünyesine katmış olan bir

²⁶ Kamuran PEKİNER. (1984) "İşletme Denetimi." İ.Ü.İ.F. Muhasebe Enstitüsü. Baskı : 4. Syf: 200.

²⁷ Fikret OTLU. (1999). "Holding Şirketlerde Mali Tabloların Konsolidasyonu." Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi. Sayı 1. Cilt 13. 101-115. Syf: 104.

holding düşünelim. Holding bu işletmelerin yönetimi dışında, üretilen levhaları iştirakinden alıp bunların satışını 3.taraflara holding kanalıyla yapıyorsa bu bir karma holdingdir. Holdingin yaptığı üst seviyedeki koordinatörlük dışında, başka ticari uğraşlara da girişmesi mümkündür. Ancak bu uğraşları holdingi asıl amacından saptırmamalı ve bunlar tali bir uğraş niteliğinde kalmalıdır. Bu yönden uygulamada, sırf portföyündeki hisse senetlerinin gelirini bekleyen, diğer yan uğraşlarda bulunmayan saf holding şirket tipine rastlanmamaktadır. Genellikle holdingler karma iş yapan holding tipi olarak çok daha güçlü şekilde ortaya çıkmaktadır.²⁸

3.1.10.2.Yatay Holding-Dikey Holding

Yatay holding: Farklı faaliyet alanlarında olan işletmelerin sermayedarı olan bir holding türüdür. Örnek olarak; Holding bünyesinde gıda sektöründen de araç yedek parçaları üreten bir işletme de olabilir. Bu işletmeler birbirlerinin üretim veya ticaret süreçlerini oluşturan ana ürün girdilerini sağlamamaktadır.

Dikey Holding: Burada holding bünyesinde olan işletmelerce oluşturulmuş bir zincirden söz etmek mümkündür. Bu işletmeler birbirlerinin hammadde/mamul girdilerini tedarik etmektedir. Örneğin; Holding bünyesinde olan araç satan bir firma düşünelim. Holding bünyesinde bunun yanında çelik levha üreten bir firma, bunu şekillendirip araç dış iskeletine dönüştüren bir firma mevcut olabilir. Bu firmalar birbirleri ile ilişkili olarak üretim/satış yapmaktadır.

3.1.10.3.Ana Holding-Ara Holding

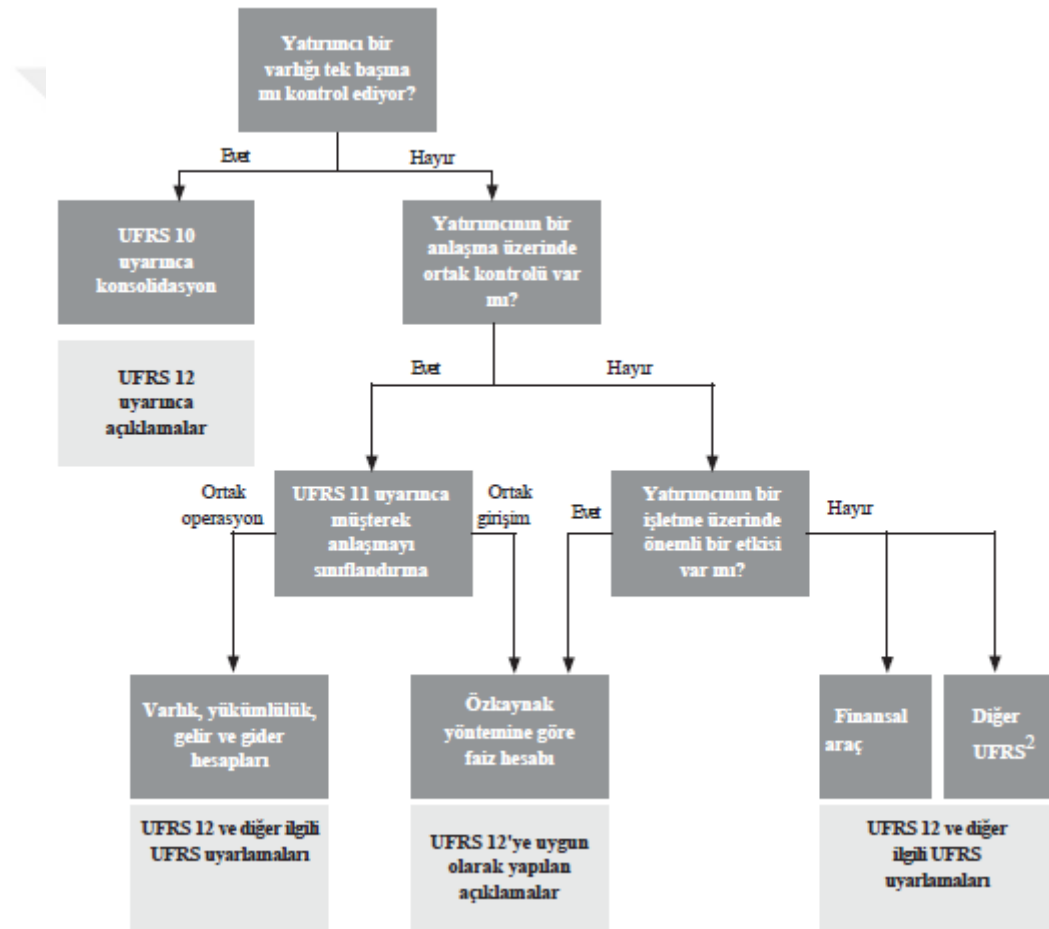
Ana holding bireysel yönetime sahip işletmeler dışında holding şirketler de olabilir. Örneğin ana holding bünyesinde olan firmalar sektörel bazlı gruplandırılmış ve her bir sektör, bir holdingin yönetim ve kontrolüne girmiş olabilir. Ve bu ara holdinglerin de sermayedarı bir holding (Ana holding) olabilir. Bu tür ana holdingler ile genel olarak ulaşılmaya çalışılan yönetimi kolaylaştırmak ve belirli alanlarda profesyonelleşmeyi hızlandırmaktır.

---

²⁸ Osman ALTUĞ. (1986). "Holding Şirketlerde Muhasebe Düzeni." İstanbul Marmara Üniversitesi. Yayın No: 434. Syf: 7

3.2.KONSOLIDASYON İLE İLGİLİ ULUSLARARASI STANDARTLAR

Uluslararası finansal raporlama standartlarından yeni bir işletme edinimi, işletme birleşmesi ve bu edinim veya birleşmeye bağlı iştirak, bağlı ortaklık, müşterek anlaşma veya iş ortaklıkları ile ilgili finansal raporlama sürecini direkt etkileyen standartlar çalışmaya konu edilmiştir.

Şekil 2 — UFRS 10, UFRS 11, UFRS 12 ve UMS 28 arasındaki etkileşim²⁹

²⁹ EYGM. (2013). "Challenges in adopting and applying IFRS 10." Applying IFRS. Syf: 5.

Konsolidasyon süreci doğru analiz edilerek hangi standartların yol göstereceği analiz edilir. Şekil 2’de kontrol gücünü esas alarak konsolide finansal tablo düzenleme ve dipnot çalışmaları için hangi ana standartlardan faydalanılacağı gösterilmiştir.

3.2.1.Türkiye Finansal Raporlama Standardı 3: İşletme Birleşmelerinin Muhasebeleştirilmesi Standardı

Türkiye Finansal Raporlama Standardı 3’te; işletme birleşmelerine ilişkin kavramlar yer almıştır. Bu standarda göre işletme birleşmeleri; Bir işletme, bir işlemin veya başka bir olayın işletme birleşmesi olup olmadığını bu TFRS’de yer alan, edinilen varlıkların ve üstlenilen borçların bir işletme oluşturmasını gerektiren tanımı uygulayarak belirler. Eğer edinilen varlıklar bir işletme değil ise, raporlama yapan işletme bu işlemi veya başka bir olayı varlık edinimi olarak muhasebeleştirir.³⁰

Yani standarda göre, öncelikli olarak işletmeler arası yapılan iş birlikteliği standart çerçevesinde “İşletme Birleşmesi” olarak tanımlanıp tanımlanmadığına bakılmalıdır. İşletme birleşmesi, yönetim gücü yönetim merkezinin saptanması konusu TFRS 10’da detaylı olarak işlenmiştir.

İşletme birleşmelerinin gerçekleştirilebilmesi için edinen işletmenin belirlenmesi, birleşme tarihinin belirlenmesi, sahip olunan varlık ve yükümlülüklerin ölçülmesi ve kontrol gücü olmayan payların belirlenmesi ve şerefiye veya pazarlıklı satın alma sonucunda oluşabilecek kazancın muhasebeleştirilmesi için finansal değerlerin belirlenmesi gerekmektedir. Bu dört konuda gerekli belirlemeler yapıldıktan sonra birleşen işletmeler arası, “birleşme payına” göre finansal tablolar düzenlenir.

İşletme birleşmelerinde, sahip olunacak varlıkların ve borçların gerçeğe uygun şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir. Gerçeğe uygun değer TFRS 13’te şöyle tanımlanmıştır: Gerçeğe uygun değer işletmeye özgü bir ölçüm olmayıp, piyasa bazlı bir ölçümdür. Bazı varlıklar ve borçlar için gözlemlenebilir piyasa işlemleri veya bilgileri mevcut olabilir. Bununla birlikte diğer varlıklar ve borçlar için bu tür işlemler veya bilgiler mevcut olmayabilir. Ancak gerçeğe uygun değer ölçümünün amacı her iki durumda da aynı olup,

³⁰ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2014). “TFRS 3 İşletme Birleşmeleri.” < http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2016Seti/TFRS_3.pdf >. 20.05.2018. Syf: 3.

bu amaç mevcut piyasa koşullarında, piyasa katılımcıları arasında bir varlığın satışına veya bir borcun devrine yönelik olarak ölçüm tarihinde olağan bir işlemdeki fiyatın tahmin edilmesidir (diğer bir ifadeyle, varlığı elinde bulunduran veya borçlu konumda olan piyasa katılımcısının bakış açısıyla ölçüm tarihindeki çıkış fiyatıdır).³¹

Bu birleşme sürecinde gerçeğe uygun ölçüm sürecinde TFRS 3 aşağıdaki standartlardan faydalanması gerektiği yönünde yol göstermiştir.

Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar Standardı, TMS 37:

Bu Standardın amacı; uygun muhasebeleştirme kriterleri ve ölçüm esaslarının karşılıklar, koşullu borçlar ve koşullu varlıklara uygulanmasını ve kullanıcıların bunların nitelikleri, zamanlamaları ve tutarlarını anlamalarını sağlamak üzere gerekli bilgilerin finansal tablo eklerinde gösterilmesini sağlamaktır.³²

İşletme birleşmelerinde, edinilen işletmenin finansal tablolarına yansımayan, fakat eskiden yaptığı anlaşmalardan doğan ve ileride doğabilecek yükümlülükler olabilmektedir. Örneğin: Edinilen işletme, bankalara belirli performans düzeylerini koruyacağını vaat ederek krediler çekmiş ve bu performans düzeylerine kavuşamaması halinde kredinin geri çağrılmasını veya faiz oranında değişikliği kabul etmiş olabilir. Edinilen işletme başka kredi çeken bir kişi veya kuruma kefil olmuş olabilir veya verilen bir teminat mevcut olabilir. Bu gibi ileride yükümlülük doğurabilecek finansal taahhütler, işletmenin değerini etkileyebilmekte veya birleşme sonrası işletme üzerine çizilen yol haritasında dikkate alınması gereken unsurlar olarak karşımıza çıkabilmektedir.

Gelir Vergileri Standardı, TMS 12: Edinilen işletmenin ileride elde edeceği veya yükümlülüğü altına gireceği bir vergi varlığı veya borcu olup olmadığı sorgulanmalıdır. Bu işletmenin gerçeğe uygun değerini etkileyen bir faktör olarak finansal tablolarda yerini almalıdır.

---

³¹ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2017). " TFRS 13 Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü." < http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2018Seti/TFRS/TFRS_13_2018.pdf >. 10.06.2018. Syf: 2

³² Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2017). "TMS 37 Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar." < <http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2016Seti/TMS37.pdf> >. 10.06.2018. Syf: 2

Çalışanlara Sağlanan Faydalar, TMS 19: Edinilen işletmenin ileriye dönük veya iktisap tarihinde olan finansallarında, çalışanlarına olan yükümlülüklerin doğru muhasebeleştirilip muhasebeleştirilmediğine bakılır. Burada muhasebeleştirmelerin doğruluğunun kontrolü için TMS 19'dan faydalanılır.

Hisse Bazlı Ödemeler, TFRS 2: Edinilen işletmenin hissedarlarına ileriye dönük yapmakla yükümlü olduğu ödemeler mevcut mudur, bu ödemeyi oluşturacak şartlar nelerdir bunlar sorgulanmalı. Bu gibi yükümlülükler işletmenin değerini etkilemektedir. Şu ana kadar oluşmuş ve ileriye dönük oluşacak yükümlülüklerin muhasebesel kayıtlarının kontrolü için TFRS 2'den faydalanılabilir.

Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler, TFRS 5: Edinilen işletmenin sabit kıymetleri içerisinde kullanım dışı olupta, satış amaçlı elde tutulan varlıklar veya durdurulan faaliyetler var ise; Bu varlıkların değerlendirme kontrolleri yapılmalıdır. TFRS 5'te satış amaçlı elde tutulan duran varlıkların ve durdurulan faaliyetlerin hangi değerden değerlendirilmesi gerektiği açıklanmaktadır.

3.2.2.Türkiye Finansal Raporlama Standardı 10: Konsolide Finansal Tablolar Standardı

Bu standardın amaç kısmı standartta şu şekilde açıklanmıştır: bir işletme bir veya daha fazla işletmeyi kontrol ettiğinde düzenlenecek olan konsolide finansal tabloların hazırlanmasına ve sunumuna ilişkin finansal raporlama ilkelerini belirlemektir.³³

Bu standartta; yatırımcı işletmenin yatırım yaptığı işletme üzerinde kontrolü olması gerektiği belirtilmiş, kontrol ilkesi açıklanmış, yatırımcı işletmenin kontrol gücüne sahip olması halinde dahi yatırım yapılan işletmenin yatırımcı işletme ile konsolide olup olmayacağı, yatırımcı işletmelerin kontrolünde olan işletmeler ile hangi kriterlerin sağlanmaması durumunda konsolide finansal tablo yayınlanmasının zorunda olmadığı ve konsolidasyon sürecinde uygulanacak muhasebe hükümleri açıklanmıştır. Standartta konsolide olan şirketlerin hangi finansal tabloları konsolide ettiği ve konsolidasyon

³³ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2011). "TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar." <

http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2011Seti/TFRS_10.pdf >. 20.05.2018. Syf: 2.

işleminde yapılan finansal hareketlerden hangilerinin konsolide tablo oluşturulmadan elimine edileceği açıklanmıştır. UFRS 10 ayrıca potansiyel oy hakları ile ilgili ek uygulama rehberliği ve örnekler sunmaktadır. Bu daha tutarlı ve uygun konsolidasyon kararlarına yol açacaktır.³⁴

Yatırımcı işletme, yatırım yapılan işletmenin paydaşları arasında yönetim kararı alım sürecinde “karar verici” boyutta söz sahibi ise veya yatırım yapılan işletmeden elde edeceği getiri miktarının değişimine karar verebiliyor ise yatırımcı işletme kontrol sahibidir.

İşletmenin birden çok paydaşı olabilmektedir. Kontrol gücü olmayan paylar konsolide finansal tablolarda özkaynak içerisinde, ayrı bir alt kırılım olarak yer almaktadır.

Kontrolün kaybı sonucunda; Eski bağlı ortaklığın, ana ortaklık konsolide finansal tablolar dışında kalacağını ve yeni finansal tablolarda, oluşan kayıp ve kazançların muhasebesel gösterimleri standartta açıklanmıştır.

TFRS 10’da yatırım işletmelerinin konsolide finansal tablolara dahil edilemeyeceği ve bu işletmelerin “TFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar” standardı kapsamında değerlendirilip, finansal tablo okuyucuları ile paylaşım yapılacağı belirtilmiştir.

Yatırımcı işletme, oy haklarının çoğunluğuna sahip olsa dahi asil oyların sahibi olmadığı sürece kontrol gücü sahibi değildir. Örnek durum olarak; işletmenin finansal ödeme zorluğu veya işletmenin belirsizliği halinde işletmeye tasfiye memurları atanması ve kontrolü devralması halinde yönetim el değiştirir. Bu durumun tam tersi olarak da yatırımcı bir işletme, kontrol gücüne sahip olmadığı bir işletmede kontrol gücüne sahip olabilir. Örnek durum olarak; işletmenin diğer paydaşları ile yapılan sözleşme sonucunda oy hakları arttırılabilmekte ve kontrol gücü arttırılabilmektedir.

Standartta kontrol gücüne sahip olmak için %50 üstü çoğunluk aramanın bazı durumlarda beklenmediğinden bahsedilmiştir. Örneğin yatırımcı işletmenin pay oranı %45 ve %10’luk pay hak sahipleri binlerce paydaştan oluşmaktadır. Bu kişilerin bir araya

---

³⁴ IASB. (2013). “IFRS 10 Consolidated Financial Statements and IFRS 12 Disclosure of Interests in Other Entities.” < <http://archive.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Consolidation/Consolidation-disclosure/Documents/Effect-Analysis-IFRS%2010-and-IFRS-12-Updated-July-2013.pdf> >. 27.05.2018. Syf: 26.

gelip ortak bir karar alamayacağı veya haklarını diğer bir paydaşa devredemediği kesin ise %45'lik pay sahibi kontrol gücü olarak belirlenmektedir.

Yeknesak muhasebe politikaları uygulanmalıdır. Konsolide olacak işletmelerin uyguladığı muhasebe politikaları uyumlu değil ise finansal tablolar konsolide olmadan önce gerekli düzeltmelerin, grubun ortak muhasebe politikalarına uygun finansal tabloların hazırlanması gerekmektedir.

Ana ortaklık ile bağlı ortaklığının raporlama tarihleri uyumluluk göstermelidir. Eğer aynı değil ise, raporlama dönemleri arası 3 ayı geçememek şartı ile; Bağlı ortaklıkların ana ortaklık ile finansal tablolarının uyumlu hale getirilebilmesi için raporlama dönem farklarına ilişkin gerçekleşen olaylar düzeltilerek, en güncel bağlı ortaklık tabloları ile konsolide finansal tablolar hazırlanmalıdır.

3.2.3.Türkiye Finansal Raporlama Standardı 11: Müşterek Anlaşmalar

Müşterek anlaşmalar standardında; Ortak bir hedef doğrultusunda, güç birlikteliği oluşturmuş organizasyonların müştereken kontrol edilmesi sonucunda oluşan finansal hareketlerin değerlendirilmesi, açıklanması ve raporlanması ilkeleri düzenlenmiştir.

Finansal tablo konsolidasyonunda yapılan anlaşma incelenmelidir. Bu incelemede öncelikle dikkat edilecekler; Sözleşme ile taraflar arası kontrol paylaşımları, sözleşmenin taraflarıdır.

Müşterek kontrol; Bir anlaşma üzerindeki kontrolün sözleşmeye dayalı olarak paylaşılmasıdır. Bu kontrol sadece ilgili faaliyetlere ilişkin kararların kontrolü paylaşan tarafların oy birliği ile mutabakatını gerektirdiği durumlarda vardır.³⁵

Edinen işletme müşterek anlaşmadaki yaptığı inceleme sonucunda; Faaliyet alanını, kontrol alanını, kendi payını ve paydaşlarını öğrenmiştir. Bundan sonra finansal tabloların doğruluğunu ve uyumluluğunu kontrol etmelidir. Müşterek anlaşma ile oluşan oluşumun

---

³⁵ Sibel KARĞIN. (2013). "TFRS 11 Kapsamında Müşterek Anlaşmaların Değerlendirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi." Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. Sayı: 18. Baskı: 1. 305-321. Syf: 307

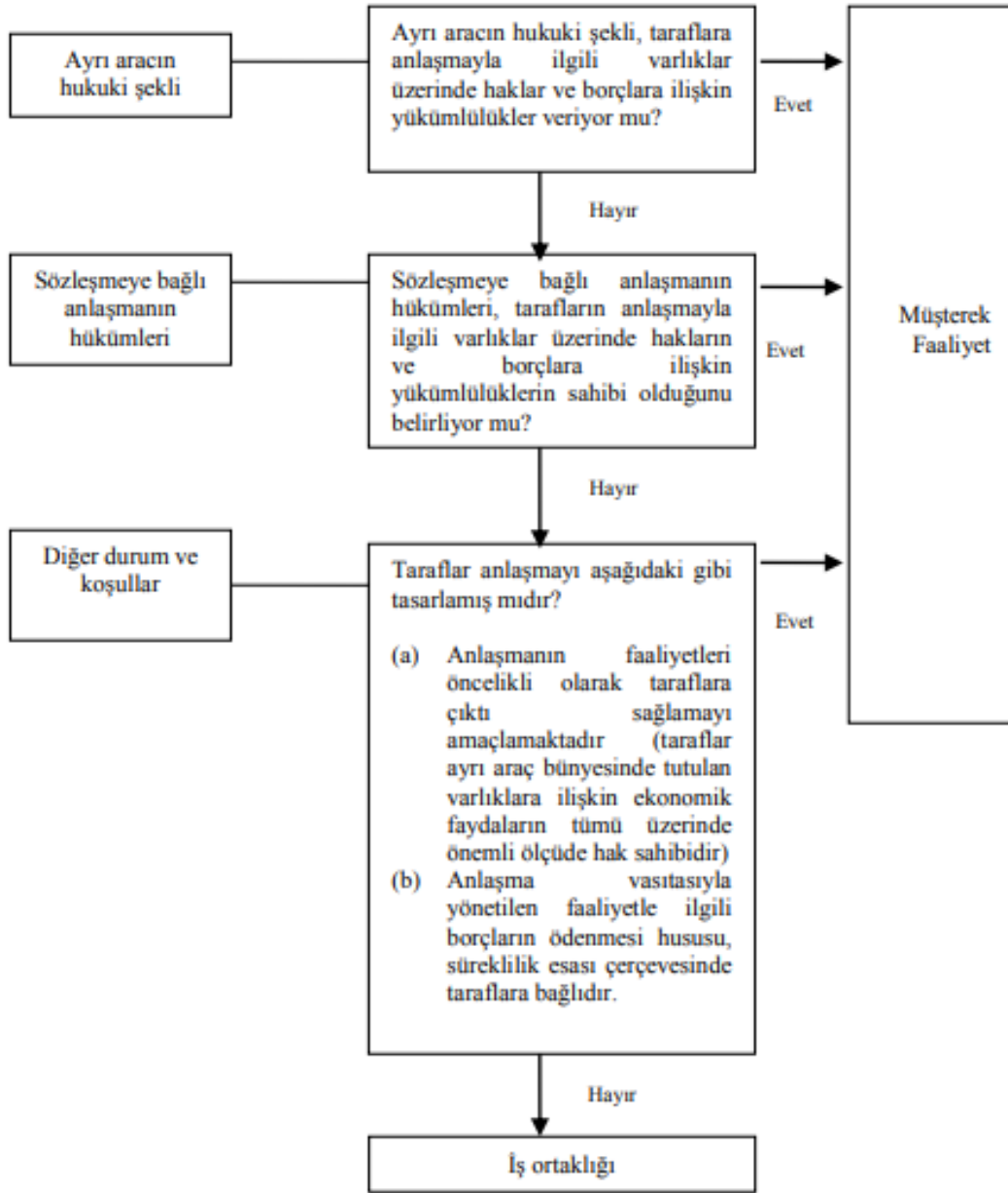
varlıkları, borçları, sermayesi, hasılatı ve giderleri ile oluşan finansal hareketlerin diğer standartlara göre uygun raporlanıp raporlanmadığı kontrol edilmelidir.

Müşterek anlaşma ile kurulan işletmeyi edinen işletme; Müşterek anlaşma ile kurulan işletmenin mülkiyetinde olan varlık satışı, satın alınması veya varlıkların katılım payı olarak verilmesini ve bu işlemlere ilişkin oluşan kar veya zararların müşterek anlaşma payı oranında nasıl muhasebeleştirilmesi gerektiği standartta açıklanmıştır.

Bu standartta Müşterek Anlaşma ile kurulan Müşterek Faaliyet ve İş Ortaklıkları birlikte işlenmiştir. İş ortaklığı katılımcısı iş ortaklığındaki payını bir yatırım olarak kaydeder ve TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar Standardında belirlenen özkaynak yönteminin uygulamasından muaf tutulmadığı sürece söz konusu yatırımı bu Standart uyarınca özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirir.³⁶ Müşterek Faaliyet ve İş ortaklıklar farkların aşağıdaki tabloda detaylı incelenebilir.

---

³⁶ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2014). "TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar." < http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2018Seti/TFRS/TFRS_11_2018.pdf >. 16.06.2018. Syf: 4

Şekil 3: Müşterek Anlaşmanın Sınıflandırılması³⁷

³⁷ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2014). "TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar." < http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2018Seti/TFRS/TFRS_11_2018.pdf >. 16.06.2018. Syf: 14

3.2.4.Türkiye Finansal Raporlama Standardı 12: Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar

İşletmeler finansal tablo açıklamalarında, bağlı ortaklıklarının, yaptığı müşterek anlaşmalarının, iştiraklerinin ve işletme tarafından kontrol edilmeyen yapılandırılmış işletmelerinin bilgilerinin nasıl açıklanması gerektiği TFRS 12 kapsamında açıklanmıştır. Standardın amaç kısmında, finansal tablo kullanıcıların yapılacak olan açıklamalarla aşağıda yer alan iki hususu değerlendirebilmesine imkân tanınmaktadır³⁸:

-İşletmenin diğer işletmelerdeki paylarının niteliği ile bunlara ilişkin riskler,

-Söz konusu payların işletmenin finansal durumuna, finansal performansına ve nakit akışlarına etkileri

3.2.5.Türkiye Finansal Raporlama Standardı 28: İlgili Şirketlerdeki Yatırımların Muhasebeleştirilmesi

Bu standartta yatırımcı işletmenin; İştiraklerine yaptığı yatırımların muhasebeleştirilmesi konu alınmıştır. Yatırımcı işletme'yi edinen işletme; Edinilen işletme'nin pay oranını, kontrol alanlarını, iştirak'in bireysel finansal tablolarını öncelikli olarak incelemeli ve edinilen işletmenin finansal tablolarına yansıyan muhasebe kayıtlarının doğruluğu kontrol edilmelidir. Bir işletme'nin iştirak olarak kabul edilmesi için yatırımcı işletmenin, yatırım yaptığı işletme üzerinde "önemli etki"ye sahip olması gereklidir. Standartta önemli etkinin belirlenmesi şu şekilde açıklanmıştır: Bir yatırımcının doğrudan ya da dolaylı olarak (örneğin bağlı ortaklıkları vasıtasıyla) yatırım yapılan işletmenin oy hakkının % 20 ya da daha fazlasını elinde tutması durumunda, aksi açıkça ortaya konulmadığı sürece, söz konusu yatırımcının önemli etkisi bulunduğu kabul edilir. Diğer yandan, yatırımcının doğrudan ya da dolaylı olarak (örneğin bağlı ortaklıkları vasıtasıyla) yatırım yapılan işletmenin oy hakkının % 20'sinden daha azını elinde bulundurması durumunda ise; böyle bir etkinin bulunduğu açıkça ortaya konulmadığı sürece, söz konusu yatırımcının önemli etkisi bulunmadığı kabul edilir.

³⁸ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2011). "TFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar." < http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2011Seti/TFRS_12.pdf >. 20.05.2018. Syf: 2

Yatırım yapılan bir işletmeye başka bir yatırımcı tarafından önemli tutarda veya mutlak çoğunlukla sahip olunması, yatırımcı işletmenin önemli etkiye sahip olmasına engel teşkil etmez.³⁹

Yatırım yapılan işletme özkaynak yöntemine göre, iştirak veya iş ortaklığı yatırımı başlangıçta elde etme maliyeti ile muhasebeleştirilir. Edinme tarihinden sonra ise, yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kar veya zararındaki payı yatırımın defter değeri artırılarak ya da azaltılarak finansal tablolara yansıtılır. Yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kâr veya zararından alacağı pay, yatırımcının kar veya zararı olarak muhasebeleştirilir.⁴⁰ Yatırımcı işletmeyi edinen işletme, yapılan muhasebeleştirme sonrası oluşan; İşletme değerlendirme kayıtlarının, dönemsel oluşan kar zarar hesaplarının ve kar payı dağıtım kayıtlarının muhasebeleştirilmelerini kontrol etmelidir. Eğer yıl kapanış kayıtları oluşmadı, yatırım yapan işletmeye kapanış kayıtları yansımadya; Yatırımcı işletmeyi edinen işletme, yatırımcı işletmenin iştirakinin edinim tarihi itibarıyla olan dönem performansı sonucu oluşacak karının/zararının analizini yapmalıdır.

Yatırımcı işletme veya yatırımcı işletmenin bağlı ortaklıkları arasında yapılan ticari faaliyetlere ilişkin oluşan eliminasyon kayıtları kontrol edilmelidir.

Yatırımcı, yatırım yaptığı iştirakinin defter değerinin içerisinde şerefiyeyi de takip etmektedir. Şerefiye ayrı olarak değerlendirilmez. İşletme bir bütün olarak değerlendirilip kullanım değeri üzerinde işletme değerinin saptayıp gerekli finansal güncellemeleri yapmalıdır. Standart ilgili değerlerin hesaplama ölçütlerini aşağıdaki şekilde belirlemiştir:

Yatırımın kullanım değerinin belirlenmesinde işletme tarafından aşağıdaki tahminler yapılır:

(a) Yatırım yapılan iştirakin, söz konusu iştirakin faaliyetlerinden sağlanacak nakit akımları ve nihai olarak yatırımın elden çıkartılması ile elde edilecek kazançlar da

---

³⁹ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2014). "TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar." < http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2018Seti/TFRS/TFRS_11_2018.pdf >. 16.06.2018. Syf: 3.

⁴⁰ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2017). "TMS 28 İştiraklerdeki ve İş ortaklıklarındaki Yatırımlar." < http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2018Seti/TMS/TMS_28_2018.pdf >. 20.05.2018. Syf: 3.

dahil olmak üzere, gelecekte gerçekleştirmesi beklenen tahmini nakit akımlarının bugünkü değerinden kendisine düşen pay veya

(b) İştirakten alınacak kâr paylarından ve nihai olarak yatırımın elden çıkarılmasından kaynaklanması beklenen gelecekteki tahmini nakit akımlarının bugünkü değerinden kendisine düşen pay.⁴¹

3.3.TÜRKİYE’DEKİ HUKUKSAL MEVZUAT ve KURUMLAR AÇISINDAN KONSOLİDASYON

Konsolide finansal tabloların düzeni ve uyumu birçok kurum için büyük öneme sahip olduğundan dolayı her kurum kendi penceresinden konsolidasyonlarla ilgili açıklamalarda bulunmuştur. Mevzuatımızda konsolide finansal tabloların düzenlenmesine ilişkin olarak yapılan ilk düzenleme Sermaye Piyasası Kurulu tarafından gerçekleştirilmiştir.⁴²

3.3.1.Türk Ticaret Kanunu’nda Konsolidasyon

Türk ticaret Kanununda konsolide finansal tablo düzenlemeyle, konsolidasyona tabi işletmelerle ilgili konular 3 maddede (517, 518 ve 1534. Maddeler) yer almaktadır.⁴³

Madde 517: Konsolidasyon kapsamına giren ve yeni konsolidasyon kapsamına girecek işletmelerin belirlenmesiyle ve diğer konsolidasyon konularıyla ilgili Türkiye Muhasebe Standartlarının dikkate alınacağı söylenmiştir.

⁴¹ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2014). “TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar.” < http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2018Seti/TFRS/TFRS_11_2018.pdf >. 16.06.2018. Syf: 8

⁴² Mahmut YARDIMCIOĞLU. (2008). “Finansal tabloların Konsolidasyonu ve Uluslararası Muhasebe standartları yönünden değerlemesi.” Mali Çözüm Dergisi. Sayı 90. 145-168. Syf: 150.

⁴³ 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu. (2011). “Türk Ticaret Kanunu.” < <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6102.pdf> >. 15.07.2018.

Madde 518: Ana şirket yönetim kurulunun, topluluğa ilişkin yıllık faaliyet raporu yayınlamasına değinilmiş ve 516 ncı maddede raporun içeriği ile ilgili bildirimlerde bulunulmuştur.

Madde 1534: Sermaye Piyasasına tabi şirketlerin, Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi

Kanununda tanımlanan emeklilik şirketleri ve konsolide olan şirketlerin 1.1.2013 tarihinden itibaren Türkiye Muhasebe Standartlarına tabi olacağını söyler.

3.3.2.Sermaye Piyasası Kurulu’nda Konsolidasyon

Sermaye Piyasası Kurulu büyük ölçekli işletmeler için düzenleyici ve denetleyici, halkı aydınlatan bir otoritedir. Konsolide finansal tabloların düzenlenmesi konusunda işletmeleri bilgilendirmek ve yönlendirmek için “Sermaye Piyasasında Konsolide Mali Tablolara ve İştiraklerin Muhasebeleştirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ” yayınlamıştır.

Bu tebliğin amacı, ana ortaklık tarafından düzenlenecek konsolide mali tabloların hazırlanması ve ilgililere sunulması ile iştiraklerde, bağlı veya müşterek yönetime tabi ortaklıklardaki pay sahipliğininmuhasebeleştirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.⁴⁴

3.3.3. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu’nda Konsolidasyon

Türkiye Muhasebe Standartlarını düzenleyici ve denetleyici otorite olan Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu’nda konsolidasyon konusuna iki açıdan değinmiştir.

---

⁴⁴ Sermaye Piyasası Kurulu. (2011). “Sermaye Piyasasında Konsolide Mali Tablolara ve İştiraklerin Muhasebeleştirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ.” 24582 sayılı Resmi Gazete. Seri:XI, No:21 Sayılı.

Temelde, TFRS 3 İşletme Birleşmeleri standardında, TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar standardında ve TMS 28 İştirakler ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar'da konsolidasyon konusundan bahsetmiştir.

KGK'nın "Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS)" ile ilgili yaptığı açıklamada⁴⁵

Türk Ticaret Kanunu'nda konsolide finansal tablolar ile ilgili standart düzenlemeye yetkili olduğu belirtilmiştir.

3.3.4.Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nda Konsolidasyon

"Bir ülkenin ekonomik gelişmişlikteki lokomotif sektörü hangisidir" diye sorulunca önümüzdeki birkaç yüzyıl daha finans sektörü ön sıralarda yerini alacak sanırım.

İşletmeler kurulurken finansal kaynak arayışı içerisindedirler. Bu kaynak arayışlarını birçok kaynağın birleşimi (Sermayedar, tahvil, hisse senedi, finansal borçlanma,...) veya yalnızca bir kaynak ile işletmenin kurulumu yapılır. Genele baktığımızda, işletmeler belirli aralıklarla olmak üzere veya bir defaya mahsus olmak üzere sermayeden sonra en çok başvurdukları kalem kredidir.

Kredi gibi bir kaynağa başvurmanın en temel nedenleri;

- Kaynağın miktarının belirlenişinin işletme yönetiminde olması,
- Hisse senedi veya tahvil gibi düzenleyici bir otoriteye bağlı kalmadan daha hızlı bir şekilde kaynak üretebilme imkanı olduğu için,
- 3.Tarafları işletme yönetimine dahil etmeden kaynak elde edilebildiği için,
- Geri ödeme planını yapma insiyatifinin işletme yönetiminde olduğu için,

---

⁴⁵ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2017). "Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS)." <
<http://kgk.gov.tr/ContentAssingmentDetail/1350/Bu%CC%88yu%CC%88k-ve-Orta-Boy-1%CC%87s%CC%A7letmeler-1%CC%87c%CC%A7in-Finansal-Raporlama-Standard%C4%B1-Resmi-Gazetede-Yay%C4%B1mland%C4%B1> >. 16.07.2018.

Bu gibi nedenlerden dolayı işletmeler kuruluş aşamasındaki kaynak ihtiyaçlarında en yoğun başvurdukları kurum bankalardır.

Bankalar sistem içerisinde bu kadar fazla yer aldığı için, birçok kuruma göre daha yaptırımı olan ve düzenleyici bir otorite haline gelmiştir.

Konsolide işletmeler sistem içerisinde diğer işletmelere (Orta ve küçük ölçekli, herhangi bir iştiraki bağlı ortaklığı, müşterek anlaşması olmayan işletmeler) kıyasla daha özellikli hale gelmiştir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun (BDDK) 28.02.2008 tarihinde aldığı kararlardan konsolide finansal tablo yayınlayan işletmeler için dikkat edilmesi gereken maddeler aşağıdaki gibidir:⁴⁶

- Kanununun 43 üncü maddesinin birinci fıkrası hükmü gereğince, konsolide bazda sınırlama ve oranlara tâbi olan ana ortaklık bankalar ve bunların yurt içi ve yurt dışı bağlı ortaklıkları, birlikte kontrol edilen ortaklıkları, şube ve temsilcilikleri konsolide denetime tâbidir.

- Konsolide denetim, ana ortaklık banka ve konsolide denetime tabi kuruluşların bir bütün olarak finansal güçlülüğünün ve banka veya konsolide denetime tabi kuruluşlar bünyesinde taşınan ve ana ortaklık bankayı etkileyebilecek tüm risklerin değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilen geniş kapsamlı bir denetim yaklaşımını ifade eder. Bu çerçevede konsolide denetime tabi kuruluşlardan denetim ve gözetim yetkisi Kurum haricindeki yetkili mercilerde bulunan kuruluşların, bu mercilerce yapılacak denetimi ve gözetimi sonucunda, konsolide denetim amaçları bakımından ana ortaklık bankayı etkileyebilecek hususların tespiti halinde bahse konu kuruluşlar hakkında hazırlanan rapor, mütalaa ve/veya yazılı görüşlerin bir örneği ilgili yetkili mercilerce, sevk tarihinden itibaren onbeş gün içinde kuruma gönderilir. Kurum ana ortaklık bankanın finansal durumu açısından önem arz eden ancak, bu kapsamda gönderilen denetim sonuçlarına ilişkin rapor ya da mütalâalardan ve/veya yazılı görüşlerden elde edilemeyen bilgiler ve bunlarla ilgili belgelerin

---

⁴⁶ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu. (2008). "Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Kararı." < https://www.bddk.org.tr/websitesi/turkce/duyurular/BDDK_Kurul_Kararlari/44992493.pdf >. 21.07.2018. Syf:1,2

birer örneğini, ilgili yetkili mercilerden gerekçesini belirtmek suretiyle talep edebilir.

- Ana ortaklık bankaların denetim ve gözetim yetkisi Kurum haricindeki yetkili mercilerde bulunan konsolide denetime tabi diğer kuruluşları, gerek duyulması halinde, bu kuruluşları denetime ve gözetime yetkili mercilere, konsolide denetim amaçları çerçevesinde ve denetimin kapsamı belirtilerek Kurumca yapılacak talep üzerine, Kurumun ve söz konusu yetkili mercilerin denetime ve gözetime yetkili personeli tarafından birlikte denetime tabi tutulur. Ana ortaklık bankaların kontrolü altında bulunan bu kapsamdaki kuruluşların mali bünye ve/veya risklilik yapılarının ilgili yetkili merciler tarafından yapılan denetimler ve gözetimleri sırasında Kurum ile birlikte denetim yapılmasını gerektiren bir durumun ortaya çıkması halinde ilgili yetkili merciler tarafından birlikte denetim yapılması talep edilebilir.

3.4.KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN DÜZENLENME NEDENLERİ

İşletmeleri konsolide finansal tablo düzenlemeye, konsolide bir yapı oluşmasına neden olan bir çok etken bulunmaktadır. Bu etkenleri oluşturanlar bazen sermayedarların talepleri ve beklentileri, bazen ise rakiplerin durumlarıdır.

3.4.1.Büyüme Hedefleri

İşletmeler kuruluşlarında büyüme, gelişme hedefleri ile kurulurlar. Bu hedeflerini gerçekleştirmede işletmeleri birçok yol beklemektedir. Bu büyüme sermaye büyümesine dayalı yatırım yoluyla, halka açılma yoluyla, yeni işletmeler edinme yoluyla veya işletme birleşmeleri yoluyla olabilmektedir.

3.4.2.Sermayedarların Talepleri

Sermayedarlar yatırım yaptıkları işletmeden fayda elde etmek isterler. Ama genel talep kar payı elde etmektir. İşletmenin yatırım yolu ile büyümesi belki uzun vadede işletmenin karlılığını arttıracaktır ama kısa vadede kurulum giderleri gibi giderlerle karlılık düşecektir. Yatırımcılar için kısa vadeli en büyük getiri var olan yapıyı kurulu bir organizasyon ile büyütürken karlılık elde etmektir. Bu işletme birleşmeleri ya da yeni işletmeler edinmek ile gerçekleşebilmektedir. Bunun sonucunda ise konsolide finansal tablolar daha yaygınlaşmakta ve konsolide finansal tabloların sunumu daha önem kazanmaktadır.

3.4.3.Ölçek Ekonomisinden Faydalanma Hedefleri

Karlılığı arttırmak temel olarak iki şekilde olabilmektedir: Ya ürün satış fiyatlarını arttırırsınız ya da maliyetlerinizi düşürürsünüz.

Günümüzdeki piyasa koşullarında özellikli bir ürün satmıyorsanız veya rekabeti olmayan bir pazarda değilseniz fiyatlarda düşüşe gitmek pek başvurulabilecek bir yöntem değildir. Piyasa koşullarında oluşan talep doğrultusunda satış fiyatı belirlemek başvuru ortak yöntem oluyor.

Karlılığı satış fiyatlarını yükselterek gerçekleştiremiyorsak geriye bir yöntem kalıyor. Maliyetlerimizi düşürücez. Satış fiyatlarımızı düşürmek birçok şekilde gerçekleşebilmektedir. AR-GE yatırımları yapabilir, üretim maliyetlerimizi azaltabilir veya operasyonel giderlerimizde doğru analiz ile iyileştirmeye giderek maliyetlerimizi düşürebiliriz. Yeni bir oluşum veya iyileştirme yerine doğru analizler ile yeni bir işletme ile birleşerek veya yeni bir işletmeyi edinerek birim başına maliyetlerimizi azaltmak en hızlı sonuç alınabilecek yöntemlerden biridir. Bu doğrultuda oluşan yeni yapıda konsolide finansal tablolar önem kazanmaktadır.

3.5.FİNANSAL TABLOLAR KONSOLİDASYONUNUN AMAÇLARI

Konsolide finansal tablolar ile finansal tablo yorumcuları ana işletme hakkında daha geniş bilgi sahibi olabilecek ve daha doğru yorumlamalar yapabilecektir.

Konsolide finansal tablo düzenlemenin amaçları işletmenin iç işleyiş itibariyle ve işletme dış unsurları olmak üzere iki başlık altında incelenmiştir.

3.5.1.İşletme İç İşleyişi İtibariyle Amaçlar

Konsolide finansal tablolar ile işletmelerin bir bütün olarak finansal yapıları görülebilir. Örneğin: Ana yapı bünyesinde bir işletme özelinde yatırım kararı planlanıyor ama bu işletmenin sermaye yapısı yetersiz. Bu işletmenin finansörü birçok kurum olabilir ama verilmesi gereken karar; Optimum gidere katlanmaktır. Konsolide finansal tablolar ile grubun, ilgili işletmesine grup içerinden finansal destek olup olamayacağı veya olup olmaması gerektiği bu şekilde değerlendirilebilir.

Konsolide finansal tablolar bir araya gelirken işletmeleri tekrar bir analiz imkanı bulunur veya ana yapı için finansal tablolar hazırlanırken çalışmalar tekrar gözden geçirilir. Bu süreçte herhangi bir hata veya usulsüzlük mevcut ise bunlarda bu hazırlık sürecinde çözümlenir.

Ana işletme bünyesinde 40 işletme mevcut olsun. Belirli finansal değerler analiz edilirken her bir işletmenin finansal tablosunu incelemektense konsolide finansal tablolarda ilgili değer kolayca saptanabilir.

Konsolide finansal tablolar ile ana yapının performansı daha doğru analiz edilebilir. Örneğin: Grup bünyesinde iki işletme dönem içerisinde birbirleri ile yoğun bir ticari alışverişte olsun. Bu durum ilk bakışta iyi yorumlanabilir ancak ana yapı gözünden bakıldığında bu ticari hareketin ana yapıya bir katkısı yoktur. Konsolide finansal tablolar hazırlanırken ana yapı bünyesindeki işletmelerin birbirleriyle olan ticari ve mali faaliyetleri elimine edildiğinden dolayı finansal tabloların analizi sonucu alınan kararlar daha doğru olur.

3.5.2.İşletme Dış Unsurlar İtibariyle Amaçlar

İşletme içinde olduğu gibi işletme dışında olan birçok kişi ve kurum konsolide finansal tabloları farklı amaçlar itibariyle değerlendirmektedir.

İşletmeler kuruluş itibariyle kaynak gereksimlerinde en yoğun başvurdukları kurum bankalardır. Ana yapı altında olan işletmeler bireysel kredi başvurusu yaparken kendi finansal tablolarını kreditorlere sunar. Bu tablolara ek olarak konsolide finansal tablolarında sunulması, kreditor gözünde kredi başvurusu yapan işletmenin büyük bir grubun parçası olduğu ve ileriye dönük ödeme riskinin düşük olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bu nedenle işletme daha düşük faiz oranları ile kredi elde edebilir.

Konsolide finansal tabloların işletmelere kredi alımında bir başka yönden de avantaj sağlayabilir. Grup bünyesinde olan işletmelerin ayrı ayrı kredi alımlarındaki faiz oranının ana ortaklığın kredi alımındaki faiz oranına göre daha yüksek olması (Kredi turarının yüksek olmasından dolayı) beklenmektedir.

Ana şirkete yatırım yapmayı düşünen yatırımcı, konsolide finansal tablolar ile, yatırım yapacağı işletme hakkında daha geniş bilgi sahibi olabilir. Eğer sadece ana şirket finansal tabloları üzerinden yorum yapılıyor olsaydı, iştirak ve bağlı ortaklıklar finansal tablolarda birkaç kalem içerisinde görülecekti.

3.6.KONSOLIDASYONU ENGELLEYİCİ FAKTÖRLER

Konsolide finansal tablolar birçok finansal tablo yorumcusuna, karar alım sürecinde yardımcı olmaktadır. Fakat bazen konsolide finansal tablo oluşum sürecini zorlayıcı, engelleyici faktörler bulunmaktadır.

3.6.1.Ülkeler Arasındaki Mevzuat Farklılıkları

Uluslararası finansal raporlama standartları, ülkelerarası muhasebe ve raporlama sistemini ne kadar standardize etse de hala bu sürece adapte olmadan yalnızca kendi ülkelerinin mevzuatna uygun olarak çalışmalarını yapan işletmeler bulunmaktadır.

Uluslararası işletmelerde bu durum genel olarak aşılmıştır. Her ülkede ana şirkete raporlama yapan ekipler bulunmaktadır. Fakat yeni işletme edinim sürecinde edinilen işletme ile edinen işletme arasında finansal tablo ve muhasebeleştirme uyumsuzlukları olabilmektedir.

3.6.2.Bilgi Uyumsuzluğu

Farklı ülkelerde yer alan finansal tablo düzenleyicileri, farklı yorumlamalar ve kültürel farklılıklar ile finansal tablo düzenleme süreci farklı sonuçlanabilmektedir.

3.6.3.Finansal Tablo Dönem Uyuşmazlığı

Özellikle yeni şirket ediniminde büyük zorluklar yaşatan ve konsolidasyon sürecini en zorlayıcı olan ana şirkete bağlı işletmelerin finansal tablo dönemlerinin farklılık göstermesidir.

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan ana ortaklık ve bağlı ortaklık finansal tablolarının aynı raporlama tarihine sahip olması gerekmektedir. Ana ortaklık ve bağlı ortaklığın raporlama dönemi sonlarının farklı olması durumunda, uygulanmasının mümkün olmadığı durumlar hariç olmak üzere, bağlı ortaklık konsolidasyon amacıyla, ana ortaklığın bağlı ortaklığının finansal bilgilerini konsolide etmesini sağlayabilmek için, ana ortaklığın finansal tabloları ile aynı tarih itibarıyla ilave finansal bilgiler hazırlar. Böyle yapmak mümkün değilse, ana ortaklık bağlı ortaklığın finansal bilgilerini, söz konusu finansal tabloların tarihi ile konsolide finansal tabloların tarihi arasında gerçekleşen önemli işlem veya olayların etkisine göre düzeltilmiş, en güncel bağlı ortaklık finansal tablolarını kullanarak konsolide eder. Her durumda, ana ortaklık ile bağlı ortaklığın raporlama tarihleri arasındaki fark üç aydan fazla olamaz ve raporlama dönemlerinin uzunluğu ve raporlama tarihlerinin farklılığı dönemler itibarıyla aynı olmalıdır.⁴⁷

Ana şirket, konsolidasyon için farklı bir mali yıl sonu olan bir iştirakin mali tablolarını kullandığında, ana şirketin konsolidasyon prosedürünü nasıl uyguladığı konusunda

---

⁴⁷ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2011). "TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar." <

http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2011Seti/TFRS_10.pdf >. 20.05.2018. Syf: 30.

dikkatli bir şekilde düşünmesi gerekecektir. Örneğin, şirketler arası işlemler uygun şekilde elimine edildiğinden ve aradaki süre zarfında ana şirket ile bağlı ortak arasında aktarılan varlıkların (örneğin nakit) konsolidasyonda iki kez sayılmadığından emin olmak için değerlendirilmelidir.⁴⁸

3.7.KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN DÜZENLENMESİNE İLİŞKİN İLKE ve ESASLAR

Konsolide finansal tablo düzenlemeye yönelik düzenleyici ilke ve esaslar ile standardizasyon sağlanmaya çalışılmıştır. Bu şekilde düzenlenen finansal tablolarda ortak bir dil yaratılması ve finansal tabloların arka planını oluşturan çalışmaların aynı kriterlere göre düzenlenmesi hedeflenmektedir.

Dünya çapında Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) [IASB] ile UFRS 10 ve 11’de konsolidasyonun ilke ve esaslarını açıklamaktadır.

Türkiye’deki kurumlar ise çeşitli çalışmalar ile konsolide finansal tablo yayınlama sürecini düzenleyici rol oynamıştır,

-KGK TFRS 10 “Konsolide Finansal Tablolar” ve 11 “Müşterek Anlaşmalar” ile,

-SPK Seri:XI No:21 numaralı “Sermaye Piyasasında Konsolide Mali Tablolara ve İştiraklerin Muhasebeleştirilmelerine İlişkin İlke ve Kurallar” tebliği ile,

-Türk Ticaret Kanunu’nda ise 517, 518 ve 1534.ncü Maddelerde konsolide finansal tablo düzenleyen kurumlara, bu süreçlerinde yönlendirme adına açıklamalarda bulunulmuştur.

---

⁴⁸ Ernst & Young. (2015). “Konsolide ve Diğer Finansal Tablolar.” < [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/FinancialReportingDevelopments_BB1577_ConsolidatedFinancialStatements_8December2015/\\$FILE/FinancialReportingDevelopments_BB1577_ConsolidatedFinancialStatements_8December2015.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/FinancialReportingDevelopments_BB1577_ConsolidatedFinancialStatements_8December2015/$FILE/FinancialReportingDevelopments_BB1577_ConsolidatedFinancialStatements_8December2015.pdf) >. 13.08.2018. Syf: 14.

3.8.KONSOLIDASYON YÖNTEMLERİ

İşletme birleşmeleri sonrası, edinen işletmenin finansal tablolarında edinilen işletmede yer almaktadır. Edinen işletme, edinilen işletmeyi 3 farklı yöntem ile finansal tablo okuyucularına sunmaktadır.

3.8.1.Tam Konsolidasyon Yöntemi

Tam konsolidasyon yönteminde; Ana ortaklığın sahip olduğu bağlı ortaklığın finansal tabloları bütünüyle konsolide edilir. Bu süreçte, bağlı ortaklıkta azınlık payları mevcut olsa dahi bu paylar elimine edilmeden veya ayrı bir gösterime tabi tutulmadan bağlı ortaklığın finansal tabloları bir bütün olarak kabul edilip ana ortaklık ile konsolide edilir.

3.8.2.Oransal Konsolidasyon Yöntemi

Oransal konsolidasyon yöntemi, müşterek kontrol edilen işletmelerde uygulanmaktadır. Bu işletmelere yatırım yapan işletmelerin sahip olduğu pay oranında aktif, pasif, gelir ve gider kalemlerini yatırımcı işletmenin, finansal tablolarındaki aynı karakterdeki hesaplarla birleştirilerek konsolide finansal tablolar oluşturulur.

3.8.3.Özkaynak Konsolidasyon Yöntemi

Bu yöntemde yatırımcı işletme, yatırım yaptığı işletmeyi finansal tablolarının yalnızca aktifinde tek kalemde takip eder. Bu işletmeler iştirakler ve iş ortaklıklarıdır. Yatırımcı işletme bu yatırımlarını ilk önce elde etme maliyetiyle muhasebeleştirir. Yatırımcı işletmenin, iştirakine veya iş ortaklığına net varlığına yatırım yapma veya yatırım yapılan işletmenin değer kazanmasına göre yatırımcı işletme payı oranında değerlemesini yapmaktadır.

Bu yöntemde TMS 28 İştiraklerdeki Yatırımlar standardı esas alınarak yatırımcı işletme yatırım yaptığı işletmeleri finansal tablolarına taşır.

3.9.DİĞER KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

Bir işletmenin mevcut durumunu ve genel performansını yorumlamak için öncelikli olarak, en yaygın kullanılan finansal tablolar; Bilanço ve gelir tablosudur. Grup şirketlerinde belirli konsolidasyon yöntemlerine göre konsolide bilanço ve gelir tablosu hazırlanır ve değerlendirmeler bu tablolar üzerinden yapılır.

Bu iki ana tabloya ek olarak TMS 1 “Finansal Tabloların Sunuluşu” standardına göre; Nakit akış tablosu, özkaynak değişim tablosu ve finansal tablo dipnotları ile tam bir finansal tablolar seti oluşmaktadır.⁴⁹

3.9.1.Konsolide Nakit Akış Tablosu

Bir işletmenin nakit akışlarına ilişkin bilgiler, finansal tablo kullanıcılarına, işletmenin nakit ve nakit benzeri yaratma yeteneğini ve işletmenin bu nakit akışlarını kullanma ihtiyacını değerlendirebilmelerinde dayanak oluşturması bakımından faydalıdır. Kullanıcıların aldığı ekonomik kararlar, işletmenin nakit ve nakit benzeri yaratma yeteneğinin ve söz konusu nakit ve nakit benzerlerinin yaratılma zamanlamasının ve kesinliğinin değerlendirilmesini gerektirmektedir.⁵⁰

Konsolide nakit akış tablosunda ise; Belirlenen konsolidasyon metoduna göre ve grup şirketlerinin finansal tablo döneminde birbirleri ile olan nakit hareketleri elimine edilerek bireysel nakit akış tablolarının birleştirilmesi oluşturulur.

Bir önceki başlıkta belirtildiği gibi en yaygın ve öncelikli başvuru finansal tablolar bilanço ve gelir tablosudur. Fakat daha doğru karar almak adına nakit akış tabloları belirleyici rol oynamaktadır.

---

⁴⁹ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2017). “TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu.” <

http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2017Seti/3-TMS/TMS_1_2017.pdf >. 14.08.2018. Syf: 5.

⁵⁰ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2014). “TFRS 7 Nakit Akış Tabloları.” <

<http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2016Seti/TMS7.pdf> >. 14.08.2018. Syf: 3.

Örneğin; Yüksek tutarlı yabancı kaynaklı kredi ile kurulan bir enerji şirketi düşünelim. Bu işletmenin brüt kar marjı çok yüksektir ve genel olarak enerji şirketlerinde olduğu gibi yüksek bir operasyonel gideri bulunmamaktadır. Fakat işletme, borçlandığı döviz kurunun ülke para birimine göre değer kazanması ile büyük bir kambiyo zararına maruz kalmaktadır. İşletmenin dönem sonu performansı zarar ile sonuçlanmaktadır. Sadece gelir tablosunu değerlendiren finansal tablo okuyucuları doğru bir yorumlama yapamayacaklardır. Bu tabloya ek olarak nakit akış tablosuda değerlendirilmelidir. Bu tablo ile işletmenin zararını açıklayacak herhangi bir nakit çıkışına maruz kalmadığı ve dönemsel bir kur değişimine dayalı işletmenin zarar ettiği görülecektir.

3.9.2.Konsolide Özkaynaklar Değişim Tablosu

Özkaynak değişim tablosu, raporlama dönemine ilişkin kar veya zarar tutarını, döneme ilişkin olarak diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilen gelir ve gider kalemlerini, düzeltilen hataların ve muhasebe politikalarındaki değişikliklerin etkilerine ilişkin olarak dönem içerisinde muhasebeleştirilen tutarları ve dönem içerisinde özkaynak yatırımcılarının işletmeye yaptığı yatırım tutarı ile yatırımcılara dağıtılan temettü ve benzerlerinin tutarını gösterir.⁵¹

Özkaynak değişim tablosunda aşağıdaki bilgilere yer verilir:⁵²

(a) Ana ortaklığın sahiplerine ve kontrol gücü olmayan paylara isabet eden toplam tutarları ayrı ayrı gösterilmek suretiyle, dönemin toplam kapsamlı geliri.

(b) Her bir özkaynak kalemi için ayrı ayrı sunulan, Bölüm 10 Muhasebe Politikaları, Tahminler ve Hatalar'a göre gerçekleştirilen geriye dönük uygulama veya düzeltme işlemlerinin etkisi.

(c) Her bir özkaynak kalemi için ayrı ayrı sunulan ve aşağıdakiler itibarıyla ayrıştırılarak raporlanan, dönem başındaki ve dönem sonundaki defter değerlerinin birbiriyle mutabakatı:

(i) Kar veya zarardan kaynaklanan değişimler.

⁵¹ IFRS Vakfı. (2009). "Modül 6 – Özkaynak Değişim Tablosu ile Gelir ve Dağıtılmamış Kârlar Tablosu." < <http://www.denetimnet.net/UserFiles/Documents/modul6.pdf> >. 14.08.2018. Syf: 3.

⁵² IFRS Vakfı. (2009) "Modül 6 – Özkaynak Değişim Tablosu ile Gelir ve Dağıtılmamış Kârlar Tablosu." < <http://www.denetimnet.net/UserFiles/Documents/modul6.pdf> >. 14.08.2018. Syf: 4.

(ii) Diğer kapsamlı gelir kalemlerinden kaynaklanan değişimler.

(iii) Hisse ihraçları, işletmenin kendi hisselerini geri almasına ilişkin işlemler, temettüler ve işletme sahiplerine yapılan diğer dağıtımlar ayrı ayrı gösterilmek suretiyle, özkaynak yatırımcılarının işletmeye yaptığı yatırımlardan ve yatırımcılara dağıtılan temettü ve benzerlerinden kaynaklanan değişimler ile bağlı ortaklıklardaki paylarda kontrol kaybı ile sonuçlanmayan değişikliklerden kaynaklanan değişimler.

Diğer konsolide finansal tablolarda olduğu gibi grup altında yer alan şirketlerde eliminasyona tabi olan bir sermaye hareketi mevcut ise bu değişim, değişimi etkileyen bütün işletmelerce karşılıklı olarak elimine edilmelidir.

3.9.3.Konsolide Finansal Tablo Dipnotları

Konsolide finansal tablo dipnotları, grup şirketlerinde büyük öneme sahiptir. Grup bünyesinde bulunan işletmelerin finansal verilerinin detayının dışında finansal tablo okuyucularının kararlarını etkileyecek bilgiler barındırmaktadır.

TFRS 12 “Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar” standardına göre; bir işletme bağlı ortaklıklardaki paylarına ilişkin aşağıda yer alan bilgileri açıklaması gerekir:⁵³

(a) Konsolide finansal tablo kullanıcılarının aşağıda belirtilenleri anlamasını sağlayan bilgiler:

(i) Grubun yapısı,

(ii) Kontrol gücü olmayan payların grubun faaliyetlerinde ve nakit akışlarında sahip olduğu payını,

(b) Konsolide finansal tablo kullanıcılarının aşağıda belirtilenleri değerlendirmesini sağlayan bilgiler:

⁵³ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2011). “TFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar.” < http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2011Seti/TFRS_12.pdf >. 20.05.2018. Syf: 3-4.

(i) İşletmenin, grup varlıklarına ulaşabilme veya bunları kullanabilme ve grup borçlarını ödeyebilme gücü üzerindeki önemli kısıtlamaların niteliği ve kapsamı,

(ii) Konsolide edilen yapılandırılmış işletmelerdeki paylarına ilişkin risklerin niteliği ve söz konusu risklerdeki değişimler,

(iii) Ana ortaklığın bağlı ortaklığındaki sahiplik payında, bağlı ortaklık üzerindeki kontrolünün kaybıyla sonuçlanmayacak şekilde meydana gelen değişikliklerin sonuçları,

(iv) Raporlama dönemi içinde bir bağlı ortaklığın kontrolünün kaybedilmesinin sonuçlarını açıklamalıdır.

4.HOLDİNG ve GRUP ŞİRKETLERİNDE FİNANSAL TABLOLARIN KONSOLİDASYONU

İşletmelerin zaman içerisinde büyümesi ve yeni ortaklıklar, yeni işletme alımları yapması ile yapıları genişlemektedir. Bu noktada kontrolü kolaylaştırmak, yapı içerisindeki işletmelere daha hızlı ve ekonomik hizmet edebilmek adına yönetsel yeni yapılar ortaya çıkmıştır.

Çalışmada grup bünyesinde yer alan işletmelerin kontrolü iki yapı altında incelenmiştir.

Bunlardan birincisi holdingdir. Holding yönetiminde; Yönetim bir tüzel kişilik altında toplanmıştır.

İkinci grup şirket yönetim yapısı ise grup şirket yönetimidir. Burada grup bünyesinde yer alan işletmelerin ortak noktası ortak sermayedar, sermayedarların veya grup içerisindeki işletmeler arasında sermaye ilişkisi olan bir yapının var olması ve bu yapının bir grup nezdinde yönetilmesidir.

Holding ile şirket toplulukları ekonomik yaşamda aynı hukuki yapı gibi algılansa da ikisi farklı iki kurumdur. Holding ve şirket toplulukları arasındaki farklılıklara çalışmada kısaca değinilmesinde fayda var. Holding bir şirket türü değil bir işletmecilik türüdür. Holdingin amacı başka şirkete iştirak etmek olmakla birlikte bir tek şirketten de holding olabilir ancak topluluk şirketlerinde durum böyle olmayıp; topluluk şirket olabilmek için baştan itibaren birden çok şirketin varlığı zorunludur. Bunun yanında şirketler topluluğunda birden çok şirkete iştirak etmek gibi bir amacın bulunması zorunlu değildir.⁵⁴

---

⁵⁴ Neslihan KARATAŞ DURMUŞ. (2015). "Ticaret Kanunu Kapsamındaki Şirket Toplulukları ve Bunların Vergi Hukuku Karşısındaki Durumları." Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi. Sayı 2. Cilt 1. 71-84. Syf: 73.

4.1.HOLDİNG ŞİRKETLERİNDE FİNANSAL TABLOLARIN KONSOLİDASYONU

Holding şirket, herhangi bir anonim şirketten farklıdır. Çünkü asıl faaliyeti başka şirketlere iştiraktır. Holding şirket yerine ana şirket de denilmektedir. Ana şirket: Bir şirketin doğrudan veya dolaylı yollarla, başka bir şirketin sermayesinin yarısından çoğunu elinde tutuyor ve denetleyebiliyor ve özellikle yönetimde etkili olabiliyorsa bu işletmeye ana şirket denir. Bağlı işletme ise, hukuki kişiliği ayrı olmakla beraber, sermayesinin tamamı ya da denetimi ana işletmeye ait olan işletmeye bağlı işletme adı verilmektedir.⁵⁵

Holding şirketlerinde konsolidasyon biraz daha özellikli dikkat edilmesi, organize hareket edilmesi gereken bir süreçtir. Kendi konusu itibari ile işleyişlerini yapan ve bağlı ortaklıkları, iştirakleri olan üretim/hizmet işletmelerinin yapısı holdinglere göre daha basittir.

Holding şirketlerinde konsolidasyon yönetim sürecinde holding raporlama ekibi aşağıdaki hususlara dikkat etmelidir:

- Konsolidasyona konu olan işletmelerin tespiti,
- Holding bünyesinde yer alan işletmelerin mali dönemlerinin tespiti ve farklı mali raporlama dönemlerinde olanlar için ek çalışma gerekip gerekmediği,
- Holding bünyesinde bulunan şirketlerin holding ile holding bünyesindeki şirketlerin birbirleri ile olan sermaye ilişkisi yapısı,
- Eliminasyon sürecinin kontrolleri,

4.1.1.Holding Şirketler Hakkında Temel Kavramlar

Bireysel Finansal Tablolar: Bir ana ortaklık, bir iştirakte yatırımcı veya müştereken kontrol edilen bir işletmede ortak girişimci tarafından hazırlanan ve yatırımların, yatırım

---

⁵⁵ Şaban UZAY. (1993). "Konsolide Mali Tablolar." Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. Sayı 10. 219-241. Syf: 220.

yapılan işletmenin net varlıkları ve raporlanan faaliyet sonuçları yerine, doğrudan özkaynak payı esas alınarak hesaplandığı finansal tablolardır.⁵⁶

Birleşme tarihi: Edinen işletmenin edinilen işletme üzerinde kontrolü ele geçirdiği tarih.

Edinen işletme: Edinilen işletmenin kontrolünü eline geçiren işletme.

Edinilen işletme: Bir işletme birleşmesinde kontrolü, edinen işletme tarafından ele geçirilen işletme.

Kontrol: Faaliyetlerinden fayda sağlamak amacıyla bir işletmenin faaliyet ve finansal politikalarını yönetme gücünü ifade eder.

Müşterek Kontrol: Bir ekonomik faaliyet üzerindeki kontrolün sözleşmeye dayalı olarak paylaşılmasıdır. Bu kontrolün, sadece ekonomik faaliyetle ilgili stratejik finansal ve faaliyetle ilgili kararların, kontrolü paylaşan tarafların (ortak girişimciler) oy birliği ile mutabakatını gerektirdiği durumlarda var olduğu kabul edilir.

Ölçek Ekonomisi: Üretimde yaşanan büyümeden dolayı birim maliyetlerin düşüşü ile rekabet avantajı elde edilmesidir.

4.1.2.Holding Bünyesine Yeni İşletme Katılımı ve bu sürecin muhasebeleştirilmesi

Holding bünyesine yeni bir işletme katılım süreci, normal işletmelerde gerçekleştiği gibi TFRS 3'e göre muhasebeleştirilmektedir. Yalnızca burada dikkat edilmesi gereken; Holding bünyesindeki yer alan bir işletmenin bu işletmenin sermayedarı olup olmadığıdır. Eğer böyle bir durum mevcut ve şerefiye oluşuyorsa, sermayedarın koyduğu sermaye oranına göre oluşan şerefiye elimine edilecektir.

---

⁵⁶ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2011). "TMS 27 Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar." <
http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2011Seti/TMS27_2011_once.pdf>. 04.09.2018. Syf: 2.

4.1.2.1. İktisap Tarihi

İktisap (Edinim) tarihinin belirlenmesi finansal raporlama ve yapılacak yönetim planlaması için büyük önem arz etmektedir.

İktisap tarihi TFRS 3'te; "Edinen işletme, edinilen işletmenin kontrolünü ele geçirdiği tarihi birleşme tarihi olarak belirler"⁵⁷ olarak tanımlanmıştır.

4.1.2.2. İktisap Edilen İşletmenin Değerinin Belirlenmesi

Edinen işletme, edinilen tanımlanabilir varlıkları ve üstlendiği tanımlanabilir borçları birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerleri ile ölçer.⁵⁸

Tanımlanabilir varlık ve tanımlanabilir borçların muhasebeleştirilmesi ile ilgili bir istisna bulunmaktadır. Bu istisna koşullu borçlarla ilgilidir. UFRS 3'e göre, bir işletme birleşmesinde ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma olasılığı olmasa dahi, UMS 37 karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar standardının aksine koşullu borçlar muhasebeleştirilmelidir. UFRS 3'de, net tanımlanabilir varlıkların ve kontrol gücü olmayan payların gerçeğe uygun değerlerinin ölçülmesi ile ilgili hükümleri belirlemektedir. Ancak bazı varlıkların ve borçların gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesinde dikkate alınacak istisnai hususlar aşağıdaki gibidir:

-Gelir vergileri, gerçeğe uygun değerle değil, UMS 12 "Gelir Vergileri" standardına göre muhasebeleştirilir.

-Edinen işletme, edinilen işletmenin çalışanlarına sağladığı faydalarla ilgili borçlarını gerçeğe uygun değerle değil, UMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" hükümlerine göre ölçmeli ve muhasebeştirmelidir.

-Edinen işletme, tazminat varlığına, tazmin taahhüdünde bulunulmuş kalem ile aynı ölçüm temelinde muhasebeştirmelidir.

-Edinen işletme, maddi olmayan duran varlık niteliğinde olan yeniden edinilen bir hakkın gerçeğe uygun değerini, ilgili sözleşmenin kalan vadesine göz önüne alarak belirlemelidir.

⁵⁷ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. "TFRS 3 İşletme Birleşmeleri." Syf: 4.

⁵⁸ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. "TFRS 3 İşletme Birleşmeleri." Syf: 5.

-Hisse bazlı ödeme işlemleri gerçeğe uygun değerle değil, birleşme tarihinde UFRS 2 “Hisse Bazlı Ödemeler” standardına göre ölçülmelidir.

-Satış amaçlı elde tutulan varlıklar UFRS 5 kapsamında gerçeğe uygun değerden satış maliyetleri düşülerek ölçülmelidir.⁵⁹

4.1.2.3.İşletme Birleşmelerinde Satın Alıma İlişkin Maliyetler

Satın alıma ilişkin maliyetler, edinen işletmenin bir işletme birleşmesini gerçekleştirmek için katlandığı maliyetlerdir. Bu maliyetlere; aracılık ücretleri, danışmanlık ücretleri, yasal ücretler, muhasebe ve değerlemeye ilişkin ücretler, diğer mesleki ücretler veya müşavirlik ücretleri, işletme içi satın alma biriminin idamesi için gerekli olan maliyetler de dâhil olmak üzere genel yönetim giderleri, borçlanma araçları ile hisse senetlerinin tescil ve ihraç maliyetleri dâhildir. Edinen işletme, satın alıma ilişkin maliyetleri, sadece bir istisna dışında, maliyetlerin gerçekleştiği ve hizmetlerin alındığı dönemlerde gider olarak muhasebeleştirir. Borçlanma araçlarının ya da hisse senetlerinin ihraç edilmesine ilişkin maliyetler, TMS 32 ve TFRS 9 uyarınca finansal tablolara alınır.⁶⁰

4.1.2.4.Finansal Tablolarda Özkaynak Eliminasyonu

Holding bünyesinde birçok firmanın ve bu firmalarında birbirleriyle ilişkili sermaye yapısının bulunması özkaynak eliminasyon sürecini özellikli bir süreç haline getirmektedir.

Bu süreçte dikkat edilmesi gereken konular:

- Şirketlerin sermaye yapıları ve holdingin ve holdinge bağlı kuruluşların sahip olduğu ortaklık oranları belirlenmelidir,
- Konsolide tablolar düzenlenmeden holdingin veya holding bünyesinde yer alan bir X şirketinin sermaye tutarları ilgili olduğu şirket ile karşılıklı olarak elimine edilmelidir,

⁵⁹ İlker KIYMETLİ ŞEN, Derya ÜÇÖĞLU, Serkan TERZİ. “Uluslararası/Türkiye Finansal Raporlama Standartları Açısından Konsolide Finansal Raporlama.” Syf: 42-43.

⁶⁰ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. “TFRS 3 İşletme Birleşmeleri.” Syf: 11.

-Holding bünyesinde bulunan X şirketinin konsolide tablolar öncesi yapılan sermaye eliminasyon işleminden sonra kalan sermaye mevcut ise; Bu tutar “Ana ortaklık Dışı Sermaye” olarak sınıflandırılmalıdır,

-Holding bünyesinde olupta, TFRS 10 çerçevesinde konsolide tablolara konu olmayacak işletmeler belirlenmeli ve bunlar sermaye eliminasyonu dışında tutulmalıdır.

4.1.2.5.Ticari Faaliyetlerden Kaynaklı Finansal Hareketlerin Eliminasyonu

Holding şirket yönetmenin avantajlarından biri olan satış karının grup bünyesinde kalmasıdır. Bu ticari faaliyet sonrası yapılması gereken eliminasyon işlemleri bulunmaktadır. Bunun nedeni; Holding konsolide tablolarda satışlarını, alışlarını, karını ve dolaylı olarak sermayesini yüksek göstermiş olacaktır.

Örnek Olay

Holding bünyesinde bulunan A şirketi, holding bünyesinde bulunan B şirketinin %80'ine sahiptir. A şirketi B şirketine maliyeti 500.000 TL olan ticari malını 600.000 TL'ye satmıştır.* Eliminasyona ilişkin yapılması gereken muhasebe kayıtları aşağıdadır.

*Örneğimizde ticari malların raporlama dönem sonu itibariyle satışının gerçekleşmediğini varsayıyoruz. Ticari mallar üçüncü bir tarafa satılmış ise herhangi bir eliminasyon işlemi yapılmayacaktır.

A şirketi B şirketinin %80'lik kısmına sahip olduğu için eliminasyon işlemlerinde diğer işletmelerinin payları dikkate alınacaktır.

-Satışların eliminasyonu: $600.000 \text{ TL} \times \%80 = 480.000 \text{ TL}$

-Maliyetin eliminasyonu: $500.000 \text{ TL} \times \%80 = 400.000 \text{ TL}$

Satışlar	480.000
Satılan Ticari Mal Maliyeti	400.000
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar -İştirakler	80.000

*80.000 TL'lik tutar ertelenmiş kar olarak iştirakler hesabından düşülür.

Satış gerçekleştiğinde kar geçmiş yıllar karları olarak sermayede sınıflanır ve satışlar maliyet kaydı terse çevrilir.

4.1.2.6.Şerefiye

TFRS 3 kapsamında Şerefiye: “Tek olarak tanımlanamayan ve ayrı olarak kaydedilemeyen bir işletme birleşmesinde edinilmiş diğer varlıklardan kaynaklanan gelecekteki ekonomik fayda”⁶¹ olarak tanımlanmıştır.

Edinen işletme, şerefiyeyi birleşme tarihi itibariyle aşağıda yer alan (a)’nın (b)’den fazlası şeklinde ölçerek muhasebeleştirir:⁶²

(a) Aşağıdakilerin toplamı:

(i) Bu TFRS’ye uygun olarak ölçülmüş, genellikle birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değer üzerinden ölçümü gerektiren transfer edilmiş bedel;

(ii) Bu TFRS’ye uygun olarak ölçülmüş, edinilen işletmedeki azınlık payı (kontrol gücü sağlamayan pay) tutarı ve

(iii) Aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde edinen işletmenin daha önceden elde tuttuğu edinilen işletmedeki özkaynak payının birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değeri.

(b) Bu TFRS’ye uygun olarak ölçülmüş, edinilen tanımlanabilir varlıkların ve üstlenilen tanımlanabilir borçların birleşme tarihindeki net tutarları.

Edinen işletme, tanımlanabilir bir varlığın (borcun) muhasebeleştirilmiş geçici tutarında bir artışı (azalışı) şerefiyede bir artış (azalış) yolu ile muhasebeleştirir. Ancak,

⁶¹ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. “TFRS 3 İşletme Birleşmeleri.” Syf: 16.

⁶² Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. “TFRS 3 İşletme Birleşmeleri.” Syf: 7-8.

ölçme döneminde elde edilen bir bilgi, bazen birden fazla varlık veya borcun geçici tutarlarında düzeltmeye neden olabilir. Örneğin edinen işletme, edinilen işletmenin borç sigortası poliçesi tarafından kapsanan tesislerinin birinde veya söz konusu tesisin bir kısmında gerçekleşen bir kazaya ilişkin hasarları ödeme yükümlülüğünü üstlenmiş olabilir. Eğer edinen işletme, ölçme döneminde bu borcun birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değeri hakkında yeni bir bilgi elde ederse, borç için muhasebeleştirilen geçici tutardaki değişiklikten kaynaklanan şerefiyedeki düzeltme, sigortacıdan alınacak tazminat için muhasebeleştirilen geçici tutardaki değişiklikten kaynaklanan şerefiyedeki düzeltmenin etkisini (tamamen veya kısmen) dengeleyecektir.⁶³

4.1.2.6.1.Şerefiyenin Varlık Olarak Muhasebeleştirilmesi

Bir işletme birleşmesi gerçekleşirken, edinen işletme tarafından yapılan harcamalar transfer edilen bedelin bir parçasını oluşturmamalıdır. Satın alımla ilgili maliyetler, edinen işletmenin bir işletme birleşmesini gerçekleştirmek için katlanmış olduğu maliyetlerdir.⁶⁴

Bu maliyetlere;

-Aracılık ücretleri,

-Danışmanlık ücretleri,

-Yasal ücretler,

-Muhasebe ve değerlendirme ile ilgili ücretler,

-Diğer profesyonellere ödenen ücretler veya müşavirlik ücretleri,

-İç satın alma biriminin idamesi için gerekli olan maliyetler de dahil olmak üzere genel yönetim giderleri

-Borçlanma araçları ile hisse senetlerinin ihraç edilmesi ve kaydının maliyetleri dahildir.

⁶³ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. "TFRS 3 İşletme Birleşmeleri." Syf: 10.

⁶⁴ İlker KIYMETLİ ŞEN, Derya ÜÇOĞLU, Serkan TERZİ. "Uluslararası/Türkiye Finansal Raporlama Standartları Açısından Konsolide Finansal Raporlama." Syf: 52.

Edinen işletme, satın alımla ilgili maliyetleri sadece bir istisna dışında maliyetlerin gerçekleştiği ve hizmetlerin alındığı dönemlerde gider olarak muhasebeleştirilmelidir. Borçlanma araçlarının veya hisse senetlerinin ihraç edilmesi ile ilgili maliyetler UMS 32 “Finansal Araçlar: Sunum” ve UFRS 9 “Finansal Araçlar” standartları uyarınca muhasebeleştirilmelidir.⁶⁵

Örnek Olay

Özkaynak değeri 10.000 TL olan bir işletme, %80 oranında yönetim hakkı ile edinilen işletmeye 20.000 TL bedel ödenerek ve 2.500 TL danışmanlık ücretine katlanılarak elde edildiğini varsayalım. Bu durumda şerefiye hesaplaması ve yapılması gereken muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır.

Satın alma bedeli	20.000
Azınlık payları (%30*10.000 TL)	7.000
Danışmanlık ücretleri	2.500
Şerefiye	13.000

Bağlı Ortaklıklar	15.500
Şerefiye	7.000
Bankalar	22.500

*Ödemelerin bankalardan yapıldığı varsayılmıştır.

4.1.2.6.1.1.Şerefiyenin Amortismanı

Şerefiyenin itfa yöntemi, gelecekteki ekonomik fayda beklentisinin tükenme modeline paralel olarak belirlenir. Başka bir yöntemin daha uygun olacağına dair ikna edici bir görüş yoksa, itfa yöntemi olarak doğrusal itfa yöntemi kullanılır. Bazı durumlarda, destekleyici kanıtlar da olması durumunda, düşük itfa tutarı oluşturması şartıyla, şerefiyenin itfasında, normal itfa yöntemi yerine, başka bir itfa yöntemi kullanılabilir. Bu gibi durumlarda, itfa yöntemi şerefiyeden faydalanma modelinde bir değişiklik meydana gelmediği müddetçe dönemler itibarıyla tutarlı olarak uygulanır.⁶⁶

⁶⁵ İlker KIYMETLİ ŞEN, Derya ÜÇÖĞLU, Serkan TERZİ. “Uluslararası/Türkiye Finansal Raporlama Standartları Açısından Konsolide Finansal Raporlama.” Syf: 52.

⁶⁶ Murat ERDOĞAN. (2005). “İşletme Birleşmelerinde Şerefiye.” Muhasebe-Finansman Araştırma ve Uygulama Dergisi. Sayı: 14. Cilt: 5. 47-62. Syf: 54.

Tüm dönemlere ait itfa tutarları gider olarak mali tablolara alınır. Şerefiyenin faydalı ömrünü tahmin ederken aşağıdaki faktörler dikkate alınır.⁶⁷

- İktisap edilen işletmenin niteliği ve öngörülebilir ömrü,
- Şerefiyenin ilgili olduğu sanayinin sürekliliği ve öngörülebilir ömrü,
  - Benzer işletmelerde veya endüstrilerdeki şerefiyenin özellikleri hakkında kamuya açıklanan bilgiler ve benzeri işletmelerdeki tipik faydalı ömürler,
  - Mamulün ekonomik ömrünün sona ermesinin, talep değişmelerinin ve diğer ekonomik faktörlerin iktisap edilen işletme üzerindeki etkileri,
  - Önemli pozisyonlarda çalışan kişilerin veya personelin beklenen hizmet ömürleri ve işletmenin başka bir yönetim ekibi tarafından aynı etkinlikle yönetilip yönetilemeyeceği,
  - İktisap edilen işletmeden gelecekte beklenen ekonomik faydaları elde etmek için yapılması gereken bakım harcamaları veya finansman ihtiyacı seviyesi ve işletmenin bu faydaları elde etmedeki kabiliyet ve niyeti,
  - Rakiplerin veya muhtemel rakiplerin beklenen hareketleri,
  - İktisap edilen işletmenin kontrol edilebileceği süreç ile yasal, düzenleyici veya sözleşmelere bağlı hükümlerin faydalı ömrü etkileyen kısımları.

4.1.2.6.1.2.Şerefiyenin Yeniden Değerlemesi

Duran varlığın yeniden değerlendirilmiş değerlerden izlenmesi ve bilançonun özkaynaklar bölümünde söz konusu varlık ile ilgili yeniden değerlendirme fonunun olması durumunda, fondaki tutarı aşmadığı sürece, fondan düşülür, aşan kısım ise dönem gideri olarak muhasebeleştirilir. Nakit yaratan bir birimin geri kazanılabilir değerinin defter değerinden daha düşük olması durumunda, değer düşüklüğü zararı muhasebeleştirilir. Değer düşüklüğü zararının muhasebeleştirilmesinde; öncelikle şerefiyenin defter değeri azaltılır, geriye kalan değer düşüklüğü zararı ilgili birimin diğer varlıklarına birimdeki her bir varlığın defter değeri oranında dağıtılır. Söz konusu varlıklara ilişkin önceden bir

⁶⁷ Murat ERDOĞAN. "İşletme Birleşmelerinde Şerefiye." Syf: 54.

yeniden değerlendirme fonu oluşturulmuşsa, değer düşüklüğü zararı öncelikle söz konusu hesaptan düşülür, kalan tutar gelir tablosu ile ilişkilendirilir.⁶⁸

4.1.2.6.1.3.Şerefiyenin Değer Düşüklüğünün Muhasebeleştirilmesi

Şerefiye, nakit yaratan bir birimle ilişkili ancak henüz söz konusu birime dağıtılmamış (TMS 36'da 133. Madde'ye göre;⁶⁹ dönem içindeki bir işletme birleşmesinde edinilen şerefiyenin bir kısmının raporlama dönemi sonu itibarıyla nakit yaratan bir birime (veya birimler grubuna) dağıtılmamış olması durumunda, dağıtılmayan şerefiye tutarı dağıtılmama gerekçesiyle birlikte kamuoyuna açıklanır) ise, ilgili birimin değer düşüklüğüne uğramış olabileceğine ilişkin her ne zaman bir belirti ortaya çıkarsa, söz konusu birim, kendisinin şerefiye hariç defter değeri geri kazanılabilir değeri ile karşılaştırılmak suretiyle değer düşüklüğü açısından test edilir.⁷⁰

Eğer bir değer düşüklüğü oluşmuş ve bu değer düşüklüğü zarar olarak kaydedilmiş ise TMS 36'ya göre:⁷¹

- Şerefiyeye ilişkin olarak muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı daha sonraki bir dönemde iptal edilmez.
- “TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar” Standardı, işletme içi yaratılan şerefiyenin muhasebeleştirilmesine izin vermez. Değer düşüklüğü zararı muhasebeleştirilmiş olan şerefiyenin geri kazanılabilir tutarında daha sonraki dönemlerde meydana gelen bir artışın, elde edilen şerefiyenin değer düşüklüğü

⁶⁸ Ali İhsan AKGÜN. (2009). “Türkiye Finansal Raporlama Standartları Açısından Varlıklarda Değer Düşüklüğü Ve Şerefiyenin İncelenmesi.” Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. Sayı: 18. 1-34. Syf: 6.

⁶⁹ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2014). “TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü.” < <http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2016Seti/TMS36.pdf> >. 17.08.2018. Syf: 24.

⁷⁰ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2014). “TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü.” < <http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2016Seti/TMS36.pdf> >. 17.08.2018. Syf: 18.

⁷¹ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2014). “TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü.” < <http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2016Seti/TMS36.pdf> >. 17.08.2018. Syf: 23.

zararının iptal edilmesinden ziyade, işletme içi yaratılan şerefiyedeki artıştan kaynaklanması muhtemeldir.

4.1.2.6.1.4.Şerefiyenin Muhasebeleştirilmesi ile Ertelenmiş Vergi Oluşumu

İşletme birleşmelerinde, varlıkların veya yükümlülüklerin konsolide bilançoya gerçeğe uygun değerleriyle alınmaları sonucunda defter değerleri ile vergiye esas değerleri arasında oluşan geçici farklar nedeniyle ertelenmiş vergiler oluşabilecektir. İşletme birleşmelerinde oluşan bu ertelenmiş vergiler ise birleşmede dikkate alınacaktır. Doğaldır ki bu ertelenmiş vergiler birleşme sırasında oluşan şerefiyeyi etkilemektedir. Ancak bu durum işletme birleşmelerinde oluşabilecek ertelenmiş vergilerin muhasebeleştirilmesine engel değildir.⁷²

TMS-12 “Gelir Vergileri” Standardına göre ise şerefiyenin muhasebeleştirilmesi sırasında ortaya çıkan ertelenmiş vergi borcu muhasebeleştirilememektedir.

Bu durum ilk bakışta bir çelişki gibi görünse de standartta ifade edilen aslında işletme birleşmelerinde oluşan ertelenmiş vergilerin muhasebeleştirilemeyeceği

(ertelenmiş vergiler şerefiye tutarını etkilese bile) değil, işletme birleşmelerinde oluşan şerefiyenin muhasebeleştirilmesi sırasında oluşan geçici farklar nedeniyle ertelenmiş vergi borcunun muhasebeleştirilemeyeceğidir.⁷³

4.1.2.6.2.Kontrol Gücü Olmayan Paylar

Yeni bir işletme ediniminde veya sermaye paylaşımında herhangi bir güncelleme yapıldığında kontrol gücü olmayan pay sahipleri sahip oldukları sermayelerine göre finansal tablolar güncellenir veya bu değişime göre yeni finansal tablolar düzenlenir.

⁷² Hilmi KIRLIOĞLU. (2010). “İşletme Birleşmelerinde Ertelenmiş Vergilerin Oluşumu ve Özel Bir Durum: Şerefiyeden Kaynaklanmış Ertelenmiş Vergiler.” Mali Çözüm Dergisi. Sayı: 98 71-88. Syf: 78.

⁷³ Hilmi KIRLIOĞLU. “İşletme Birleşmelerinde Ertelenmiş Vergilerin Oluşumu ve Özel Bir Durum: Şerefiyeden Kaynaklanmış Ertelenmiş Vergiler.” Syf: 78.

Edinim tarihinde, henüz topluluğa dahil şirketler arasında eliminasyon gerektirecek işlemler ortaya çıkmadan önce yapılan hem şerefiyenin hem de kontrol gücü olmayan payların hesaplanması işlemi, konsolidasyon sürecinin başlangıcını oluşturmaktadır.⁷⁴

Edinen işletme her bir işletme birleşmesinde, mevcut ortaklık payları olan ve tasfiye durumunda hamiline işletmenin net varlıklarının orantılı payından hak sağlayan edinilen işletmedeki kontrol gücü olmayan payların unsurlarını, birleşme tarihinde:⁷⁵

(a) Gerçeğe uygun değer üzerinden ya da

(b) Mevcut ortaklık araçlarının, edinilen işletmenin net tanımlanabilir varlıklarının muhasebeleştirilen tutarlarındaki orantılı payı üzerinden ölçer.

Kontrol gücü olmayan paylara ilişkin diğer bütün unsurlar, TFRS'lerce başka bir ölçüm esası gerekli kılınmadıkça söz konusu unsurların birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerleri ile ölçülür.⁷⁶

4.1.2.6.3.Kontrol Gücü Olmayan Payların Muhasebeleştirilmesi ve Ölçümü

Birleşme tarihi itibarıyla edinen işletme, şerefiyeden ayrı olarak, edinilen işletmenin edinilen tanımlanabilir varlıklarını, üstlenilen tanımlanabilir borçlarını ve kontrol gücü olmayan paylarını (azınlık paylarını) muhasebeleştirir. Edinilen tanımlanabilir varlıkların ve üstlenilen borçların muhasebeleştirilmesi aşağıdaki paragraflarda belirtilen koşullara tabidir.⁷⁷

-Satın alma yönteminin uygulanmasının bir parçası olan muhasebeleştirilme koşullarını karşılayabilmesi için, birleşme tarihinde, edinilen tanımlanabilir varlıkların ve üstlenilen tanımlanabilir borçların, Finansal Tabloların Düzenlemesi ve Sunumuna İlişkin Kavramsal Çerçeve'deki varlık ve borç tanımlarına uyması gerekmektedir. Örneğin, edinen işletmenin beklediği ancak, edinilen işletmenin bir faaliyetini sona erdirmeye veya edinilen işletmenin çalışanlarını işten çıkarma veya yeniden yerleştirme planlarını etkileyecek şekilde gelecekte gerçekleştirmeye mecbur olmadığı maliyetler birleşme tarihinde borç

⁷⁴ Aylin POROY ARSOY. (2016). "Konsolide Finansal Tablolar Standardına Göre Edinim Tarihindeki Konsolidasyon Prosedürleri." Muhasebe ve Finansman Dergisi. Sayı 69. 25-40. Syf: 28.

⁷⁵ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. "TFRS 3 İşletme Birleşmeleri." Syf: 5.

⁷⁶ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. "TFRS 3 İşletme Birleşmeleri." Syf: 5.

⁷⁷ Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. "TFRS 3 İşletme Birleşmeleri." Syf: 4.

olarak dikkate alınmazlar. Dolayısıyla, edinen işletme, söz konusu maliyetleri satın alma yönteminin uygulanmasının bir parçası olarak muhasebeleştirmez. Bunun yerine edinen işletme, bu maliyetleri, diğer TFRSler uyarınca birleşme sonrası finansal tablolarında muhasebeleştirir.

-Bunlara ek olarak, satın alma yönteminin uygulanmasının bir parçası olan muhasebeleştirme koşullarının karşılanabilmesi için; edinilen tanımlanabilir varlıklar ve üstlenilen tanımlanabilir borçlar, ayrı işlemlerin sonucu değil, edinen işletme ile edinilen işletme (veya edinilen işletmenin daha önceki sahipleri) arasında işletme birleşmesi sırasında el değiştiren unsurların bir parçası olmalıdır.

4.2.GRUP ŞİRKETLERİNDE FİNANSAL TABLOLARIN KONSOLİDASYONU

Çalışmanın önceki kısımlarında belirtilen ana şirket ve holding şirketlerinde de bir grup şirket yönetimi söz konusudur. Ama grup şirketlerin farkı ana şirket veya holding şirket gibi bir tüzel kişilik altında grup yönetimi söz konusu değildir. Birçok şirketi “grup” diye tanımlayan ana etmenler: Sermayedar veya şirketlerin yönetiminden sorumlu kişilerin aynı olmasından dolayıdır. Grup şirketler için kombine finansal tablolar düzenlenir.

UFRS, kombine finansal tabloların hazırlanmasında özel bir rehber içermemektedir. Kombine finansal tabloların hazırlanması için gerekli bilgiler Kavramsal Çerçeve ve diğer UFRS standartlarında bulunabilir. Bu nedenle, bazı durumlarda, kombine finansal tabloların UFRS'ye uygun olarak hazırlandığını iddia edebileceği yaygın olarak kabul edilmektedir.⁷⁸

Kombine finansal tabloların hazırlanması, zorlayıcı bir süreçtir. Önemli kararların kullanılmasını gerektirir. Her işlem farklıdır ve her bir birleşik finansal tablo seti, benzersiz zorluklar sunacaktır. İşlemin niteliği, raporlayan işletmenin sınırı, muhasebe

⁷⁸ PWC. (2017). “Combined and Carve-Out Financial Statements.” < <https://www.pwc.lu/en/private-equity/newsletters/newsletter-november-2017/news5.html> >. 22.08.2018.

kayıtlarının kalitesi, geçmişte uygulanan uygulamalar ve veli politikaları ve ilgili düzenleyicinin görüşleri çok önemlidir.⁷⁹

Aşağıdaki beş önemli adım, süreci ve kombine finansal tabloları hazırlarken sık karşılaşılan hususları ortaya koymaktadır.⁸⁰

- 1.Adım: Birleştirilmiş finansal tabloların amacını belirlemek ve ilgili yasal gereksinimleri anlamak
- 2.Adım: Yeni raporlanacak işletmeyi belirlemek
- 3.Adım: Kombine finansal tabloların UFRS ile uyumlu olup olmadığını göz önünde bulundurmak.
- 4.Adım: Hazırlık sürecinde pratikte olmayan konular ile çalışma yapmak
- 5.Adım: Net dipnot açıklamaları yapmak

---

⁷⁹ PWC. (2013). "Practical guide to IFRS, Combined and Carve-Out Financial Statements." < <https://www.pwc.com/ng/en/assets/pdf/combined-and-carved-out-financial-statements.pdf> >. 22.08.2018. Syf: 1.

⁸⁰ PWC. "Combined and Carve-Out Financial Statements." 22.08.2018.

5.ÖRNEK UYGULAMALAR

Çalışmanın bu bölümünde; Holdinglerde konsolide finansal tablo hazırlanması ile ilgili 3 örnek uygulama yer almaktadır. Bu örnek uygulamaların her birinde ayrı konsolidasyon konularına, düzeltme kayıtlarına ve dipnotlara değinilmiştir. Belirlenen konular çerçevesinde holding konsolide bilançolar, kar veya zarar tabloları ve finansal tablolara ilişkin dipnotlar düzenlenmiştir. Finansal tablolarda yapılan düzeltme kayıtları nedenleri ile açıklanmış ve muhasebe kayıtları düzenlenmiştir.

5.1.HOLDİNG KONSOLİDE TABLOLARINA %100 SERMAYE YATIRIMI İLE EKLENEN YENİ İŞLETMENİN KONSOLİDASYONU

5.1.1.Uygulamanın Amacı ve Kapsamı

Dünya’da şirket birleşmeleri ve yeni şirket alımları ile büyüme yatırımları giderek yaygınlaşmaktadır. Büyümenin bir sonucu olarak hazırlanan finansal tabloların kontrolleri ve yeni gelişmelere dayalı adaptasyon süreci büyük bir önem kazanmıştır.

Çalışmanın bu uygulamasında, Atlas Holding A.Ş.’nin %100 sermayedarı olduğu yeni işletme olan Doğa A.Ş.’yi satın alım sonrası düzenlenen finansal tabloları konu alınacak.

Uygulamada iki işletmenin finansal tabloları ve bu finansal tablolarının birleşiminde oluşan düzenleme çalışmaları temel alınacaktır. Düzeltmelere ilişkin olan muhasebe kayıtları açıklanarak gösterilecek ve konsolide finansal tablolar hazırlanacaktır.

5.1.2.Uygulamanın Metodolojisi

Bu uygulamanın oluşum s¼recinde, konsolidasyonla ilgili kitaplar ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına öncelik verilerek internet üzerinden konu ile ilgili makaleler okunarak çalışmalar yapılmıştır.

Çalışmaya konu olan işletme bilgileri ve d¼zenlenen finansal tablolar gerçek bir işletmeye dayanmamakla birlikte yapılan araştırmalarda gör¼len birçok finansal tablo kaleminin birleşimi ile yeni finansal tablolar oluşturulmuştur.

5.1.3.Uygulamaya Konu Olan İşletmeler Hakkında Temel Bilgiler

Uygulamaya konu olan işletmelerin; Faaliyet alanları, kuruluş d¼nemleri, satın alım d¼nemleri ve işletmelerin faaliyet yılının başlangıç d¼nemleri kısaca açıklanmıştır.

Atlas Holding A.ř. faaliyetleri bakımından saf holding, yönettiği işletme portf¼y¼ bakımından yatay holding ve konumu itibariyle ana holdingdir. Atlas Holding 1970 yılında kurulmuş, merkezi İstanbul'da olan bir holdingdir. Faaliyet d¼nemi yılın ilk günü (01.01.xxxx) başlar ve son günü (31.12.xxxx) biter.

Doğa A.ř. merkezi İstanbul'da olan yurtiçi ve yurtdışı çeşitli tohum satışı gerçekteşiren bir işletmedir. Bu işletme 1950 yılında kurulmuştur. Faaliyet d¼nemi yılın ilk günü (01.01.xxxx) başlar ve son günü (31.12.xxxx) biter.

Atlas Holding A.ř., Doğa A.ř.'yi 01.01.2017 günü 1.000.000 TL bedeli nakden ödeyerek hisselerinin tamamını satın almıştır. Satın alım günü Doğa A.ř.'nin tanımlanabilir varlıklarının gerçeye uygun değer 800.000 TL, tanımlanabilir borçlarının gerçeye uygun değer 300.000 TL'dir. Birleşme sonrası ilk konsolide finansal tablolar 31.03.2017 d¼neminde d¼zenlenmiřtir.

5.1.4.Konsolide Finansal Tablolar

ATLAS Holding A.ř. ve Doğa A.ř.'nin 31.03.2017 günü d¼zenlenen Konsolide Bilanço, Konsolide Kar veya Zarar Tablosu ve Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar hazırlanmıştır. D¼zenlenen finansal tablolarla birlikte yapılan d¼zeltme

kayıtlarına ilişkin açıklamalar yapılmış ve bunlara ilişkin düzenlenen muhasebe fişleri çalışmaya eklenmiştir.

5.1.4.1.Konsolide Bilanço

Atlas Holding A.Ş. ve Doğa A.Ş.'nin bilançoları bir araya getirilerek konsolide bilanço oluşturulmuştur. Konsolide bilanço oluşum sürecinde yer alan düzeltme kayıtları açıklanmıştır.

ATLAS HOLDİNG A.Ş. 31.03.2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN KONSOLİDE BİLANÇO

	Dipnot Referansı	Atlas Holding A.Ş.	Doğa A.Ş.	Doğa A.Ş. G.U.D.	Düzeltilmeler	Konsolide Bilanço Tutarları
Dönen Varlıklar		15.450.000	1.200.000	1.025.000		16.425.000
Nakit ve Nakit Benzerleri	1	15.000.000	300.000	225.000	-	15.225.000
Ticari Alacaklar		-	300.000	250.000	-	250.000
Diğer Alacaklar	2	350.000	-	-	- 50.000	300.000
Stoklar		100.000	600.000	550.000	-	650.000
Duran Varlıklar		1.900.000	350.000	350.000		1.450.000
Finansal Yatırımlar		1.000.000	-	-	- 1.000.000	-
Maddi Duran Varlıklar			350.000	350.000	-	350.000
Maddi Olmayan Durak Varlıklar		900.000	-	-	-	1.100.000
-Şerefiye		-	-	-	200.000	200.000
-Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar		900.000	-	-	-	900.000
Aktif Toplamı		17.350.000	1.550.000	1.375.000	- 850.000	17.875.000
Kısa Vadeli Yükümlülükler		3.050.000	500.000	425.000		3.425.000
Ticari Borçlar		-	400.000	325.000	-	325.000
Diğer Borçlar		3.050.000	100.000	100.000	- 50.000	3.100.000
Uzun Vadeli Yükümlülükler		2.300.000	150.000	150.000		2.450.000
Özkaynaklar		12.000.000	900.000	800.000	-800.000	12.000.000
Ödenmiş Sermaye		10.000.000	750.000	-	-	10.000.000
Geçmiş Yıllar Karları		2.000.000	150.000	-	-	2.000.000
Kontrol Gücü Olmayan Paylar (Azınlık Payı)		-	-	-	-	-
Pasif Toplamı		17.350.000	1.550.000	1.375.000	- 850.000	17.875.000

Düzeltilmeler

1- Şerefiyenin Hesaplanması, Özkaynak ve Finansal Yatırımlar Eliminasyonu

Bağlı Ortaklık Doğa A.Ş.'nin alımında oluşan şerefiye aşağıdaki şekilde hesaplanmaktadır:

Serefiye Hesaplaması

<u>Nakit</u>	<u>1.000.000</u>
Trasfer Edilen Bedel	1.000.000
Kontrol Gücü Olmayan Pay Tutarı	-
Net Tanımlanabilir Varlıkların	
<u>Gerçeğe Uygun Değeri</u>	<u>- 800.000</u>
Şerefiye	200.000

Konsolide tablolar öncesi; Atlas Holding A.Ş., Doğa A.Ş.’yi “Finansal Varlıklar” başlığı altında “Bağlı Ortaklık” olarak göstermekteydi. Konsolidasyon sonrası bu kalem Doğa A.Ş.’nin özkaynaklar kalemi ile karşılıklı olarak elimine edilmekte ve aradaki fark şerefiye olarak gösterilmektedir. Düzeltme fişi aşağıda yer almaktadır:

Özkaynak	800.000	
Şerefiye	200.000	
Finansal Yatırımlar		1.000.000

2-Finansman İşlemleri Eliminasyonu

Atlas Holding A.Ş. kuruluşunun verdiği sorumluluk itibariyle sermayedar olduğu işletmelere dönemsel olarak finansman sağlamaktadır. Holding’den bağlı ortaklığına 50.000 TL’lik nakdi transfer yapılmıştır. Konsolide finansal tablolar öncesi bu tutar elimine edilmektedir. Düzeltme fişi aşağıda yer almaktadır:

Diğer Borçlar	50.000	
Diğer Alacaklar		50.000

5.1.4.2.Konsolide Kar veya Zarar Tablosu

Holding’in ve bağlı ortaklığının ilk 3 aylık (01.01.2017-31.03.2017) performansını gösteren kar veya zarar tablosu düzenlenmiş ve bu tablolar konsolide edilmiştir. Düzeltme yapılması gereken hareketler düzeltilmiş ve ilgili düzeltme kayıtları açıklanmıştır.

ATLAS HOLDİNG A.Ş.
31.03.2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOSU

	Dipnot Referansı	Atlas Holding A.Ş.	Doğa A.Ş.	Düzeltilmeler	Konsolide Gelir
		1 Ocak 2017 - 31 Mart 2017	1 Ocak 2017 - 31 Mart 2017		Tablosu Tutarları
					1 Ocak 2017 - 31 Mart 2017
Hasılat		750.000	80.000	-	670.000
Satışların maliyeti		- 450.000	- 65.000	-	- 385.000
Brüt kar		300.000	15.000	-	315.000
					-
Araştırma giderleri		-	- 2.000	-	- 2.000
Pazarlama ve satış giderleri		- 10.000	- 5.000	-	- 15.000
Genel yönetim giderleri		- 45.000	- 500	-	- 45.500
Esas faaliyetlerden diğer gelirler		-	200	-	200
Esas faaliyetlerden diğer giderler		-	-	-	-
Esas Faaliyet Karı		245.000	7.700	-	252.700
Yatırım faaliyetlerinden gelirler		100.000	-	-	100.000
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)		- 50.000	-	-	- 50.000
FİNANSMAN GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KARI		295.000	7.700	-	302.700
Finansman gelirleri		40.000	-	- 2.000	38.000
Finansman giderleri		- 10.000	- 2.000	2.000	- 10.000
VERGİ ÖNCESİ KARI		325.000	5.700	-	330.700
Sürdürülen faaliyetler vergi gideri		-	-	-	-
<i>Dönem vergi gideri</i>	3	- 29.500	- 2.500	-	- 32.000
<i>Ertelemiş vergi geliri</i>	3	-	-	-	-
Devam eden faaliyetlerden elde edilen dönem karı		295.500	3.200	-	298.700
Dönem karının dağılımı:					
Ana ortaklık payları		206.850	3.200	-	210.050
Kontrol gücü olmayan paylar		88.650	-	-	88.650
		295.500	3.200	-	298.700

Düzeltilme

Konsolide Kar veya Zarar Tablosu içinde tek bir düzeltme işlemi yapılmıştır. Bu yapılan işlem Atlas Holding A.Ş.'nin dönem içerisinde Doğa A.Ş.'ye verdiği finansmana karşılık olan faizdir.

Faiz tutarı elimine edilerek konsolide Kar veya Zarar Tablosu hazırlanmış, ilgili muhasebe kaydı aşağıda gösterilmiştir.

Faiz Geliri	2.000
Faiz Gideri	2.000

5.1.4.3.Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

Finansal tabloları daha da sadeleştirmek adına dipnotlar ile bilgi verilmekte ve finansal tablo kalemleri detaylandırılmaktadır.

Uygulamaya ilişkin düzenlenen dipnotlar aşağıda yer almaktadır:

1. Nakit ve Nakit Benzerleri

	31 Mart 2017
Kasa	75.000
Bankadaki nakit	14.850.000
Vadesiz mevduatlar	600.000
Vadeli mevduatlar	14.250.000
Diğer hazır varlıklar	300.000
	15.225.000

31 Mart 2017 tarihinde Grup'un bloke mevduatı bulunmamaktadır.

<u>Para Birimi</u>	<u>Ağırlıklı Ortalama</u> <u>Faiz Oranı (%)</u>	<u>Vade</u>	31 Mart 2017
TL	%8,07	5 Nisan 2017	7.000.000
USD	%0,45	30 Nisan 2017	4.500.000
EUR	%0,43	30 Nisan 2017	2.750.000
			14.250.000

2. Diğer Alacaklar

	31 Mart 2017
Devreden KDV	100.000
Diğer KDV	80.000
Peşin Ödenen	
Giderler	65.000
Gelir Tahakkukları	35.000
Diğer Alacaklar	20.000
	300.000

3. Vergi Gideri

**1 Ocak 2017 -
31 Mart 2017**

Vergi Karşılığının Mutabakatı:

Devam eden faaliyetlerden elde edilen kar	174.300
	<u>%20</u>
Gelir vergisi oranı %20	- 34.860
Vergi etkisi:	
- ertelenmiş vergi yaratılmayan düzeltmeler	2.300
- yararlanılan yatırım indirimi	900
- kanunen kabul edilmeyen giderler	- 740
- taşınmaz kazanç istisnası ve diğer istisnalar	400
Gelir tablosundaki vergi karşılığı gideri	- 32.000

5.1.5.Stok Devir Hızı Analizi

Holding bünyesine katılan Doğa A.Ş. sonrası oluşan yüksek stok miktarını konsolide tablolarda grubun stok devir hızını etkilemektedir. 31.03.2017 tarihinde Atlas A.Ş.'nin, Doğa A.Ş. ile konsolidasyonu öncesi olan stok devir hızı analizi ve konsolidasyon sonrası olan stok devir hızı analizi çalışması ve bu değişime dayalı açıklamalar ve yorumlar aşağıda yer almaktadır:

1. Konsolidasyon Öncesi Stok Devir Hızı Analizi

Atlas Holding A.Ş.'nin satışlarının maliyeti olan 450.000 TL'nin yalnızca 25.000 TL'si satılan ticari mal maliyetinden gelmektedir.

Atlas Holding A.Ş. ve Doğa A.Ş.'nin konsolidasyon öncesi stok devir hızı oranı aşağıda yer almaktadır:

$$\text{Stok* Devir Hızı Oranı} = \frac{\text{Atlas Holding A.Ş. Satılan Ticari Mallar Maliyeti}}{\text{Ortalama Stoklar*}} = \frac{25.000}{100.000} = 0,25$$

*İşletmelerin stoğu yalnızca ticari mallardan oluşmaktadır.

$$\text{Stok* Devir Hızı Oranı} = \frac{\text{Doğa A.Ş. Satılan Ticari Mallar Maliyeti}}{\text{Ortalama Stoklar*}} = \frac{65.000}{600.000} = 0,11$$

*İşletmelerin stoğu yalnızca ticari mallardan oluşmaktadır.

2. Konsolidasyon Sonrası Stok Devir Hızı Analizi

Atlas Holding A.Ş. bünyesinde genellikle hizmet işletmeleri yer alan bir holdingdir. Doğa A.Ş.'nin gruba katılımı ile grup bünyesinde büyük bir stok artışı yaşanmıştır.

Atlas Holding A.Ş. ve Doğa A.Ş.'nin konsolidasyon sonrası stok devir hızı oranı aşağıda yer almaktadır:

$$\text{Stok* Devir Hızı Oranı} = \frac{\text{Atlas Holding A.Ş. Konsolide Finansal Tablolar Satılan Ticari Mallar Maliyeti}}{\text{Ortalama Stoklar*}} = \frac{90.000}{700.000} = 0,13$$

*İşletmelerin stoğu yalnızca ticari mallardan oluşmaktadır.

3. Stok Devir Hızı Oranı Değişim Analizi

Stok devir hızı: İşletmelerdeki stokların kullanımındaki verimliliğin ölçümünde kullanılır. Stok devir hızı ile ticari malların stokta kalma sürelerine dayalı işletmenin likidite pozisyonuna dayalı öngörüler oluşturulup planlamalar yapılır.

Atlas Holding A.Ş., Doğa A.Ş. konsolidasyonu öncesi genel ağırlıklı olarak hizmet satışı yapan işletmelerin birleşimi ile oluşan bir holdingdi. Mevcut stok verilen hizmete dayalı nadir yapılan bilgi dokümanlarından oluşmaktadır.

Doğa A.Ş.'nin katılımı ile stok devir hızı oranı düşmüştür. Bu düşüşün ana sebebi işletmelerin yapısal farklılıklarının olmasıdır. Doğa A.Ş.'nin ana faaliyeti mamul satışı olduğu için stok kaleminin bilançoda büyük bir yer tutması beklenen bir durumdur.

Bu noktada konsolide finansal tablo analizleri yapılırken stok devir hızını düşüren işletme özelinde yıllar bazlı analiz yapılarak stok devir hızındaki düşüş daha doğru yorumlanabilir. Örneğin, Doğa A.Ş.'nin geçen seneki finansalları ile Holding'e konsolide olması sonucu oluşan stok devir hızı oranı ile 31.03.2017 stok devir hızı oranı karşılaştırmalı analiz edilir ise daha efektif değerlendirmeli veriler elde edilebilir.

5.2.HOLDİNG KONSOLİDE TABLOLARINA KATILAN YENİ İŞLETMENİN KİSMİ SAHİPLİĞİ

5.2.1.Uygulamanın Amacı ve Kapsamı

Dünya’da şirket birleşmeleri ve yeni şirket alımları ile büyüme yatırımları giderek yaygınlaşmaktadır. İşletmeler yatırım yaptıkları şirketin hissedarlarından biri olmaktan veya başka yatırımcılar ile bir şirkete yatırım yapmaktadır.

Yatırım yapılan işletmenin finansal tablolara konu olması ile kontrol gücü olmayan paylara ilişkin finansal verilerin gösterimi önem kazanmaktadır.

Çalışmanın bu uygulamasında, Atlas Holding A.Ş.’nin %80 sermayedarı olduğu yeni işletme olan Metal A.Ş.’yi satın alım sonrası düzenlenen finansal tabloları konu alınacaktır.

Uygulamada iki işletmenin finansal tabloları ve bu finansal tablolarının birleşiminde oluşan düzenleme çalışmaları temel alınacaktır. Düzeltmelere ilişkin olan muhasebe kayıtları açıklanarak gösterilecek ve konsolide finansal tablolar hazırlanacaktır.

5.2.2.Uygulamanın Metodolojisi

Bu uygulamanın oluşum sürecinde, konsolidasyonla ilgili kitaplar ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına öncelik verilerek internet üzerinden konu ile ilgili makaleler okunarak çalışmalar yapılmıştır.

Çalışmaya konu olan işletme bilgileri ve düzenlenen finansal tablolar gerçek bir işletmeye dayanmamakla birlikte yapılan araştırmalarda görülen birçok finansal tablo kaleminin birleşimi ile yeni finansal tablolar oluşturulmuştur.

5.2.3.Uygulamaya Konu Olan İşletmeler Hakkında Temel Bilgiler

Uygulamaya konu olan işletmelerin; Faaliyet alanları, kuruluş dönemleri, satın alım dönemleri ve işletmelerin faaliyet yılının başlangıç dönemleri kısaca açıklanmıştır.

Atlas Holding A.Ş. faaliyetleri bakımından saf holding, yönettiği işletme portföyü bakımından yatay holding ve konumu itibarıyla ana holdingdir. Atlas Holding 1970 yılında kurulmuş, merkezi İstanbul'da olan bir holdingdir. Faaliyet dönemi yılın ilk günü (01.01.xxxx) başlar ve son günü (31.12.xxxx) biter.

Metal A.Ş. merkezi İskenderun'da olan yurtiçi ve yurtdışı hurda demir alarak bunları eritip şekillendirip demir kütük olarak satan bir işletmedir. Bu işletme 2005 yılında kurulmuştur. Faaliyet dönemi yılın ilk günü (01.01.xxxx) başlar ve son günü (31.12.xxxx) biter.

Atlas Holding A.Ş., Metal A.Ş.'yi 01.01.2017 günü 2.500.000 TL bedelin, 1.000.000 TL'sini nakit olarak, 500.000 TL'sini aktifinde bulunan ticari alacakları devrederek, 1.000.000 TL'sini ise uzun dönemli borç senedi vererek ödemek üzere hisselerinin %80'ini satın almıştır. Satın alım günü Metal A.Ş.'nin tanımlanabilir varlıklarının gerçeğe uygun değeri 2.300.000 TL, tanımlanabilir borçlarının gerçeğe uygun değeri 500.000 TL'dir. Birleşme sonrası ilk konsolide finansal tablolar 31.03.2017 döneminde düzenlenmiştir.

5.2.4.Konsolide Finansal Tablolar

Atlas Holding A.Ş. ve Metal A.Ş.'nin 31.03.2017 günü düzenlenen Konsolide Bilanço, Konsolide Kar veya Zarar Tablosu ve Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar hazırlanmıştır. Düzenlenen finansal tablolarla birlikte yapılan düzeltme kayıtlarına ilişkin açıklamalar yapılmış ve bunlara ilişkin düzenlenen muhasebe fişleri çalışmaya eklenmiştir.

5.2.4.1.Konsolide Bilanço

Atlas Holding A.Ş. ve Metal A.Ş.'nin bilançoları bir araya getirilerek konsolide bilanço oluşturulmuştur. Konsolide bilanço oluşum sürecinde yer alan düzeltme kayıtları açıklanmıştır.

ATLAS HOLDİNG A.Ş.
31.03.2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN KONSOLİDE BİLANÇO

	Dipnot Referansı	Atlas Holding A.Ş.	Metal A.Ş.	Metal A.Ş. G.U.D.	Düzeltilmeler	Konsolide Bilanço Tutarları
Dönen Varlıklar		1.570.000	1.650.000	1.450.000		2.970.000
Nakit ve Nakit Benzerleri		1.500.000	300.000	300.000	-	1.800.000
Ticari Alacaklar		-	150.000	150.000	-	150.000
Diğer Alacaklar		70.000	-	-	- 50.000	20.000
Stoklar	1	-	1.200.000	1.000.000		1.000.000
Duran Varlıklar		14.480.000	1.050.000	1.350.000		13.710.000
Finansal Yatırımlar		12.000.000	-	-	- 2.500.000	9.500.000
Maddi Duran Varlıklar		1.480.000	1.000.000	1.300.000	- 20.000	2.760.000
Maddi Olmayan Durak Varlıklar		1.000.000	50.000	50.000		1.450.000
-Şerefiye		-	-	-	400.000	400.000
-Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar		1.000.000	50.000	50.000	-	1.050.000
Aktif Toplam		16.050.000	2.700.000	2.800.000	- 2.170.000	16.680.000
Kısa Vadeli Yükümlülükler		3.050.000	200.000	200.000		3.200.000
Ticari Borçlar		-	130.000	200.000	-	200.000
Diğer Borçlar		3.050.000	70.000	-	- 50.000	3.000.000
Uzun Vadeli Yükümlülükler		1.000.000	100.000			1.000.000
Özkaynaklar		12.000.000	2.400.000	2.600.000	- 2.600.000	12.000.000
Ödenmiş Sermaye		10.000.000	1.900.000	-	-	10.000.000
Geçmiş Yıllar Karları		2.000.000	500.000	-	-	2.000.000
Kontrol Gücü Olmayan Paylar (Azınlık Payı)		-	-	-	500.000	500.000
Pasif Toplam		16.050.000	2.700.000	2.800.000	- 2.150.000	16.700.000

Düzeltilmeler

1. Şerefiyenin Hesaplanması, Özkaynak ve Finansal Yatırımlar Eliminasyonu

Bağlı Ortaklık Metal A.Ş.'nin alımında oluşan şerefiye aşağıdaki şekilde hesaplanmaktadır:

Şerefiye Hesaplaması

Nakit	1.000.000
Ticari Alacakların Transfери	500.000
<u>Uzun Vadeli Borç Senetleri</u>	<u>1.000.000</u>
Trasfer Edilen Bedel	2.500.000
Kontrol Gücü Olmayan Pay Tutarı (%20)	500.000
Net Tanımlanabilir Varlıkların	
<u>Gerçeğe Uygun Değeri</u>	<u>- 2.600.000</u>
Şerefiye	400.000

Konsolide tablolar öncesi; Atlas Holding A.Ş., Metal A.Ş.'yi "Finansal Varlıklar" başlığı altında "Bağlı Ortaklık" olarak göstermekteydi. Konsolidasyon

sonrası bu kalem Metal A.Ş.'nin özkaynaklar kalemi ile karşılıklı olarak elimine edilmektedir. Aradaki fark şerefiyeden ve diğer sermayedarların sahip olduğu paylardan kaynaklanmaktadır.

Düzeltilme fişi aşağıda yer almaktadır:

Özkaynak	2.600.000
Şerefiye	400.000
Kontrol Gücü Olmayan Paylar (Azınlık Payı)	500.000
Finansal Yatırımlar	2.500.000

2. Sabit Kıymet Satış ve Elde Edilen Satış Karı Eliminasyonu

Atlas A.Ş. 02.01.2017 tarihinde defter değeri 50.000 TL olan bir sabit kıymetini 70.000 TL bedel ile 3 ay vadeli borç senedi karşılığı Metal A.Ş.'ye satmıştır.

Çalışmanın bu kısmında yalnızca borç-alacak eliminasyonu yapılmıştır. Konsolide Kar veya Zarar Tablosu ile ilişkili kısım bir sonraki başlıkta açıklanacaktır.

Diğer Borçlar	70.000
Diğer Alacaklar	70.000

5.2.4.2.Konsolide Kar veya Zarar Tablosu

Holding'in ve bağlı ortaklığının ilk 3 aylık (01.01.2017-31.03.2017) performansını gösteren kar veya zarar tablosu düzenlenmiş ve bu tablolar konsolide edilmiştir. Düzeltme yapılması gereken hareketler düzeltilmiş ve ilgili düzeltme kayıtları açıklanmıştır.

ATLAS HOLDİNG A.Ş.
31.03.2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOSU

	Dipnot Referansı	Atlas Holding A.Ş. 1 Ocak 2017 - 31 Mart 2017	Metal A.Ş. 1 Ocak 2017 - 31 Mart 2017	Düzeltilmeler	Konsolide Gelir Tablosu Tutarları 1 Ocak 2017 - 31 Mart 2017
Hasılat		750.000	200.000	-	950.000
Satışların maliyeti	2	- 450.000	- 140.000	-	- 590.000
Brüt kar		300.000	60.000	-	360.000
Araştırma giderleri		-	500	-	500
Pazarlama ve satış giderleri		10.000	700	-	10.700
Genel yönetim giderleri	3	45.000	300	-	45.300
Esas faaliyetlerden diğer gelirler		-	200	-	200
Esas faaliyetlerden diğer giderler		-	-	-	-
Esas Faaliyet Karı		245.000	58.700	-	303.700
Yatırım faaliyetlerinden gelirler		100.000	-	- 20.000	80.000
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)		- 50.000	-	-	- 50.000
FİNANSMAN GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KARI		295.000	58.700	- 20.000	333.700
Finansman gelirleri		40.000	-	-	40.000
Finansman giderleri		- 10.000	- 2.000	-	- 12.000
VERGİ ÖNCESİ KARI		325.000	56.700	-	381.700
Sürdürülen faaliyetler vergi gideri		-	-	-	-
<i>Dönem vergi gideri</i>		- 29.500	- 2.500	-	- 32.000
<i>Ertelemiş vergi geliri</i>		-	-	-	-
Devam eden faaliyetlerden elde edilen dönem karı		295.500	54.200	-	349.700
Dönem karının dağılımı:					
Ana ortaklık payları		206.850	43.360	-	250.210
Kontrol gücü olmayan paylar		88.650	10.840	-	99.490
		295.500	54.200	-	349.700

Düzeltilme

1. Sabit Kıymet Satış ve Elde Edilen Satış Karı Eliminasyonu

Konsolide bilanço başlı altında incelenen sabit kıymet satışına ilişkin düzeltmenin bir kısmı konsolide kar veya zarar tablosunu etkilemektedir. Atlas Holding A.Ş. bağlı ortaklığına yaptığı sabit kıymet satışından 20.000 TL kar elde etmiştir. Metal A.Ş. ise Atlas Holding'den, Atlas Holding'in bilançosunda yer alan bir sabit kıymeti 20.000 TL daha yüksek bedelle satın almıştır. Bu tutar karşılıklı olarak elimine edilmektedir.

İlgili düzeltme fişi aşağıdadır:

Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler (Kar veya Zarar Tablosu)	20.000
Maddi Duran Varlıklar (Bilanço)	20.000

5.2.4.3.Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

Finansal tabloları daha da sadeleştirmek adına dipnotlar ile bilgi verilmekte ve finansal tablo kalemleri detaylandırılmaktadır.

Uygulamaya ilişkin düzenlenen dipnotlar aşağıda yer almaktadır:

1. Stoklar

	31 Mart 2017
Mamüller	400.000
İlk madde ve malzeme	300.000
Ticari mallar	200.000
Diğer stoklar	150.000
Yarı mamüller	50.000
Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	- 100.000
	<u>1.000.000</u>

2. Satışların Maliyeti

	1 Ocak 2017 - 31 Mart 2017
İlk madde ve malzeme giderleri	420.000
Genel üretim giderleri	65.000
Satılan ticari mallar maliyeti	55.000
Personel giderleri	35.000
Diğer satışların maliyeti	12.000
Satılan hizmet maliyeti	3.000
	<u>590.000</u>

3. Genel Yönetim Giderleri

	1 Ocak 2017 - 31 Mart 2017
Personel giderleri	30.200
Sosyal servis giderleri	8.000
Amortisman giderleri	3.000
Dışardan sağlanan faydalar	1.900
Vergi, resim ve harç giderleri	1.200
Reklam giderleri	600
Diğer	300
İletişim giderleri	100
	45.300

5.2.5. Aktif Karlılık Analizi

Konsolidasyon öncesi Holding bilançosunda yer alan aktiflerin çoğunluğu holdingin yatırımı olduğu işletmelerden gelmektedir. Holding'in ana konusu bünyesinde yer alan işletmelerin yönetimine dayalı kar payı elde etmek olduğu için bilançosunda yer alan bu işletmelerden elde ettiği gelir Holding'in aktif karlılığını belirlemektedir.

31.03.2017 tarihinde Atlas A.Ş.'nin, Metal A.Ş. ile konsolidasyonu öncesi olan aktif karlılık analizi ve konsolidasyon sonrası olan aktif karlılık analizi çalışması ve bu değişime dayalı açıklamalar ve yorumlar aşağıda yer almaktadır:

1. Konsolidasyon Öncesi Aktif Karlılık Analizi

Atlas Holding A.Ş. ve Metal A.Ş.'nin konsolidasyon öncesi aktif karlılık oranı aşağıda yer almaktadır:

$$\text{Aktif Karlılık Oranı} = \frac{\text{Net Kar}}{\text{Aktif Toplam}} = \frac{\text{Atlas Holding A.Ş. } 295.500}{16.050.000} = 0,018$$

$$\text{Aktif Karlılık Oranı} = \frac{\text{Net Kar}}{\text{Aktif Toplam}} = \frac{\text{Metal A.Ş. } 89.200}{2.800.000} = 0,032$$

2. Konsolidasyon Sonrası Aktif Karlılık Analizi

Atlas Holding A.Ş. ve Metal A.Ş.'nin konsolidasyon sonrası aktif karlılık oranı aşağıda yer almaktadır:

Atlas Holding A.Ş. Konsolide Finansal Tablolar

$$\text{Aktif Karlılık Oranı} = \frac{\text{Net Kar}}{\text{Aktif Toplam}} = \frac{384.700}{18.850.000} = 0,020$$

3. Aktif Karlılık Oranı Değişim Analizi

Aktif Karlılık Oranı: Bir işletmenin aktiflerine dayalı olarak ne kadarlık bir net kar elde ettiğini gösteren orandır. İşletmeler dönemsel performanslarına dayalı net karları, bilançolarındaki toplam aktiflerini oranlayarak aktif karlılık oranını elde ederler. Bu oran işletmeler için; Elde edilen net kar için toplam işletme aktiflerinin verimliliğın değerlendirilmesinde kullanılır.

Atlas Holding A.Ş.'nin ana gelir kalemleri bünyesinde bulunan işletmelerin yönetiminden elde ettiği kar payı ve verilen hizmetlere ilişkin işletme yönetim gelirlerinden oluşmaktadır. Holding'in ana hedefi bünyesinde yer alan işletmelerin verimli hale gelmesi olduğu için kar payı dağıtımları zaman içerisinde düşmekte ve yönetim gelirleri de Holding'in ana faaliyetlerini karşılayacak düzeyde tutulmuştur. Bu durumlar işletmenin gelirlerinin düşük olmasına neden olmaktadır.

Metal A.Ş. yoğun sermaye yatırımlı bir işletmedir. Bu işletme kuruluş sonrası yoğun yatırım gerektiren bir işletme olmamaktadır. Ana hedefi brüt kar marjını (Brüt kar marjı, işletmenin net satışlarından satışların maliyetinin çıkarılması sonucu elde edilen tutara net satışların bölünmesi ile bulunur) yükseltmek üzere mamul alım ve işleme sürecine odaklanmak ve satışlarını en verimli düzeyde tutmaktır. Buna dayalı olarak işletme mevcut toplam aktiflerinden maksimum düzeyde net karı hedeflemektedir.

Konsolidasyon öncesi ve sonrasında olan aktif karlılığındaki artış işletmelerin faaliyet konularına dayalı hedefledikleri performans sonucundan kaynaklanmaktadır. Metal A.Ş.'nin aktif karlılığının yüksek oluşu konsolidasyon sonrası oluşan aktif karlılık oranını yükseltmiştir.

5.3.HOLDİNG BÜNYESİNDE YER ALAN BİR BAĞLI ORTAKLIK ÜZERİNDE SERMAYE PAYININ ARTIŞI

5.3.1.Uygulamanın Amacı ve Kapsamı

Dünya’da şirket birleşmeleri ve yeni şirket alımları ile büyüme yatırımları giderek yaygınlaşmaktadır. Holdingler geniş yapıda farklı sektörlerden yatırımları olan yatay yapıda holdingler hızla artmaktadır. Bu duruma gerek riskleri azaltmak, her alanda profesyonelleşmeyi hedeflemek gerekse hızlı finansman yaratma hedefi diyelim. Bu ölçekte olan holdinglerde sermaye ve finansal yatırım hareketleri normal yapıda olan işletmelere göre çok hızlı yaşanmaktadır.

Çalışmanın bu uygulamasında, Atlas Holding A.Ş.’nin %100 sermayedarı olduğu Doğa A.Ş. ile yoğun ilişkisi olan Transfer A.Ş. üzerinde yatırımlarını arttırma kararı almıştır. Bu karar ile bağlantılı olarak Holding, Transfer A.Ş. üzerinde kontrollerini arttırmayı planlamaktadır. Eskiden %65 olan sermaye oranını %90’a çıkarmayı planlamaktadır.

Uygulamada iki işletmenin finansal tabloları ve bu finansal tablolarının birleşiminde oluşan düzenleme çalışmaları temel alınacaktır. Düzeltmelere ilişkin olan muhasebe kayıtları açıklanarak gösterilecek ve konsolide finansal tablolar hazırlanacaktır.

5.3.2.Uygulamanın Metodolojisi

Bu uygulamanın oluşum sürecinde, konsolidasyonla ilgili kitaplar ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına öncelik verilerek internet üzerinden konu ile ilgili makaleler okunarak çalışmalar yapılmıştır.

Çalışmaya konu olan işletme bilgileri ve düzenlenen finansal tablolar gerçek bir işletmeye dayanmamakla birlikte yapılan araştırmalarda görülen birçok finansal tablo kaleminin birleşimi ile yeni finansal tablolar oluşturulmuştur.

5.3.3.Uygulamaya Konu Olan İşletmeler Hakkında Temel Bilgiler

Uygulamaya konu olan işletmelerin; Faaliyet alanları, kuruluş dönemleri, satın alım dönemleri ve işletmelerin faaliyet yılının başlangıç dönemleri kısaca açıklanmıştır.

Atlas Holding A.Ş. faaliyetleri bakımından saf holding, yönettiği işletme portföyü bakımından yatay holding ve konumu itibariyle ana holdingdir. Atlas Holding 1970 yılında kurulmuş, merkezi İstanbul'da olan bir holdingdir. Faaliyet dönemi yılın ilk günü (01.01.xxxx) başlar ve son günü (31.12.xxxx) biter.

Transfer A.Ş. merkezi İstanbul'da olan yurtiçi ve yurtdışı nakliye işlemlerini direk yapan ve aracı şirketler bularak nakliye hizmeti veren bir işletmedir. Bu işletme gelirin %40'lık gibi büyük bir kısmını Doğa A.Ş.'den elde etmektedir. Bu işletme 1995 yılında kurulmuştur. Faaliyet dönemi yılın ilk günü (01.01.xxxx) başlar ve son günü (31.12.xxxx) biter.

Atlas Holding A.Ş., Metal A.Ş.'yi 15.01.2017 günü 1.300.000 TL bedelin, 750.000 TL'sini nakit olarak, 250.000 TL'sini aktifinde bulunan ticari alacakları devrederek, 300.000 TL'sini ise 7 ay vadeli borç senedi ile ödemek üzere hisselerinin %65'ine sahip olarak kurulum sürecinde yatırım yapmıştır. 25.02.2017 günü Atlas Holding A.Ş. 3.taraflardan, Transfer A.Ş.'nin %25 daha hissesini nakit olarak Transfer A.Ş. hisse oranını %90'a çıkarmıştır. Ödeme nakit yapılmıştır.

15.01.2017 itibariyle Transfer A.Ş.'nin tanımlanabilir varlıklarının gerçeğe uygun değeri 2.000.000 TL, tanımlanabilir borçlarının gerçeğe uygun değeri 700.000 TL'dir.

31.03.2017 itibariyle Transfer A.Ş.'nin tanımlanabilir varlıklarının gerçeğe uygun değeri 2.800.000 TL, tanımlanabilir borçlarının gerçeğe uygun değeri 800.000 TL'dir. Birleşme sonrası ilk konsolide finansal tablolar 31.03.2017 döneminde düzenlenmiştir.

5.3.4.Konsolide Finansal Tablolar

ATLAS Holding A.Ş. ve Transfer A.Ş.’nin 31.03.2017 günü düzenlenen Konsolide Bilanço, Konsolide Kar veya Zarar Tablosu ve Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar hazırlanmıştır. Düzenlenen finansal tablolarla birlikte yapılan düzeltme kayıtlarına ilişkin açıklamalar yapılmış ve bunlara ilişkin düzenlenen muhasebe fişleri çalışmaya eklenmiştir.

5.3.4.1.Konsolide Bilanço

Atlas Holding A.Ş. ve Transfer A.Ş.’nin bilançoları bir araya getirilerek konsolide bilanço oluşturulmuştur. Çalışmaya iki bilanço konu edilmiştir. İlk bilançoda; Transfer A.Ş.’nin kurulum sonrası olan durumu için bilanço oluşturulmuştur. İkinci bilançoda ise; Atlas Holding’in Transfer A.Ş. üzerindeki sermayesini %90’a çıkardığı dönemden sonra, 31.03.2017 konsolide bilanço yayınlanma dönemi için konsolide bilanço düzenlenmiştir.

Konsolide bilanço oluşum sürecinde yer alan düzeltme kayıtları açıklanmıştır.

ATLAS HOLDİNG A.Ş. 15.01.2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN KONSOLİDE BİLANÇO

Dipnot Referansı	Atlas Holding A.Ş.	Transfer A.Ş.	Transfer A.Ş. G.U.D.	Düzeltilmeler	Konsolide Bilanço Tutarları
Dönen Varlıklar	12.270.000	850.000	850.000		13.120.000
Nakit ve Nakit Benzerleri	11.700.000	175.000	175.000	-	11.875.000
Ticari Alacaklar	-	250.000	250.000	-	250.000
Diğer Alacaklar	70.000	400.000	400.000	-	470.000
Stoklar	500.000	25.000	25.000	-	525.000
Duran Varlıklar	3.780.000	1.750.000	1.750.000		4.230.000
Finansal Yatırımlar	1.300.000	-	-	- 1.300.000	-
Maddi Duran Varlıklar	1.480.000	1.600.000	1.600.000	-	3.080.000
Maddi Olmayan Durak Varlıklar	1.000.000	150.000	150.000	-	1.150.000
-Şerefiye	-	-	-	-	-
-Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	1.000.000	150.000	150.000	-	1.150.000
Aktif Toplamı	16.050.000	2.600.000	2.600.000	- 1.300.000	17.350.000
Kısa Vadeli Yükümlülükler	3.050.000	600.000	600.000		3.650.000
Ticari Borçlar	-	450.000	450.000	-	450.000
Diğer Borçlar	3.050.000	150.000	150.000	-	3.200.000
Uzun Vadeli Yükümlülükler	1.000.000	-	-		1.000.000
Özkaynaklar	12.000.000	2.000.000	2.000.000	- 2.000.000	12.000.000
Ödenmiş Sermaye	10.000.000	2.000.000	-	-	10.000.000
Geçmiş Yıllar Karları	2.000.000	-	-	-	2.000.000
Kontrol Gücü Olmayan Paylar (Aznlık Payı)	-	-	-	700.000	700.000
Pasif Toplamı	16.050.000	2.600.000	2.600.000	- 1.300.000	17.350.000

ATLAS HOLDİNG A.Ş.
31.03.2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN KONSOLİDE BİLANÇO

	Dipnot	Atlas Holding	Transfer A.Ş.		Konsolide	
	Referansı	A.Ş.	Transfer A.Ş.	G.U.D.	Düzeltilmeler	Bilanço Tutarları
Dönen Varlıklar		10.750.000	975.000	725.000		11.450.000
Nakit ve Nakit Benzerleri		10.150.000	450.000	175.000	-	10.325.000
Ticari Alacaklar		-	100.000	250.000	-	250.000
Diğer Alacaklar		250.000	350.000	250.000	-	500.000
Stoklar		350.000	75.000	50.000	- 25.000	375.000
Duran Varlıklar		5.650.000	1.825.000	2.075.000		5.925.000
Finansal Yatırımlar		1.800.000	-	-	- 1.800.000	-
Maddi Duran Varlıklar	1	2.100.000	1.600.000	1.900.000	-	4.000.000
Maddi Olmayan Durak Varlıklar		1.750.000	225.000	175.000		1.925.000
-Şerefiye		-	-	-	-	-
-Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar		1.750.000	225.000	175.000	-	1.925.000
Aktif Toplamı		16.400.000	2.800.000	2.800.000	- 1.825.000	17.375.000
Kısa Vadeli Yükümlülükler		2.900.000	800.000	800.000		3.700.000
Ticari Borçlar		-	600.000	600.000	-	600.000
Diğer Borçlar		2.900.000	200.000	200.000	-	3.100.000
Uzun Vadeli Yükümlülükler		1.500.000	-	-		1.500.000
Özkaynaklar		12.000.000	2.000.000	2.000.000	- 2.000.000	12.000.000
Ödenmiş Sermaye		10.000.000	2.000.000	-	-	10.000.000
Geçmiş Yıllar Karları		2.000.000	-	-	-	2.000.000
Kontrol Gücü Olmayan Paylar (Aznlık Payı)		-	-	-	200.000	200.000
Pasif Toplamı		16.400.000	2.800.000	2.800.000	- 1.800.000	17.400.000

Düzeltilmeler

1. Şerefiyenin Hesaplanması, Özkaynak ve Finansal Yatırımlar Eliminasyonu

Atlas Holding, bağlı Ortaklığı Transfer A.Ş.'nin kuruluşunda yer aldığı için herhangi bir şerefiye oluşmamıştır. Kuruluştaki yapılan ödemeler, borçlar ve kontrol gücü olmayan payların yatırımdaki katlandığı bedeller aşağıda yer almaktadır:

15 Ocak 2017

Şerefiye Hesaplaması

Nakit	750.000
Ticari Alacakların Transferi	250.000
<u>Kısa Vadeli Borç Senetleri</u>	<u>300.000</u>
Trasfer Edilen Bedel	1.300.000
Kontrol Gücü Olmayan Pay Tutarı (%35)	700.000
Net Tanımlanabilir Varlıkların	
<u>Gerçeğe Uygun Değeri</u>	<u>- 2.000.000</u>
Şerefiye	-

25 Şubat 2017

Şerefiye Hesaplaması

<u>Nakit</u>	<u>500.000</u>
Trasfer Edilen Bedel (%25)	500.000
Kontrol Gücü Olmayan Pay Tutarı (%10)	200.000
Net Tanımlanabilir Varlıkların	
<u>Gerçeğe Uygun Değeri</u>	<u>- 700.000</u>
Şerefiye	-

Konsolide tablolar öncesi; Atlas Holding A.Ş., Transfer A.Ş.’yi “Finansal Varlıklar” başlığı altında “Bağlı Ortaklık” olarak göstermekteydi. Konsolidasyon sonrası bu kalem Transfer A.Ş.’nin özkaynaklar kalemi ile karşılıklı olarak elimine edilmektedir. Aradaki fark diğer sermayedarların sahip olduğu paylardan kaynaklanmaktadır.

31.03.2017 tarihli düzeltme fişi aşağıda yer almaktadır:

Özkaynak	2.000.000
Kontrol Gücü Olmayan Paylar (Azınlık Payı)	200.000
Finansal Yatırımlar	1.800.000

2. Mamul Satış Eliminasyonu

Atlas Holding A.Ş. bünyesinde olan bir yedek parça şirketi Transfer A.Ş.’ye dönem içerisinde satış yapmıştır. Bu satış ile ilgili hem bilanço hem de kar veya zarar tablosu bazlı eliminasyon kaydı yapılmalıdır. Kar veya zarar tablosu başlığı altında bu eliminasyon kaydı düzenlenmiş olup, bilançoyu ilgilendiren düzeltme kaydı bu kısımda açıklanacaktır.

5.3.4.2.Konsolide Kar veya Zarar Tablosu

Holding’in ve bağlı ortaklığının ilk 3 aylık (01.01.2017-31.03.2017) performansını gösteren kar veya zarar tablosu düzenlenmiş ve bu tablolar konsolide edilmiştir. Düzeltme yapılması gereken hareketler düzeltilmiş ve ilgili düzeltme kayıtları açıklanmıştır.

	Dipnot Referansı	Atlas Holding A.Ş. 1 Ocak 2017 - 31 Mart 2017	Transfer A.Ş. 1 Ocak 2017 - 31 Mart 2017	Düzeltilmeler	Konsolide Gelir Tablosu Tutarları 1 Ocak 2017 - 31 Mart 2017
Hasılat	2	2.500.000	200.000	- 75.000	2.625.000
Satışların maliyeti		- 800.000	- 140.000	50.000	- 890.000
Brüt kar		1.700.000	60.000	- 25.000	1.735.000
Araştırma giderleri		-	-	-	-
Pazarlama ve satış giderleri	3	- 220.000	- 8.500	8.500	- 220.000
Genel yönetim giderleri		- 350.000	- 7.000	-	- 357.000
Esas faaliyetlerden diğer gelirler		8.500	2.000	- 8.500	2.000
Esas faaliyetlerden diğer giderler		-	- 1.500	-	- 1.500
Esas Faaliyet Karı		1.138.500	45.000	-	1.183.500
Yatırım faaliyetlerinden gelirler		100.000	-	-	100.000
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)		- 50.000	-	-	- 50.000
FİNANSMAN GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KARI		1.188.500	45.000	-	1.233.500
Finansman gelirleri		40.000	-	-	40.000
Finansman giderleri		- 10.000	-	-	- 10.000
VERGİ ÖNCESİ KARI		1.218.500	45.000	-	1.263.500
Sürdürülen faaliyetler vergi gideri		-	-	-	-
<i>Dönem vergi gideri</i>		- 29.500	- 1.500	-	- 31.000
<i>Ertelenmiş vergi geliri</i>		-	-	-	-
Devam eden faaliyetlerden elde edilen dönem karı		1.189.000	43.500	-	1.232.500
Dönem karının dağılımı:					
Ana ortaklık payları		832.300	39.150	-	871.450
Kontrol gücü olmayan paylar		356.700	4.350	-	361.050
		1.189.000	43.500	-	1.232.500

Düzeltilmeler

1. Ticari Mal Satış ve Elde Edilen Satış Karı Eliminasyonu

Konsolide bilanço başlığı altında incelenen mal satışına ilişkin düzeltmenin bir kısmı konsolide kar veya zarar tablosunu etkilemektedir. Atlas Holding A.Ş.'ye bağlı bir otomobil yedek parça Transfer A.Ş.'ye yaptığı satıştan 25.000 TL kar elde etmiştir. Transfer A.Ş. ise bu yedek parça firmasından, Atlas Holding'in bilançosunda yer alan bir sabit kıymeti 25.000 TL daha yüksek bedelle satın almıştır. Bu tutar karşılıklı olarak elimine edilmektedir.

İlgili düzeltme fişi aşağıdadır:

Hasılat	
(Kar veya Zarar Tablosu)	75.000
Satışların Maliyeti	
(Kar veya Zarar Tablosu)	50.000
Stoklar	
(Bilanço)	25.000

2. Depo Kira Gelir-Giderinin Eliminasyonu

Transfer A.Ş., Atlas Holding A.Ş.'ye bağlı işletmelerden birisinin deposununun bir kısmını araçlarının park alanı ve diğer depolama ihtiyaçları için kullanmaktadır. Bu kullanıma karşılık bir bedel ödemektedir. Ödenen bedelin hesaplaması Transfer A.Ş.'ye tahsis edilen metrekareye göre hesaplanmaktadır. Bu ödemeye istinaden Transfer A.Ş. gider kaydı düzenlemekte, Holding bünyesinde olan firma ise gelir kaydı düzenlemektedir. Konsolide Kar veya Zarar Tablosunda bu grup içi gelir-gider kaydı elimine edilmektedir.

İlgili düzeltme fişi aşağıdadır:

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler		8.500
	Pazarlama ve Satış Giderleri	8.500

5.3.4.3.Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

Finansal tabloları daha da sadeleştirmek adına dipnotlar ile bilgi verilmekte ve finansal tablo kalemleri detaylandırılmaktadır.

Uygulamaya ilişkin düzenlenen dipnotlar aşağıda yer almaktadır:

1. Maddi Duran Varlıklar

	31 Mart 2017		Net Defter Değeri
	Sabit Varlık Değeri	Amortisman Tuarı	
Taşıtlar	1.450.000	53.000	1.397.000
Binalar	950.000	30.000	920.000
Arazi ve Arsalar	450.000	-	450.000
Tesis Makine ve Cihazlar	425.000	15.000	410.000
Demirbaşlar	325.000	27.000	298.000
Yer Altı ve Yer Üstü Düzenleri	250.000	25.000	225.000
Yapılmakta olan Yatırımlar	175.000	-	175.000
Özel Maliyetler	150.000	25.000	125.000
	4.175.000	175.000	4.000.000

2. Hasılat

	1 Ocak 2017 - 31 Mart 2017
Yurtiçi Satışlar	1.750.000
Yurtdışı Satışlar	850.000
Diğer Gelirler	225.000
Satıştan İadeler (-)	- 175.000
Satıştan İskontolar (-)	- 25.000
	<u>2.625.000</u>

3. Pazarlama ve Satış Giderleri

	1 Ocak 2017 - 31 Mart 2017
Personel giderleri	68.000
Nakliye ve depolama giderleri	47.500
Reklam giderleri	45.000
Sigorta giderleri	43.000
Vergi, resim ve harç giderleri	7.500
Diğer	5.000
İletişim giderleri	4.000
	<u>220.000</u>

5.3.5.Özkaynakların Karlılık Analizi

İşletmeler kuruluş sermayesi olarak iki temel kaynaktan faydalanmaktadır. Bunlar, yabancı kaynaklar ve işletmenin yatırımcılarından oluşan özkaynaklardır. Bu kaynaklar ile işletmeler oluşur ve faaliyet konularına hizmet ederler. Atlas Holding A.Ş. bünyesinde olan işletmeleri yönetmek ve bu yönetime dayalı yönetim geliri ve bu işletmelerden kar payı elde ederek gelirini oluşturmaktadır. Transfer A.Ş. ise nakliye işlerine dayalı olarak gelir elde etmektedir.

31.03.2017 tarihinde Atlas A.Ş.'nin, Transfer A.Ş. ile konsolidasyonu öncesi olan özkaynakların karlılık analizi ve konsolidasyon sonrası olan özkaynakların karlılık analizi çalışması ve bu değişime dayalı açıklamalar ve yorumlar aşağıda yer almaktadır:

1. Konsolidasyon Öncesi Özkaynakların Karlılık Analizi

Atlas Holding A.Ş. ve Transfer A.Ş.'nin konsolidasyon öncesi özkaynak karlılık oranı aşağıda yer almaktadır:

$$\text{Özkaynakların Karlılık Oranı} = \frac{\text{Atlas Holding A.Ş. Net Kar}}{\text{Özkaynaklar}} = \frac{1.189.000}{12.000.000} = 0,099$$

$$\text{Özkaynakların Karlılık Oranı} = \frac{\text{Net Kar}}{\text{Özkaynaklar}} = \frac{43.500}{2.000.000} = 0,022$$

2. Konsolidasyon Sonrası Özkaynakların Karlılık Analizi

Atlas Holding A.Ş. ve Transfer A.Ş.'nin konsolidasyon sonrası özkaynak karlılık oranı aşağıda yer almaktadır:

$$\text{Özkaynakların Karlılık Oranı} = \frac{\text{Net Kar}}{\text{Özkaynaklar}} = \frac{1.232.500}{14.000.000} = 0,088$$

3. Özkaynak Karlılık Oranı Değişim Analizi

Özkaynak Karlılık Oranı: Elde edilen net karın işletmenin sahip olduğu özkaynakları baz alınarak bulunan karlılık oranıdır.

Atlas Holding A.Ş.'nin ana gelir kalemleri bünyesinde bulunan işletmelerin yönetiminden elde ettiği kar payı ve verilen hizmetlere ilişkin işletme yönetim gelirlerinden oluşmaktadır. Bu durumdan dolayı işletmenin ana gider kalemi olan satış maliyeti ve takip eden diğer kalemleri düşük olmakta ve net kar tutarı yüksek olmaktadır.

Transfer A.Ş. yoğun sermaye yatırımlı bir işletmedir. İşletme yoğun rekabetli piyasada yer aldığı için piyasa koşullarının üzerinde bir satış politikası izleyememekte olduğu için brüt kar marjı (Brüt kar marjı, işletmenin net satışlarından satışların maliyetinin çıkarılması sonucu elde edilen tutara net satışların bölünmesi ile bulunur) düşük olmaktadır. Buna dayalı olarak net kar tutarı da negatif yönde etkilenmektedir.

Konsolidasyon sonrasında olan özkaynak karlılığında düşüş görülmüştür. Bu duruma neden olan; Transfer A.Ş.'nin özkaynak karlılığının, Holding'e göre düşük olmasıdır. Bu durumu daha doğru değerlendirmek için Transfer A.Ş. özelinde değerlendirme yapılmalı ve bu işletmenin sektör özkaynak karlılık ortalamasına göre hangi konumda olduğuna bakılmalıdır.

6.SONUÇ ve ÖNERİLER

Sınırların ortadan kaldırıldığı bir ticaret anlayışı, iletişim ve bilgiye ulaşımın kolaylığı, ölçek ekonomisinin avantajlarından faydalanma hedefi ve rekabet üstünlüğü yaratma hedefi holdingleri daha büyümekte, holdinglerin farklı sektörlerden alım yapması ile yapılarını karmaşıklştırmakta ve yeni holding oluşumlarını hızlı bir şekilde arttırmaktadır.

Holdingleler içerisinde, yönetimi ayrı birçok işletme ve bu işletmeler farklı farklı sektörlerden oluşacağı için standardizasyon esastır. Yapılan bu çalışmada finansal raporlama ve muhasebeleştirme sürecinde olması gereken standardizasyonlar esas alınmıştır.

Finansal raporlama ve muhasebeleştirme sürecinde standardizasyon büyük oranda Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ile elimine edilmiştir. Fakat düzenleyici diğer otoritelerin ve işletme içi prosedürlerin farklı oluşu finansal tablo konsolidasyon sürecini zaman zaman zorlamaktadır.

Konsolidasyon sürecinin en sağlıklı şekilde yapılabilabilmesi adına işletmelerin muhasebe ve raporlama departmanları holding ile iletişim halinde olmalı, yeni ve revize standartları takip etmelidir. Holding ise yeni bir düzenleme oluşumunda, konsolide tablolara konu olan işletmeleri gelişmeler konusunda ve oluşacak talepler konusunda bilgilendirmelidir.

Finansal tablo okuyucular, holding yönetiminden sorumlu kişiler konsolide finansal tablolara dayalı finansal durum ve performans analizleri ile sınırlı kalmamalıdır. Bu tablolar ne kadar güzel olsa dahi, işletme bazlı finansal tablo analizleri de yapılmalıdır. Konsolide finansal tablolar çok güzel bir tablo çizebilir fakat konsolide tablolara konu olan bir işletme verimsiz olabilir.

Çalışmanın uygulamalar kısmında finansal tablo oran analizleri yapılmıştır. Bu oran analizleri ile asıl anlatılmak istenen konsolidasyon sonrası değişen oranları yalnızca artış/azalış bazlı olumlu/olumsuz değerlendirmek eksik olur. Oran analizine konu olan finansal verilerin oluşum süreci incelenmeli. İşletmenin faaliyet hedeflerinde bu finansal verilerin değişimi incelenmeli. Bunu takiben eğer anlamlı veriler elde edilemediyse bir

sonraki adım olarak yıllar bazlı karşılaştırmalı veriler elde edilebilir veya konsolide tablolara konu olan firma özelinde sektör oranları incelenebilir.

Konsolide tablolara konu olan işletmeler belirlendikten sonra;

-Bu işletmelerin finansal tablo hazırlık kontrol süreçleri incelenmeli,

-Bu işletmelerin hazırladığı finansal tabloların standartlara uygunluğu ve eğer mevcut ise kur çevrim kontrolleri yapılmalı,

-Hazırlanan dipnotların herkesin anlayacağı bir dille hazırlanması sağlanmalı,

-Eliminasyon işlemlerinin yapılabilmesi adına konsolide finansal tablolara konu olan işletmeler arası finansal bakiye mutabakatlarının yapılıp yapılmadığı kontrol edilmeli,

-Finansal tablo hazırlama düzenleri analiz edilmeli, TFRS 10 çerçevesinde belirtilen konsolide tablo yayınlama dönemi dışında finansal tablo yayınlama dönemi olan işletmeler için gerekli çalışmalar yapılmalı,

Konsolide finansal tablo oluşum süreci ne kadar karmaşık, birçok düzenleyici otorite ve bu düzenleyici otoritelerin yayınlarında yoğun aralıklarla revizyon olsa dahi planlamalar belirli bir sistem üzerinden yapılıp düzenli ve doğru kontroller yapıldığında süreç birçok olumsuzluğun önüne geçecektir.

KAYNAKLAR

1. 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu. (2011). “*Türk Ticaret Kanunu.*” < <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6102.pdf> >. 15.07.2018.
2. Aktaş, Rabia. (2013). “*İlke Temelli Finansal Raporlama Standartları Nasıl Öğretilmeli? TFRS 10-Konsolide Finansal Tablolar Standardı Örneği.*” Mali Çözüm Dergisi. Sayı 115. 133-168.
3. Altuğ, Osman. (1986). “ *Holding Şirketlerde Muhasebe Düzeni.*” İstanbul Marmara Üniversitesi. Yayın No: 434.
4. Arslan, Erdoğan. (2011). “*Yeni Türk Ticaret Kanunu’na Göre “Denetçinin” Niteliği.*” Mali Çözüm Dergisi. Sayı: 104. 73-107.
5. Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu. (2015). “*Bankaların Bağımsız Denetimi Hakkında Tebliğ Taslağı.*” < https://www.bddk.org.tr/websitesi/turkce/mevzuat/Duzenleme_Taslaklari/14784_bagimsiz_denetim_tebliğ_taslak_31_12_2015.pdf >. 05.07.2018.
6. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu. (2008). “*Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Kararı.*” < https://www.bddk.org.tr/websitesi/turkce/duyurular/BDDK_Kurul_Kararlari/449_92493.pdf >. 21.07.2018.
7. Casabona, P. Alex Ashwal. (2005). “*The concept of control in consolidated financial statements: convergence of U.S. and international accounting rules.*” Review of Business. Sayı: 26. Baskı: 2 36-41.
8. Deloitte. (2013). “*UMS 27- Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar (2008).*” < <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias27> >. 21.06.2018.
9. Erdoğan, Murat. (2005). “*İşletme Birleşmelerinde Şerefiye.*” Muhasebe-Finansman Araştırma ve Uygulama Dergisi. Sayı: 14. Cilt: 5. 47-62.
10. Ernst & Young. (2015). “*Konsolide ve Diğer Finansal Tablolar.*” < [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/FinancialReportingDevelopments_BB1577_ConsolidatedFinancialStatements_8December2015/\\$FILE/FinancialReportingDevelopments_BB1577_ConsolidatedFinancialStatements_8December2015.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/FinancialReportingDevelopments_BB1577_ConsolidatedFinancialStatements_8December2015/$FILE/FinancialReportingDevelopments_BB1577_ConsolidatedFinancialStatements_8December2015.pdf) >. 13.08.2018.
11. EYGM. (2013). “*Challenges in adopting and applying IFRS 10.*” Applying IFRS.

12. Gökğöz, Ahmet. (2013). “İştirak Yatırımlarının Muhasebeleştirilmesi.” Muhasebe ve Finansman Dergisi. Sayı: 58. 1-19.
13. Grant Thornton. (2006). “Ortak Kontrole Tabi İşletme Birleşmeleri, UFRS’lerle İlgili Sıcak Konu Bülteni 2006-21.” < http://www.gtturkey.com/ud_objs/pdf/sekhab/hs_2006_21.pdf >. 23.05.2018.
14. Haftacı Vasfi. Yavuz Kılınç. (2013) “KOBİ TFRS’lere Göre Konsolide Finansal Tabloların Düzenlenmesi.” Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. Sayı 25. 75-96.
15. IASB. (2013). “IFRS 10 Consolidated Financial Statements and IFRS 12 Disclosure of Interests in Other Entities.” < <http://archive.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Consolidation/Consol-disclosure/Documents/Effect-Analysis-IFRS%2010-and-IFRS-12-Updated-July-2013.pdf> >. .05.2018.
16. IFRS Vakfı. (2009). “Modül 6 – Özkaynak Değişim Tablosu ile Gelir ve Dağıtılmamış Kârlar Tablosu.” < <http://www.denetimnet.net/UserFiles/Documents/modul6.pdf> >. 14.08.2018.
17. İhsan Akgün, Ali. (2009). “Türkiye Finansal Raporlama Standartları Açısından Varlıklarda Değer Düşüklüğü Ve Şerefiyenin İncelenmesi.” Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. Sayı: 18. 1-34.
18. Kağıtçı, Aziz. (2009). “Anonim Ortaklıklarda Birleşme Süreci ve Muhasebeleştirme Yöntemlerinde Meydana Gelen Gelişmeler.” Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. Sayı: 1-2. Cilt: 12. 35-49.
19. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2011). “Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar.” < http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2011Seti/TMS27_2011_once.pdf >. 11.07.2018.
20. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2011). “Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Tanıtım Broşürü.” < http://kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/PDF%20linkleri/Tan%C4%B1t%C4%B1m/Public_Oversight_Authority_TR.pdf >. 09.07.2018.
21. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2011). “TFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar.” <

- http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2011Seti/TFRS_12.pdf >. 20.05.2018.
22. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2011). “TMS 27 Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar.” <
http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2011Seti/TMS27_2011_once.pdf>. 04.09.2018.
23. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2014). “TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar.” <
http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2018Seti/TFRS/TFRS_11_2018.pdf>. 16.06.2018.
24. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2014). “TFRS 11 Müşterek Antlaşmalar.” <
http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2016Seti/TFRS_11.pdf>. 20.05.2018.
25. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2014). “TFRS 3 İşletme Birleşmeleri.” <
http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2016Seti/TFRS_3.pdf>. 20.05.2018.
26. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2014). “TFRS 7 Nakit Akış Tabloları.” <
<http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2016Seti/TMS7.pdf>>. 14.08.2018.
27. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2014). “TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü.” <
<http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2016Seti/TMS36.pdf>>. 20.05.2018.

- kiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2016Seti/TMS36.pdf >. 17.08.2018.
28. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2017). “*Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS).*” < <http://kgk.gov.tr/ContentAssingmentDetail/1350/Bu%CC%88yu%CC%88k-ve-Orta-Boy-I%CC%87s%CC%A7letmeler-I%CC%87c%CC%A7in-Finansal-Raporlama-Standard%C4%B1-Resmi-Gazetede-Yay%C4%B1mland%C4%B1> >. 16.07.2018.
29. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2017). “*TFRS 13 Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü.*” < http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2018Seti/TFRS/TFRS_13_2018.pdf >. 10.06.2018.
30. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2017). “*TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu.*” < http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2017Seti/3-TMS/TMS_1_2017.pdf >. 14.08.2018.
31. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2017). “*TMS 28 İştiraklerdeki ve İş ortaklıklarındaki Yatırımlar.*” < http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2018Seti/TMS/TMS_28_2018.pdf >. 20.05.2018.
32. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. (2017). “*TMS 37 Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar.*” < <http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2016Seti/TMS37.pdf> >. 10.06.2018.
33. Kaplanoğlu, Emre. (2014). “*TMS-TFRS Çerçevesinde Diğer Kapsamlı Gelirler ve Muhasebe Uygulamaları.*” Muhasebe ve Finansman Dergisi. Sayı: 63. Baskı: 1. 75-92

34. Karataş Durmuş, Neslihan. (2015). “*Ticaret Kanunu Kapsamındaki Şirket Toplulukları ve Bunların Vergi Hukuku Karşısındaki Durumları.*” Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi. Sayı 2. Cilt 1. 71-84.
35. Karğın, Sibel. (2013). “*TFRS 11 Kapsamında Müşterek Anlaşmaların Değerlendirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi.*” Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. Sayı: 18. Baskı: 1. 305-321.
36. Kavut, Lerzan. Oktay Taş. Tuba Şavlı. (2009). “*Uluslararası Denetim Standartları Kapsamında Bağımsız Denetim.*” İSMMM Yayınları. Yayın No: 130
37. Kırılıoğlu, Hilmi. (2010). “*İşletme Birleşmelerinde Ertelenmiş Vergilerin Oluşumu ve Özel Bir Durum: Şerefiyeden Kaynaklanmış Ertelenmiş Vergiler.*” Mali Çözüm Dergisi. Sayı: 98 71-88.
38. Kıymetli Şen İlker. Derya Üçoğlu. Serkan Terzi. (2015). “*Uluslararası/Türkiye Finansal Raporlama Standartları Açısından Konsolide Finansal Raporlama.*” Ekin Yayınevi. 1.Baskı
39. Kocamaz, Hilal. (2012). “*Uluslararası Muhasebe Standartlarının Dünyada ve Türkiye’de Oluşum ve Gelişim Süreci.*” Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. Sayı: 2. Cilt: 2. 105-120.
40. KPMG. (2012). “*Konsolidasyon: Tek Bir Kontrol Modeli.*” UFRS Bülten. Sayı 1.
41. Mert, Hüseyin. (2017). “*Konsolidasyonda Muhasebe Politikaları Birliğinin Sağlanması Ve Süreç İyileştirmesi İçin Çözüm Önerileri.*” < http://www.ibaness.org/conferences/ohrid/ibaness_ohrid_proceedings_09_01_2018.pdf >. 21.05.2018. 310-323.
42. Mert, Hüseyin. Hasan Melih Eren. (2018). “*Konsolidasyonda Muhasebe Politikaları Birliğinin Sağlanması ve Süreç İyileştirme için Çözüm Önerileri.*” Mali Çözüm Dergisi. Sayı: 147. 95-119.
43. Otlu, Fikret. (1999). “ *Holding Şirketlerde Mali Tabloların Konsolidasyonu.*” Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi. Sayı 1. Cilt 13. 101-115.
44. Parlakkaya, Raif. (1999). “*Yabancı Para Üzerinden Düzenlenmiş Finansal Tabloların Çevirisinde Karşılaşılan Sorunlar.*” Selçuk Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu Dergisi. Sayı: 2. 39-58.
45. Pekiner Kamuran. (1984) “*İşletme Denetimi.*” İ.Ü.İ.F. Muhasebe Enstitüsü.” Baskı : 4.

46. Poroy Arsoy, Aylin. (2016). “*Konsolide Finansal Tablolar Standardına Göre Edinim Tarihindeki Konsolidasyon Prosedürleri.*” Muhasebe ve Finansman Dergisi. Sayı 69. 25-40.
47. PWC. (2013). “*Practical guide to IFRS, Combined and Carve-Out Financial Statements.*” < <https://www.pwc.com/ng/en/assets/pdf/combined-and-carved-out-financial-statements.pdf> >. 22.08.2018.
48. PWC. (2017). “*Business combinations and noncontrolling interests.*” <<https://www.pwc.com/us/en/cfodirect/assets/pdf/accounting-guides/pwc-guide-business-combinations-noncontrolling-interests.pdf> >. 20.05.2018.
49. PWC. (2017). “*Combined and Carve-Out Financial Statements.*” < <https://www.pwc.lu/en/private-equity/newsletters/newsletter-november-2017/news5.html> >. 22.08.2018.
50. Sermaye Piyasası Kurulu. (2011). “*Sermaye Piyasasında Konsolide Mali Tablolara ve İştiraklerin Muhasebeleştirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ.*” 24582 sayılı Resmi Gazete. Seri:XI, No:21 Sayılı.
51. Sermaye Piyasası Kurulu. (2013). “*Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ (Seri: X, No: 22).*” < <http://spk.gov.tr/Sayfa/Dosya/590> >. 05.07.2018.
52. Tüfekçioğlu, Nevzat. (2000). “*Kombine Sendromu!*” < <https://www.capital.com.tr/is-dunyasi/soylesiler/kombine-sendromu> >. 20.05.2018.
53. Uzay, Şaban. (1993). “*Konsolide Mali Tablolar.*” Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. Sayı 10. 219-241.
54. Yardımcıoğlu, Mahmut. (2008). “*Finansal tabloların Konsolidasyonu ve Uluslararası Muhasebe standartları yönünden değerlemesi.*” Mali Çözüm Dergisi. Sayı 90. 145-168.
55. Yılmaz, Cem. “*Uluslararası Finansal Raporlama Standartı 10 Konsolide Finansal Tablolar Ve Örnek Uygulama.*” < <http://www.gureli.com.tr/vk/makaleler/vergi-makaleleri/uluslararasi-finansal-raporlama-standarti-10-konsolide-finansal-tablolar-ve-ornek-uygulama> >. 20.05.2018.

ÖZGEÇMİŞ

E-mail: halukmert@outlook.com

KİŞİSEL BİLGİLER

Doğum Tarihi 04.08.1989
Kişisel Özellikler Grup çalışmalarına uyumlu, yaratıcı düşünebilen, dürüst, sosyal, sakin, saygılı bir kişiliğe sahip

EĞİTİM BİLGİLERİ

2016 -..... Okan Üniversitesi
Yüksek Lisans, Muhasebe ve Denetim
2011 - 2014 İstanbul Üniversitesi
Lisans, İşletme (Yatay geçiş-İKÜ)
2008 - 2011 İstanbul Kültür Üniversitesi (100% Burslu)
Lisans, İşletme

İŞ TECRÜBESİ

09.2017 -..... Deloitte, İstanbul
Kıdemli Denetçi Yardımcısı
▪ Çalışma kağıtları kontrol edildi, finansal tablo hesap değişimleri düzeltme kayıtları analiz edildi, rapor dipnotları yapıldı
09.2016 -08.2017 Deloitte, İstanbul
Denetçi Yardımcısı
▪ Çalışma kağıtlarının hazırlandı, finansal tablo değişimleri analiz edildi
10.2015 -07.2016 PricewaterhouseCoopers, İstanbul
Dolaylı Vergi Stajyeri
▪ İndirilecek KDV ve yüklenilen KDV listelerinin hazırlanmasına yardım edildi, vergi dairesi eksik yazılarına cevap yazıldı
09.2013 - 05.2014 YMM Hüseyin Mert, İstanbul
Denetim Asistanı
▪ KDV İade, tam tasdik ve denetim ön çalışmaların yapılması